

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK
PROGRAMLARI PROJELERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(Kahramanmaraş İli Örneği)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATMA ÇİFTÇİ

GAZİANTEP
ARALIK 2012

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK
PROGRAMLARI PROJELERİNE İLİŞKİN
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(Kahramanmaraş İli Örneği)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FATMA ÇİFTÇİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU

GAZIANTEP
ARALIK 2012

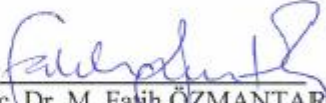
T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine İlişkin Yönetici ve
Öğretmen Görüşleri
(Kahramanmaraş İli Örneği)**

Fatma ÇİFTÇİ

Tez Savunma Tarihi: 26.12.1012

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. M. Fatih ÖZMANTAR
EBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylıyorum.

Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

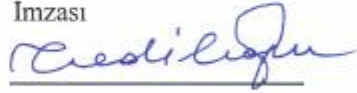
Jüri Üyeleri:
(Unvanı, Adı ve SOYADI)

Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU (Jüri Başkanı)

Yrd. Doç. Dr. Birsen BAĞÇECİ

Yrd. Doç. Dr. Ayhan DOĞAN

İmzası

Bu günlere gelmemde ki en büyük emeğin sahibi biricik anneme...

ÖZET

AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI PROJELERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

ÇİFTÇİ, Fatma

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU

Aralık 2012, 123 sayfa

Bu araştırma Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; Kahramanmaraş ilinde görev yapan, 2005-2009 yılları arasında Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine katılmış ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki öğretmen ve yöneticiler oluşturmaktadır. Bu çalışmada çalışma evreninin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Bu araştırma kapsamında kullanılan başlıca veri toplama aracı; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş olan ankettir. Araştırmada verilerin analizinde; yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizi incelendiğinde; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının yararlanıcıların mesleki ve kişisel gelişimlerini arttırdığı, kültürler arası ilişkileri geliştirdiği ve eğitim sisteminin gelişimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının yabancı dil öğrenimini kolaylaştırdığı ve teşvik ettiği yönünde görüş bildirmişler; programların evrensel bir niteliğe sahip olduğunu, ayrımcılıkla mücadele ettiğini ve milli kültürümüz için bir tehdit olarak görmediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Hayat Boyu Öğrenme Programı, Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci, Youth.

ABSTRACT

AN ANALYSIS OF THE OPINIONS OF TEACHERS AND ADMINISTRATORS ON EUROPEAN UNION EDUCATION AND YOUTH PROJECTS

ÇİFTÇİ, Fatma

MA Thesis, Educational Sciences Department

Supervisor: Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU

December 2012, 123 pages

This research was carried out in order to analyze the opinions of teachers and administrators on European Union Education and Youth Projects. The universe of the research consists of teachers and administrators who are employed at primary education and secondary education in Kahramanmaras province, and who had been involved in European Union Education and Youth Projects in 2005-2009. The universe of the study was aimed to be fully included in the research. The basic data collection tool of this research is the questionnaire which is prepared to analyze the opinions of teachers and administrators on European Union Education and Youth Programmes. The tools used for data analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test. The analysis of the data indicates that European Union Education and Youth Programmes contribute to professional and personal development of participants, and to the development of educational system and intercultural relationships. The participants pointed out that European Union Education and Youth Programmes facilitate and promote foreign language learning; they have got a universal attribution, and they struggle with discrimination. The participant also remarked that they do not regard the programmes as a threat to our national culture.

Keywords: European Union Education and Youth Programmes, Lifelong Learning Programme, Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci, Youth.

ÖN SÖZ

Dünyamız birçok alanda olduğu gibi eğitim ve bilgi paylaşımı bakımından da gittikçe küreselleşmekte ve artık ülkeler arası işbirliği artmaktadır. Türkiyede küreselleşen dünyaya, tüm kurumlarıyla birlikte adapte olmaya çalışmaktadır. Küreselleşmenin bir ayağını oluşturan Avrupa Birliği, her geçen gün genişlemektedir. Genişlemenin ise en önemli noktası; ülkeler arasında her alanda olması gereken uyumdur. Eğitim alanında, bu uyumun sağlanabilmesi için Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları tüm üye ve aday ülkelerde uygulanmaktadır. Maliyeti çok yüksek olan bu projeler için, üye ve aday ülkelere eğitim havuzu olarak adlandırılan ortak fona para aktarımı yapılmakta, ülkemiz de 2003 yılından bu yana, eğitim alanındaki projelere asıl üye statüsünde katılmakta olduğu için, bu fona para aktarmaktadır. Her geçen gün tüm Avrupa’da ve ülkemizde yararlanıcı sayısı artan bu projelerin amaçlarına ne ölçüde hizmet edebildiği önemli bir konudur.

Bu çalışma benim için bir hayli uzun zaman aldı. Bu bağlamda, bu çalışmayı ortaya koymamda üzerimde emeği olan tüm öğretmenlerime, görüş alışverişinde bulunduğum tüm arkadaşlarıma, yardım ve desteğini bizlerden esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Tokay GEDİKOĞLU’na teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma süresince fikir alışverişinde bulunduğum, anketi düzenlememde, sonuç ve önerileri yazmamda katkı sağlayan Kahramanmaraş Projeler Koordinasyon Ekibi üyesi Necat ÖNDER’e ve Kürşat ÇİFTÇİ’ye, anketlerin dağıtılmasında ve verilerin bilgisayar ortamına aktarılmasında yardım eden çalışma arkadaşım ARGE üyesi Abdülhamit AYDEMİR’e, araştırma anketini yanıtlayan tüm öğretmen arkadaşlarıma ve çalışmalarına katkıda bulunan tüm dost ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Son olarak mutlu ve sıkıntılı günlerimde benim hep yanımda olan, desteklerini her zaman hissettiren anneme, babama ve abilerime teşekkür ederim.

Çalışmalarımda beni her zaman destekleyen, hoşgörü ve yardımları ile bana büyük kolaylık sağlayan sevgili eşim Kürşat’a ve bu uzun süreçte aramıza katılan, doğmasıyla mutlulukların en güzelini yaşatan oğlum Kağan’a teşekkür ediyorum.

Aralık 2012
Fatma ÇİFTÇİ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TÜRKÇE ÖZET	i
İNGİLİZCE ÖZET	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLOLARIN LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	vii
1. GİRİŞ	1
1.1. GİRİŞ.....	1
1.2. PROBLEM DURUMU.....	3
1.3. PROBLEM CÜMLESİ.....	4
1.4. ALT PROBLEMLER	5
1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI	5
1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	6
1.7. SAYILTILAR	6
1.8. SINIRLILIKLAR	7
1.9. TANIMLAR	7
2. KAYNAK ÖZETLERİ	9
2.1. AVRUPA BİRLİĞİ.	9
2.2. TÜRKİYE CUMHURİYETİ - AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ.....	13
2.3. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI.....	16
2.4. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI.....	18
2.5. TÜRKİYE’NİN AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARINA KATILMASI.....	20
2.6. ULUSAL AJANS.....	21
2.7. İLK DÖNEM PROGRAMLARI (1980-1995).....	23
2.8. İKİNCİ DÖNEM PROGRAMLARI (1995-2006)	24
2.8.1. Socrates (Genel Eğitim).....	26
2.8.2. Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim).....	29
2.8.3. Youth (Gençlik).....	30

2.9. ÜÇÜNCÜ DÖNEM PROGRAMLARI (2007-2013).....	31
2.9.1. Hayatboyu Öğrenme Programı.....	32
2.9.1.1. Comenius.....	36
2.9.1.2. Erasmus.....	41
2.9.1.3. Leonardo da Vinci.....	49
2.9.1.4. Grundtvig.....	53
2.9.2. Gençlik Programları.....	62
2.9.2.1. Eylem 1 - Avrupa için Gençlik.....	66
2.9.2.2. Eylem 2 - Avrupa Gönüllü Hizmeti.....	67
2.9.2.3. Eylem 3 - Dünya Gençliği.....	68
2.9.2.4. Eylem 4 - Gençlik Destek Sistemleri.....	68
2.9.2.5. Eylem 5 - Gençlik Alanında Avrupa İş Birliği İçin Destek.....	69
2.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	70
2.10.1.Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	70
2.10.2.Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	77
3. MATERYAL VE YÖNTEM	80
3.1. YÖNTEM.....	80
3.2. ARAŞTIRMA MODELİ.....	80
3.3. EVREN VE ÖRNEKLEM	80
3.4. VERİ TOPLAMA ARACI	81
3.5. VERİLERİN TOPLANMASI VE ÇÖZÜMÜ	81
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	84
4.1. KİŞİSEL BİLGİLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	84
4.2. ALT PROBLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR.....	86
4.3. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	106
4.3.1. Sonuçlar.....	106
4.3.2. Öneriler.....	108
KAYNAKLAR	109
EKLER.....	113
EK A: Anket.....	114
EK B: Kahramanmaraş İl Geneli Projesi Kabul Edilmiş Okullar	118
EK C: Araştırma İle İlgili İzin Yazısı.....	122
ÖZGEÇMİŞ (VITAE).....	123

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 2.1. İlk Dönem Programları ve Özellikleri.....	23
Tablo 2.2. Socrates Programı Faaliyetleri.....	28
Tablo 2.3. Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP).....	35
Tablo 2.4. Program Ülkeleri.....	64
Tablo 2.5. Komşu Ortak Ülkeleri.....	65
Tablo 2.6. Dünyadaki Diğer Ortak Ülkeler.....	65
Tablo 3.1. Veri Toplama Aracı Derecelendirme Ölçeği.....	82
Tablo 4.1. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Yararlanıcılarına İlişkin Bilgilerin Frekansları ve Yüzdalık Dağılımları.....	84
Tablo 4.2. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine İlişkin Bilgi ve Beceri Düzeyleri.....	87
Tablo 4.3. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi Aşağıda Belirtilen Uygulamalar İçin Bilgi ve Beceri Düzeyleri.....	88
Tablo 4.4. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Sonrası Aşağıda Belirtilen Uygulamalar İçin Bilgi ve Beceri Düzeyleri.....	89
Tablo 4.5. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerinde Temel İlgileri ve Önem Verdikleri Konular.....	92
Tablo 4.6. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Görüşleri.....	94
Tablo 4.7. Öğretmen ve Yöneticilerin, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	101
Tablo 4.8. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi ve Sonrası Yararlanıcıların Bilgi ve Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	102
Tablo 4.9. Öğretmen ve Yöneticilerin, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Temel İlgilerinin ve Önem Verdikleri Konuların Karşılaştırılması.....	105

KISALTMALAR

AB	: AVRUPA BİRLİĞİ
ABEGP	: AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI
ABGS	: AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ
AET	: AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU
AGH	: AVRUPA GÖNÜLLÜ HİZMETİ
AK	: AVRUPA KOMİSYONU
AP	: AVRUPA PARLAMENTOSU
AKÇT	: AVRUPA KÖMÜR ÇELİK TOPLULUĞU
AKTS	: AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ
BİT	: BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ
CEDEFOP	: AVRUPA MESLEKİ EĞİTİMİ GELİŞTİRME MERKEZİ
DPT	: DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
DTM	: DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI
EURATOM	: AVRUPA ATOM ENERJİSİ TOPLULUĞU
EFTA	: AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ
EÜB	: ERASMUS ÜNİVERSİTE BEYANNAMESİ
EYDK	: ERASMUS YOĞUN DİL KURSLARI
IP	: YOĞUN PROGRAMLAR
İKV	: İKTİSADİ KALKINMA VAKFI
İTO	: İSTANBUL TİCARET ODASI
LLP	: HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI
LDV	: LEONARDO DA VINCIPROGRAMI
MDAÜ	: MERKEZ VE DOĞU AVRUPA ÜLKELERİ
MEB	: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
UNESCO	: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EĞİTİM, BİLİM VE KÜLTÜR KURUMU

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1. GİRİŞ

Çağdaş dünya, durmaksızın gerçekleşen, etki alanı sürekli genişleyen bilgi akışı ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan değişimler ile nitelendirilmektedir. Bilgi teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler, sanayi toplumuna has maddi ürünler üretiminin yerini, bilgi toplumlarında ön plana çıkan bilgi üretiminin almasını sağlamıştır. Günümüzde bilgi, sürekli üretilmekte, artış göstermekte ve paylaşılabilir. Sanayi toplumunun geleneksel kaynakları olan emeğin, doğal kaynakların ve sermayenin katma değeri, bilgi toplumundaki bilginin katma değerine oranla giderek azalma eğilimi göstermektedir. Bu durum, bilgiye verilen önemin giderek artmasına sebep olmaktadır (Öğüt, 2003:27).

Bilgi çağında, toplumsal ve ekonomik her alanda rekabet avantajı kazanarak kendine sağlam bir yer edinmek isteyen Avrupa Birliği, Avrupa ekonomisini 2010 yılında dünyanın en dinamik ve rekabet gücü en yüksek bilgi temelli ekonomisi haline getirmeyi amaçlamaktadır. Bununla beraber Avrupa Birliği ülkelerinde bilginin ekonomiyi ve toplum düzenini geliştirici bir rol üstlenmesi ve bu yolla istihdam, kesintisiz ve artış gösteren ekonomik büyüme ve toplumsal bütünlük koşullarının iyileştirilmesi amaçları da yer almaktadır.

Avrupa Birliği'nin bu amaçları gerçekleştirme sürecinde önem verdiği gündem maddelerinden biri eğitim olmuştur. Avrupa ülkelerinde çok geniş, çeşitli ve zengin gelenek ve uygulamalara sahip eğitim sistemleri vardır. Avrupa Birliği sahip olduğu eğitim sistemlerinin çeşitliliğini, korunması gereken bir zenginlik olarak görmekte ve eğitimin niteliğini yükseltmek için bu farklılığın olumlu yanlarından yararlanılmasını amaçlamaktadır.

Avrupa Birliği'nin ilk yıllarında eğitim kelimesi resmi antlaşmalarda yer almamıştır. Birliğin eğitim alanındaki politikaları, Maastricht Antlaşması (1992)' na kadar geçen sürede üyelerin gönüllü olarak katıldıkları bir faaliyet olarak uygulanmaya çalışılmıştır. Bu antlaşmayla birlik, tarihinde ilk defa bir antlaşmada eğitim kelimesi somut olarak yer almış ve Birliğin eğitim alanındaki sorumlulukları resmi olarak ifade edilmiştir (Haspolat ve Özkılıç, 2007:156).

Avrupa Birliğince belirli zamanlarda uygulamak üzere oluşturulan ve Birliğin politikalarına yönelik alanlarda üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirme amaçlı aktiviteler oluşturulmuştur. 1980'lerin başından günümüze, 3 dönemde uygulamaya konulan Avrupa Birliği Eğitim Programları, Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri ile antlaşmalarına taraftar diğer ülkelerin eğitimlerini geliştirip hedeflenen standart seviyeye ulaştırmaya yönelik yardım programlarıdır (Bahadır, 2007:1).

Şubat 2001 tarihli Avrupa Komisyon raporuna göre AB eğitim programlarının amaçları:

- Eğitim ve mesleki eğitim kalitesinin iyileştirilmesi,
- Hayatboyu öğrenmenin herkes için erişilebilir olması,
- Eğitim sisteminin dış dünyaya daha açık hale getirilmesidir.

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi 15 Kasım 2006 tarih ve 1720/2006/EC sayılı kararı ile 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren mesleki ve genel eğitim programlarını tek bir çatı altında toplayarak Hayatboyu Öğrenme Programının (LLP, Lifelong Learning Programme) başlayacağını duyurmuştur. Yeni programla mesleki ve genel eğitim programlarının bütünleştirilmesi amacıyla tek bir çatı altında toplanması hedeflenmiştir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=75>, erişim:29.02.12).

Küreselleşmeye giden dünyada, eğitimde küreselleşme yolunda yapılacak çalışmalardan biri olarak da Avrupa Birliği Eğitim Programları gibi uluslararası eğitim programları düşünülebilir. Bu tür çalışmalar sürekli ve hızlı değişen dünyaya uyumu kolaylaştırırken, değişim sürecinin daha hızlı gerçekleşmesini de sağlayabilir.

Avrupa Birliğine üyelik sürecinde olan Türkiye'nin, Avrupa Birliği Eğitim Programlarına katılımı ile Avrupa topluluğunun eğitim-öğretim anlayışlarının farkına varılması, topluluğun düşünce yapısı hakkında fikir edinilmesi, kültürlerin karşılıklı tanınması gibi birçok alanda bilgi sahibi olunarak uyum sürecinin kolaylaşması sağlanabilir, toplum ve eğitim yaşamında yeni ufuklar açılabilir (Türkoğlu ve Türkoğlu, 2006:126).

1.2. PROBLEM DURUMU

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, 1 Ocak 2007 tarihi itibariyle yeni bir döneme girmiştir. 2013 yılı sonuna kadar sürecek yedi yıllık bir dönemi kapsayan Hayatboyu ğrenme (LLP = Lifelong Learning Programme) ve Gençlik (Youth in Action) Programları, nceki programlarda olduğu gibi AB yesi lkeler, EFTA lkeleri (İsviçre, Norveç, İzlanda ve Liechtenstein) ve Aday lkelerin (Türkiye ve Hırvatistan) katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Ülkemiz, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına "tam ye" olarak 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren katılmıştır. Yoğun bir ilgi ve talebin gerçekleştiği ve 31 Aralık 2006'da sona eren bu ilk dönemde, Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Gençlik programları çerçevesinde, gerek katılım ncesi AB fonlarından gerekse ulusal katkı paylarından oluşan toplam 67 milyon Avro'luk bir btce oluşturulmuş, ülkemiz eğitim ve gençlik sektörüne karşılıksız hibe olarak kullandırılmıştır. Hibe kullandırma oranı, % 100'e yaklaşan bir seyir izlemiştir. Programların uygulandığı bu ilk üç yıl itibariyle toplam 3.035 proje desteklenmeye değer bulunmuştur. Yaklaşık 40.000 vatandaşımız, Avrupa Birliği lkelerinde gerek Programlar gerekse bireysel faaliyetler çerçevesinde bilgi ve deneyim artırma amaçlı değişim ve yerleştirmelere katılmış, yenilikçi yaklaşımların ülkemize kazandırılmasında önemli katkılar sağlamıştır.

Genel ve mesleki eğitimin yanı sıra eğitimle ilgili tüm alt program ve faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla tek bir programda toplayan Hayatboyu ğrenme Programı (LLP), yeni kuralları, uygulama süreçlerindeki basitleştirmeleri ve ülke merkezli faaliyetlerdeki artış nedeniyle özel bir önem taşımaktadır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin LPP'yi yasalaştıran 15 Kasım 2006 ve 1720/2006/EC sayılı Kararı, Hayatboyu ğrenme Programı'nın genel amacını şöyle ifade etmektedir: "Hayatboyu ğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı yaratmak, sosyal btnlğu geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amaçıyla Topluluk içindeki eğitim ve ğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmek".

Bu hedeflerin, ülkemizin eğitim ve ğretim hedefleriyle de rtştğu açıktır. Bu nedenle, lkemiz, 1 Ocak 2007'de başlayan Hayatboyu ğrenme Programı'na (LLP) yine "tam ye" olarak katılmıştır.

Hayatboyu Öğrenme Programı, ilk ve orta öğrenimdeki öğrencilerimizden yetişkinlere, mesleki eğitim stajyerlerinden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkânları ve karşılıksız mali katkı sağlayacaktır.

Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 15 Kasım 2006 tarihli, hayatboyu öğrenme alanında bir faaliyet programı tesis eden 1720/2006/EC sayılı kararına göre; Hayatboyu Öğrenme Programının özel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- “(a) Kaliteli hayatboyu öğrenmenin gelişimine katkıda bulunmak, bu alandaki sistemlerde ve uygulamalarda yüksek performansı, yeniliği ve bir Avrupa boyutunu özendirmek,
- (b) Hayatboyu öğrenme için bir Avrupa alanının gerçekleşmesini desteklemek,
- (c) Üye devletlerdeki hayatboyu öğrenme fırsatlarının kalitesinin, çekiciliğinin ve erişilebilirliğinin iyileştirilmesine yardımcı olmak,
- (d) Hayatboyu öğrenmenin sosyal uyum, aktif vatandaşlık, kültürlerarası diyalog, cinsiyet eşitliği ve kişisel tatmine katkısını teşvik etmek,
- (e) Yaratıcılığın, rekabetçiliğin, istihdam edilebilirliğin ve girişimci ruhun büyümesinin desteklenmesine yardımcı olmak,
- (f) Sosyo-ekonomik durumları ne olursa olsun, özel ihtiyaçları olanlar ve dezavantajlı gruplar dahil, her yaştan insanın hayatboyu öğrenme programına katılımının artmasına katkıda bulunmak,
- (g) Dil öğrenimini ve dilsel çeşitliliği desteklemek,
- (h) Hayatboyu öğrenme için yenilikçi, bilgi ve iletişim teknolojileri tabanlı içerik, hizmetler, pedagojiler ve uygulamanın gelişimini desteklemek,
- (i) İnsan haklarının ve demokrasinin anlaşılması ve saygı gösterilmesi ve diğer halklara ve kültürlerle karşı hoşgörü ve saygının teşvik edilmesine dayalı olarak, hayatboyu öğrenmenin bir Avrupa vatandaşlığı hissi yaratma rolünü teşvik etmek,
- (j) Avrupa’da tüm eğitim ve öğretim sektörlerinde kalite güvence işbirliğini desteklemek,
- (k) Sonuçların, yenilikçi ürünlerin ve süreçlerin en iyi şekilde kullanımını teşvik etmek ve eğitim ve öğretimin kalitesini iyileştirmek için Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamındaki alanlardaki iyi uygulamaları mübadele etmek.”

Bu programlar ile hedeflenen ve yukarıda sadece bir kısmı belirtilen hedeflere ne kadar ulaşıldığının ve bu programlara ilişkin farklı kesimlerin görüşlerinin belirlenmesi son derece önemli görülmektedir. Özellikle bu kapsamda öğretmen ve eğitim yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesi bu programlardan elde edilen ve elde edilecek olan yararın artırılmasına da önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın temel problemi Kahramanmaraş ilinde Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarından yönetici ve öğretmenlerin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin görüşlerini belirlemektir.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

Bu araştırmanın temel problemi “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanan yönetici ve öğretmenlerin programlara ilişkin görüşleri

nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.4. ALT PROBLEMLER

Bu temel probleme çözüm aramak için bazı alt problemler belirlenmiştir.

1. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları projelerine ilişkin bilgi düzeyleri nedir?
2. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeyleri nedir?
3. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili temel ilgileri ve önem verdikleri konular nelerdir?
4. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili belirtilen değerlendirme ölçütlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin, öğretmen ve yöneticilerin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
6. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası, yararlanıcıların bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
7. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin, öğretmen ve yöneticilerin temel ilgileri ve önem verdikleri konular arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın temel amacı; Kahramanmaraş ilinde görev yapan, 2005-2009 yılları arasında Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerinden yararlanan yönetici ve öğretmenlerin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgi düzeylerini tespit etmek, ilgi duydukları ve önem verdikleri konuları belirlemek, proje uygulama öncesi ve sonrasında kişilerde nelerin değiştiğini tespit etmek ve bu programlar ile ilgili genel görüşlerini belirlemektir. Tespit edilen görüşler neticesinde bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Elde edilen bulgular çerçevesinde Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının daha etkili hale getirilebilmesi ve geliştirilebilmesi için okullara ve ilgililere önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Türkiye Cumhuriyeti-Avrupa Birliği ilişkileri, Türkiye'nin AB aday üyeliğinin kabulü ile yeni bir boyut kazanmıştır. Avrupa Birliği ve bu birliğe aday ülkeler eğitim-öğretim alanındaki ülke içi ve ülkeler arası farklılıkları gidererek ortak bir terminoloji oluşturma çabasına girmişlerdir. Bilgi Avrupasını oluşturmak, farklı kültürlerde edinilen tecrübeleri paylaşmak ve yaygınlaştırmak, ortak sorunların üstesinden gelmek ve ortak zekâyı daha iyi kullanmak amacıyla Hayatboyu Öğrenme (Lifelong Learning) ve Gençlik (Youth) olmak üzere iki ana başlık altında Avrupa Birliği Eğitim Programları yürütülmektedir.

Avrupa'nın genç nüfusun genel nüfusa oranının en fazla olan ülkesi Türkiye'nin adaylık sürecinde, Avrupa Birliği Eğitim Programlarına katılması, eğitim kurumlarının Avrupa ile bütünleşmesi açısından çok önemlidir. AB Eğitim Programlarına katılan ülkelerin, eğitim kurumlarıyla yapılan ortak projelerin sayısı her sene artmaktadır. Bu nedenle AB Eğitim Programlarına öğretmen ve yöneticilerin katılımı, bu programlar yolu ile elde edilecek olan kazanımlar, projeler yürütülürken karşılaşılan sorunlar gibi konularda akademik çevrelerce yapılacak olan araştırmaların, istenilen gelişmeleri elde etmede katkı sağlayacağı açıktır (Haspolat ve Özkılıç; 2007:156).

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına katılan öğretmen ve yöneticilerin projelere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, projeler ile elde ettikleri kazanımları, bu projelerin amaçlarına ne ölçüde hizmet edebildiği gibi konularda yapılan araştırmalar programları hazırlayan ve uygulayanlara dönüt vererek, programların geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

1.7. SAYILTILAR

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlılardan hareket edilmiştir:

1. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini belirlemek için hazırlanan anket maddelerinin içeriği, öğretmen ve yöneticiler tarafından doğru olarak anlaşılıp; yansız ve doğru olarak cevaplandırılmıştır.

2. Anketteki maddeler, yönetici ve öğretmenlerin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin görüşlerini belirleyecek düzeydedir.

1.8. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma Kahramanmaraş ilinde görev yapan ğretmen ve yöneticiler ile sınırlıdır.

2. Araştırma 2005-2009 yılları arasında Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanan Kahramanmaraş ilinde görev yapan ğretmen ve yöneticiler ile sınırlıdır.

1.9. TANIMLAR

Hayatboyu ğrenme: Bu terim, Hayat boyunca alınan ve kişilik, vatandaşlık, sosyallik açısından ve/veya istihdam edilme bakımından bilgi, beceri ve yetenek gelişimine yol açan tüm genel eğitim, mesleki eğitim, resmi olmayan eğitim ve yaygın eğitimi ifade eder. Bu terim ayrıca, danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin sunulmasını da kapsar (Hayatboyu ğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu).

Ulusal Ajans: Ulusal Ajanslar, ye ülke seviyesindeki Hayatboyu ğrenme Programlarının koordineli olarak yönetilmesi amacıyla, ulusal düzeyde kurulmuş yapılarıdır. Programın sorumluluk sahalarına ayrılmış bölümlerinde başrol oynarlar; söz konusu program bölümlerinde, projelerin değerlendirilmesi, seçilmesi ve yönetilmesinden sorumludurlar (Hayatboyu ğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu).

Proje: Resmi veya gayri resmi kurum ve kuruluş gruplarının müştereken geliştirdikleri tanımlı bir hedef ile gerçekleştirilen işbirliği faaliyetidir (Hayatboyu ğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu).

Proje Yararlanıcısı: Proje kapsamında, proje bütçesinden çalışma takvimi dahilinde belirtilen görevleri yerine getirerek faaliyet gösteren kişiler (Hayatboyu ğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu).

Comenius (Okul Eğitimi): "Okul Eğitimi" alanında Avrupa lkeleriyle işbirliği yapmak suretiyle eğitimde kaliteyi artırmak ve kültürel diyalğu sağlayarak dil öğrenimini teşvik eden bir programdır. Bu program Okul ncesi Eğitim, İlköğretim ve Ortaöğretim alanlarını kapsamaktadır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.2012).

Grundtvig(Yetişkin Eğitimi): Grundtvig Programı, bilginin sürekli yenilenmesi neticesinde oluşan gereksinimleri karşılamak ve yetişkin kişilere yaşamları boyunca, bilgi ve niteliklerini geliştirmek için imkânlar sunarak istihdam

olanaklarını artırmak ve toplumda meydana gelen değişikliklere uyum sağlamalarını amaçlar (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=775>, erişim:29.02.12).

Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim): Leonardo da Vinci AB'ne üye ve aday ülkelerin mesleki eğitime yönelik politikalarını desteklemek ve geliştirmek için yürütölen bir programdır (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=204>, erişim:29.02.12).

Youth (Gençlik Programı): Gençlik Programı Avrupa Komisyonu tarafından gençler için uygulamaya konmuş bir programdır. Gençlik ve gençlik çalışanlarına bilgi, eğitim ve fırsatlar sağlayan bir programdır (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=340>, erişim:29.02.12).

Jean Monnet Programı: Yüksek öğrenim kurumlarında Avrupa Bütünleşmesi alışmaları bünyesindeki öğretim, araştırma ve düşünce üretimini dünya çapında destekleyen bir programdır (Hayatboyu Öğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu).

İKİNCİ BÖLÜM

KAYNAK ÖZETLERİ

2.1. AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa kıtasında bir 'birlik' oluşturma fikri 14. yüzyıldan itibaren tarihçileri, filozofları, hukukçuları ve siyaset adamlarını cezbetmiştir. I.Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'da bir 'Birliğin' oluşturulmasına yönelik önemli fikirler üretilmiş olmasına rağmen bunların olgunlaşıp benimsenmesi ancak II. Dünya Savaşı sonrasında mümkün olmuştur. Bu sürecin ilk sonucu, siyasi temelli ve insan haklarını koruma, çoğulcu demokrasiyi sağlama amaçları üzerine kurulmuş bir uluslararası örgüt olan Avrupa Konseyi'nin 1949 yılında Strazburg'da kurulması olmuştur.

9 Mayıs 1950'de Fransız Dışişleri Bakanı Robert Schuman, Eski Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri Jean Monnet'nin tasarısına dayanan ve birleşik Avrupa'nın temellerini atan Schuman Planı'nı yayımlamıştır. Schuman Planı, Avrupa'da barışın kurulabilmesi için Fransız-Alman dostluğunun şart olduğunu belirtiyor ve bu çekirdek etrafında Avrupa'nın bütünleşmesi gerektiği görüşünü esas alıyordu. Plana göre, yüzyıllardır Avrupa'da süregelen Fransız-Alman çekişmesini ortadan kaldırmanın yolu, yüksek bir otoritenin yönetimi altında, Fransız-Alman ortak kömür ve çelik üretimini sağlamak ve söz konusu örgütü bütün Avrupa ülkelerinin katılımına açık tutmaktı (Meydan, 2003:7).

Bu çerçevede, 1951 yılında Federal Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg, Paris'te imzaladıkları bir Antlaşma ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu (AKÇT) kurmuşlardır. Böylece AKÇT ile devletler, tarihte ilk defa, kendi iradeleri ile ulusal egemenliklerinin bir kısmını uluslar üstü bir kuruma devretmişlerdir. II. Dünya Savaşı'ndan yeni çıkmış, milyonlarca vatandaşını kaybetmiş, ekonomik ve siyasi yıkım yaşayan Avrupa'da, entegrasyonun başta savaş sanayi olmak üzere o dönemdeki endüstriyel gelişim için büyük önem taşıyan bu iki

sektörde başlaması tesadüf değildir. Nitekim kömür ve çelik sektöründe başlayan bu ekonomik entegrasyon Avrupa'da sürekli barışın sağlanmasının ilk adımı olmuş ve bugünkü Avrupa Birliği'nin temeli böylece atılmıştır.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun kurulmasından sonra, Avrupa Savunma Topluluğu ile Avrupa Siyasal Topluluğu'nun oluşturulmasına yönelik girişimler meydana gelmiş, ancak bu çabalar sonuçsuz kalmıştır. Bir taraftan NATO'nun kurulması, diğer taraftan Avrupa bütünleşmesinin önce ekonomik alanda gerçekleşmesinin daha gerçekçi olacağı düşüncesi, çabaları ekonomik alanda yoğunlaştırmış ve 25 Mart 1957'de Roma'da Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) kuran Antlaşma AKÇT üyesi 6 ülke tarafından imzalanmıştır. AET gibi Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) da 1 Ocak 1958 tarihinde yürürlüğe giren Roma Antlaşması ile kurulmuştur. 1965'de kurucu üyelerin imzalamış oldukları 'Birleşme Antlaşması' (füzyon antlaşması) sonucunda, AKÇT, AET ve EURATOM için tek bir Konsey, Komisyon ve Parlamento oluşturulmuş, bütçeleri birleştirilmiş ve 'Avrupa Toplulukları' terimi kullanılmaya başlanmıştır (TOBB Raporu, 2002).

Aynı dönemde, diğer bazı Avrupa ülkeleri (Avusturya, Danimarka, Norveç, Portekiz, İsveç, İsviçre ve İngiltere) İngiltere'nin önerisiyle 1960 yılında Stockholm'de imzalanan bir anlaşma ile Avrupa Serbest Ticaret Alanı'nı (EFTA) kurmuşlardır. EFTA ülkeleri kendi aralarında sanayi ürünlerinde gümrük ve eş etkili vergilerle diğer kısıtlamaları kaldırmışlar, ancak üçüncü ülkelere karşı ulusal mevzuatlarını uygulamayı sürdürmüşlerdir. Bu temel farkın dışında, o dönemde EFTA ile AET'nin önemli farklarından bir diğeri de EFTA'nın tarım sektörünü serbest ticaret alanı içine almaması olmuştur. Zaman içinde üyelerinin büyük bir kısmının AET'ye katılmasıyla eski önemini yitirmiş olan EFTA bugün, İzlanda, Liechtenstein, Norveç ve İsviçre'den oluşmaktadır ve AB ile EFTA'nın dört üyesi arasında (İzlanda, Liechtenstein, Norveç ve İsviçre) bir Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) kurulmuş durumdadır.

1968 yılında Gümrük Birliği'nin tamamlanarak yürürlüğe girmesiyle üye ülkelerin gümrük alanları, tek bir gümrük alanı haline gelmiştir.

Birliğin ilk genişlemesi, 1972'de İngiltere, Danimarka, ve İrlanda'nın Topluluğa üyelik antlaşmalarının imzalanmasıyla gerçekleşmiş, ardından 1981'de Yunanistan ve 1986'de İspanya ve Portekiz'in katılmasıyla üye sayısı 12'ye yükselmiştir (<http://www.ikv.org.tr>, erişim:29.02.12).

1992 yılında imzalanan Maastricht Anlaşması ile Avrupa Topluluğuna üye ülkeler Avrupa Birliği'ni (AB) resmen kurmuşlar ve bu anlaşma Avrupa bütünleşme sürecinde çok önemli bir dönüm noktası olarak tarihe geçmiştir. Bütünleşme süreci, Avrupa Birliği kuruluncaya kadar bazı siyasi seçkinlerin güdümündeyken, 1992'den sonra Maastricht anlaşmasının getirdiği değişiklikler sonucunda, üye ülkelerin halkları arasında bir tartışma ortamı yaratılmak suretiyle daha demokratik bir yapı oluşturulmuştur (Gedikoğlu, 2005:67).

1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile Avrupa'daki bütünleşme süreci, Avrupa Birliği adını almıştır. Aynı Antlaşma ile, Tek Para Birimine geçilmesi hükme bağlanmıştır. Ayrıca, Parasal Birliğe geçiş için gerekli olan parasal ve mali kriterler de Maastricht Kriterleri adıyla belirlenmiştir (TOBB Raporu, 2002).

1 Ocak 1993'te Tek Pazar'ın oluşmasıyla birlikte, 12 üye ülke arasında malların, sermayenin, hizmetlerin ve insanların serbest dolaşımı tam anlamıyla sağlanmıştır. Haziran 1993'te ise AB Devlet ve Hükümet Başkanlarının AB'nin Merkez ve Doğu Avrupa Ülkelerini (MDAÜ) kapsayacak şekilde genişlemesi yönünde karar aldıkları Kopenhag Zirvesi'nde, AB'ye üyelik kıstasları belirlenmiştir. 'Kopenhag Kriterleri' olarak bilinen bu koşullar, AB üyelik başvurusu kabul edilen tüm aday ülkeler tarafından yerine getirilmesi gereken asgari koşulları ifade etmektedir. Siyasi ve ekonomik kriterler ile müktesebat uyumu olmak üzere üç grupta toplanan bu koşullar şunlardır;

Siyasi kriterler: Avrupa Birliği Anlaşması'nın tam üyelikle ilgili maddesine eklenen demokrasinin güvence altına alındığı istikrarlı bir kurumsal yapı, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve azınlık haklarına saygı koşullarıdır.

Ekonomik kriterler: İyi işleyen bir pazar ekonomisi ve AB içindeki piyasa güçlerine ve rekabet baskısına karşı koyabilme kapasitesidir.

Topluluk müktesebatının kabulü: AB'nin siyasi, ekonomik ve parasal hedeflerine bağlılık (<http://www.ikv.org.tr>, erişim:29.02.12).

2 Ekim 1997 tarihinde imzalanarak 1 Mayıs 1998 tarihinde yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması, Maastricht Antlaşmasıyla getirilen hukuksal çerçeveyi tamamlamayı öngörmüştür. Antlaşma ile Avrupa Vatandaşlığı kavramı kapsamındaki haklar güçlendirilmiştir.

Birlik, 1 Ocak 1995'ten itibaren 'Avrupa Birliği' (AB) olarak anılmaya başlanmış, aynı yıl Avusturya, Finlandiya ve İsveç'in katılımıyla 15 üyeli hale

gelmiştir.

1990'ların ortalarında on ülke daha -Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Slovakya, Estonya, Letonya, Litvanya, Slovenya, Kıbrıs ve Malta- AB'ye üyelik başvurusunda bulundu.

Başvuruları kabul eden AB, Aday Ülkelerle katılım müzakerelerini, Aralık 1997 Lüksemburg'da ve Aralık 1999'da Helsinki'de başlattı. Böylece Birlik, ilk kez bu denli büyük bir genişlemeye yöneldi. 10 Aday Ülkenin müzakereleri 13 Aralık 2002'de Kopenhag'da tamamlandı ve bu ülkeler 1 Mayıs 2004'te Avrupa Birliği'ne katıldı.

AB için 2002 yılının en önemli olaylarından biri Avrupa Ortak Para Birimi Euro'nun 1 Ocak tarihinde tedavüle sürülmesidir. 1 Ocak 2002 tarihinde İngiltere, İsveç ve Danimarka dışındaki AB üyesi ülkelerde yürürlüğe giren Euro, 28 Şubat 2002 tarihinden itibaren tümüyle ulusal para birimlerinin yerini almıştır. 12 AB üyesi ülke kendi özgür iradeleriyle ulusal para birimlerinin yerine ortak bir para birimini tedavüle koymuştur. Klasik egemenlik hakları arasında önemli bir yer tutan "para basma hakkı", gönüllü olarak Avrupa Merkez Bankası'na devredilmiştir (TOBB Raporu, 2002).

Bulgaristan ve Romanya'nın da 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren AB'ye katılmasıyla Avrupa Birliği 27 Üye Ülkeden oluşan, kullanılan resmi dillerin sayısı da 23 olan, 450 milyondan fazla vatandaşa sahip büyük bir aile oldu. Bulgaristan ve Romanya 1 Ocak 2007 tarihinde AB üyesi olmuşlardır. AB üye sayısının Hırvatistan'ın üyeliği ile 2013 yılında 28'e ulaşması beklenmektedir (http://www.avrupa.info.tr/Bir_Bakışta_AB/Tarihçe.html, erişim:29.02.12).

Avrupa Birliği'nin derinleşme sürecindeki son önemli aşama, 2007 yılında imzalanan ve 2009 yılında yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması ile gerçekleşti. Bu antlaşma ile, temel olarak, AB'nin karar alma mekanizmalarındaki tıkanıklıkların giderilmesi ve Birliğin daha demokratik ve etkili işleyen bir yapıya kavuşması hedeflendi. Bu hedef doğrultusunda kapsamlı değişikliklere gidilerek, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmanın adı "Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma" olarak değiştirildi (<http://www.abgs.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Mayıs 2011 tarihi itibarıyla genişleme sürecine baktığımızda, AB hâlihazırda Hırvatistan, Türkiye ve İzlanda ile katılım müzakerelerini yürütüyor, Makedonya ve Karadağ'ı aday ülke ilan etti, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Sırbistan ve Kosova'yı ise potansiyel aday ülkeler olarak görüyor (<http://tr.wikipedia.org>,

erişim:29.02.12).

Sonuç olarak, her geçen gün daha çok alanda ortak mevzuatın ve uygulamanın oluştuğu AB müktesebatının korunması ve bütünleşme sürecinde geri adım atılmaması Birliğin temel önceliğidir. Bu yüzden AB'nin gelişimine paralel olarak genişleme politikası ve üyelik koşulları da değişmiş, üyeliğin getirdiği sorumluluklar arttıkça, yeni üye olacak ülkelerin önündeki engeller yükseltilmiştir. Ancak genişleme AB'nin hâla en önemli dış politika aracıdır ve AB'nin uluslararası sistemdeki artan gücünün temel kaynağıdır (<http://www.abgs.gov.tr>, erişim:29.02.12).

2.2. TÜRKİYE CUMHURİYETİ - AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

Modern Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana yüzünü Batıya çevirmiş olan Türkiye, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa kıtasında hızla gelişmekte olan uluslararası örgütlenme çabaları içinde yer almıştır: Türkiye, 1949 yılında Avrupa Konseyi'ne, 1952 yılında ise Kuzey Atlantik İttifakı Örgütü'ne (NATO) katılmıştır. Bu doğrultuda, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun (AET) 1958 yılında kurulmasının ardından, 31 Temmuz 1959 tarihinde Topluluğa ortaklık başvurusunda bulunmuştur. AET Bakanlar Konseyi, Türkiye'nin yapmış olduğu başvuruyu kabul ederek üyelik koşulları gerçekleşinceye kadar geçerli olacak bir ortaklık anlaşması imzalanmasını önermiş ve 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ankara Anlaşması'nın 1 Aralık 1964 tarihinde yürürlüğe girmesiyle Türkiye-AB ortaklık ilişkisi başlamıştır.

Ankara Anlaşması'nın 2. maddesinde Anlaşma'nın amacı şöyle belirtilmektedir: "Türkiye ekonomisinin hızlı kalkınmasını ve Türk halkının istihdam düzeyinin ve yaşam koşullarının yükseltilmesini sağlama gereğini göz önünde bulundurarak, taraflar arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri aralıksız ve dengeli olarak güçlendirmeyi özendirir."

Ankara Anlaşması'nın 28. maddesi ise Türkiye'nin üyeliğini düzenlemektedir: "Anlaşma'nın işleyişi, Topluluğu kuran Anlaşma'dan doğan yükümlülüklerin tümünün Türkiye'ce üstlenilebileceğini gösterdiğinde, Akit Taraflar, Türkiye'nin Topluluğa katılması olanağını incelerler."

Bu maddeden açıkça anlaşılmalıdır ki, "Türkiye-AET ortaklık ilişkisinin nihai hedefi Türkiye'nin Topluluğa tam üyeliğidir." Ankara Anlaşması, Türkiye'nin AET'ye entegrasyonu için hazırlık dönemi, geçiş dönemi ve nihai dönem olmak üzere üç devre öngörmüştür. İlk dönem, Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği 1 Aralık 1964

tarihi itibarıyla başlamıştır. Taraflar arasındaki ekonomik farklılıkları azaltmaya yönelik 'Hazırlık Dönemi' olarak belirlenen bu dönemde, Türkiye herhangi bir yükümlülük üstlenmemiştir. Tesis edilen ortaklık ilişkisinin işleyişine yönelik olarak iki taraf arasında bazı kurumlar oluşturulmuştur. Bunlar arasında en üst düzey karar alma organı ise Ortaklık Konseyi'dir (<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=111&l=1>, erişim:29.02.12).

13 Kasım 1970 tarihinde imzalanan ve 1973 yılında yürürlüğe giren Katma Protokol ile birlikte, Ankara Anlaşması'nda öngörülen hazırlık dönemi sona ermiş ve "Geçiş Dönemi"ne ilişkin koşullar belirlenmiştir. Bu dönemde taraflar arasında sanayi ürünleri, tarım ürünleri ve kişilerin serbest dolaşımının sağlanması ve Gümrük Birliği'nin tamamlanması öngörülmüştür.

1971 yılı itibarıyla, Katma Protokol çerçevesinde, Topluluk, bazı petrol ve tekstil ürünleri dışında Türkiye'den ithal ettiği tüm sanayi mallarına uyguladığı gümrük vergileri ve miktar kısıtlamalarını tek taraflı olarak sıfırlamıştır. Buna karşılık, Türkiye'nin AB kaynaklı sanayi ürünlerinde gümrük vergilerini tedricen sıfırlaması öngörülmüş ve böylece Gümrük Birliği'nin fiilen yürürlüğe girmesi için 22 yıllık bir süre tanınmıştır.

Türkiye-AB ilişkileri, 1970'li yılların başından 1980'lerin ikinci yarısına kadar, siyasi ve ekonomik nedenlerden dolayı istikrarsız bir seyir izlemiştir. 12 Eylül 1980 askeri darbesinin ardından ilişkiler resmen askıya alınmıştır.

1983 yılında Türkiye'de sivil idarenin yeniden kurulması ve 1984 yılından itibaren Türkiye'nin ithal ikameci politikaları hızla terk etmesi ile beraber, Türkiye'nin dışa açılma süreci başlamıştır. Böylece 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren dondurulmuş bulunan Türkiye-AET ilişkilerinin canlandırılması süreci başlamıştır.

Türkiye, 14 Nisan 1987 tarihinde, Ankara Anlaşması'nda öngörülen dönemlerin tamamlanmasını beklemeden, üyelik başvurusunda bulunmuştur. Komisyon, bu başvuru ile ilgili görüşünü 18 Aralık 1989'da açıklamış ve kendi iç bütünleşmesini tamamlamadan Topluluğun yeni bir üyeyi kabul edemeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca, Türkiye'nin, Topluluğa katılmaya ehil olmakla birlikte, ekonomik, sosyal ve siyasal alanda gelişmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle, üyelik müzakerelerinin açılması için bir tarih belirlenmemesi ve Ortaklık Anlaşması çerçevesinde ilişkilerin geliştirilmesi önerilmiştir.

Bu öneri Türkiye tarafından da olumlu değerlendirilmiş ve Gümrük Birliği'nin Katma Protokol'de öngörüldüğü şekilde 1995 yılında tamamlanması için

gerekli hazırlıklara başlanmıştır. İki yıl süren müzakereler sonunda 5 Mart 1995 tarihinde yapılan Ortaklık Konseyi toplantısında alınan karar uyarınca Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece, Türkiye-AB Ortaklık İlişkisinin "Son Dönem"ine geçilmiştir. Gümrük Birliği, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile bütünleşme hedefine yönelik ortaklık ilişkisinin en önemli aşamalarından biridir ve Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerine ayrı bir boyut kazandırmıştır (Karluk, 2005).

Türkiye-AB ilişkilerinin dönüm noktası, 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'dir. Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin adaylığı resmen onaylanmış ve diğer aday ülkelerle eşit konumda olacağı açık ve kesin bir dille ifade edilmiştir. Helsinki Zirvesi'nde, diğer aday ülkeler için olduğu gibi Türkiye için de Katılım Ortaklığı Belgesi hazırlanmasına karar verilmiştir. Türkiye için hazırlanan ilk Katılım Ortaklığı Belgesi 8 Mart 2001 tarihinde AB Konseyi tarafından onaylanmıştır. Katılım Ortaklığı Belgesi'nde yer alan önceliklerin hayata geçirilmesine yönelik program ve takvimimizi içeren Ulusal Program, 19 Mart 2001 tarihinde Hükümetimiz tarafından onaylanarak Avrupa Komisyonu'na 26 Mart 2001 tarihinde verilmiştir.

Avrupa Birliği'ne üyelik yolunda kararlılığını her fırsatta ortaya koyan siyasi irade, reform çabalarına da ivme kazandırmıştır. Böylece, müzakerelerin açılması için ön şart olan siyasi kriterlerin karşılanmasına yönelik uyum yasası paketleri, yoğun bir şekilde Meclisten geçirilmiştir. Temel hak ve özgürlüklerin kapsamını genişleten, demokrasi, hukukun üstünlüğü, düşünce, ifade özgürlüğü ve insan hakları gibi alanlarda mevcut düzenlemeleri güçlendiren ve güvence altına alan reformlara devam edilmiştir.

17 Aralık 2004 tarihli Brüksel Zirvesi'nde, AB-Türkiye ilişkilerinde bir dönüm noktası daha yaşanmış ve Zirve'de Türkiye'nin siyasi kriterleri yeteri ölçüde karşıladığı belirtilerek 3 Ekim 2005'te müzakerelere başlanması kararı alınmıştır.

3 Ekim 2005 tarihinde Lüksemburg'da yapılan Hükümetler arası Konferans ile Türkiye resmen AB'ye katılım müzakerelerine başlamıştır. Yine aynı gün bir basın toplantısı düzenlenerek Türkiye için Müzakere Çerçeve Belgesi yayımlanmıştır. Böylece, Türkiye ile AB arasındaki inişli çıkışlı ilişki, çok önemli bir dönüm noktasını aşarak, yepyeni bir sürece girmiştir (<http://www.abgs.gov.tr>, erişim:29.02.12).

2.3. AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM POLİTİKALARI

Avrupa Birliği'nin ilk yıllarında eğitim kelimesi resmi antlaşmalarda yer almamıştır. Birliğin eğitim alanındaki politikaları, 1992 yılında imzalanan Maastricht Antlaşması'na kadar geçen sürede üyelerin gönüllü olarak katıldıkları bir faaliyet olarak uygulanmaya çalışılmıştır. Bu antlaşmayla birlik tarihinde ilk defa bir antlaşmada eğitim kelimesi somut olarak yer almış ve Birliğin eğitim alanındaki sorumlulukları resmi olarak ifade edilmiştir (Özkılıç ve Haspolatlı, 2008:156).

Avrupa Birliği'nin farklı kültürlere sahip olmasından kaynaklanan çeşitlilik özelliği, eğitim sistemlerinde çok farklı yaklaşımların bulunduğu bir ortam oluşturmaktadır. Avrupa Birliği, eğitim sistemlerinin farklılık göstermesini bir zenginlik olarak değerlendirmektedir. Bu zengin yapıdan olumlu yanları ortaya çıkararak Birlik seviyesinde eğitimin kalitesini yükseltmek Avrupa birliği eğitim politikasının amaçlarından biridir (Postacı, 2004:1).

AB, tüm toplumsal alanlarda olduğu gibi, eğitim alanında da üye ülkelere belirli bir modeli uygulama zorunluluğu getirmemektedir. Her üye ülke, kendi sosyo-ekonomik yapısına uygun sistemi uygulamakta serbesttir. Her ne kadar eğitim, öğretim, gençlik ve kültür alanları genel olarak üye ülkelerin kendilerine bırakılmış olsa da ulusal politikaların uyumlaştırılması ve açık eşgüdüm yöntemi aracılığıyla paylaşılan hedeflere ulaşılması ortak amaçtır (<http://digm.meb.gov.tr>, erişim:29.02.12). Ancak ulusal sistemler içinde yer alması gereken kimi toplumsal ölçünler vardır. Eğitim alanında birliğin temel yaklaşımı, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin belirlenen genel ilkeler ve ölçünlerle çelişmeyecek biçimde düzenlenmesidir. Yöntem, içerik ve yapı bakımından “tek tip” bir eğitim yerine, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarının karşılıklı görüş alış-verişleriyle uyumlaştırılmasına çalışılmaktadır (Tuzcu, 2002).

Eğitim, gençlik ve kültür alanları temel olarak üye ülkelerin sorumluluğunda olmakla birlikte, eğitimde kalitenin artırılması ve kültürel zenginliği korumak, geliştirmek adına üye devletler arasında işbirliğinin ve faaliyetlerin desteklenmesi öngörülür.

Avrupa Birliği içerisinde eğitim ve öğretim politikaları temel olarak ulusal düzeyde belirlenmektedir. Bu çerçevede AB, ortak hedeflere ulaşabilmesi için üye ülkeler arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve teşvik etmek amacıyla, destekleyici bir rol üstlenmektedir. Söz konusu politika, ilgili eylem planları ve programlarla

güçlendirilmekte; özel ağ yapılanmaları ve görüş alışverişi platformlarıyla desteklenmektedir.

AB'nin Eğitim ve Öğretimde Amaçları:

- AB eğitim stratejisine göre ülkelerin birlikte çalışması ve birbirinden öğrenmesi,
- Her seviyede yüksek kaliteli eğitim ve öğrenim ile günümüz bilgi toplumunun ve ülke ekonomilerinin gelişmesi.

Eğitim ve öğretim alanında Avrupa işbirliğinin temellerini atan ve ortak hedeflere dayandırılmış ilk somut çerçeve olan "Eğitim ve Öğretim 2010" çalışma programı Avrupa Birliği Konseyi tarafından Mart 2002'de Barselona'da Lizbon Stratejileri bağlamında ortaya konulmuştu. Söz konusu programın amacı ülkelerin eğitim ve öğretim sistemlerinin iyileştirilmesini desteklemek olup, bu desteğin iyi uygulamaların değişimini ve ülkelerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlayarak ve destekleyici AB araçları geliştirerek Açık Koordinasyon Yöntemi yoluyla sağlanması olmuştur.

"Eğitim ve Öğretim 2010" çalışma programından elde edilen gelişmeler üzerine kurulan, güncellenmiş bir eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği stratejik çerçevesi olarak Eğitim ve Öğretim 2020 ortaya konulmuştur.

2020'ye kadarki dönemde Avrupa işbirliğinin birinci hedefi (a) tüm vatandaşlarının kişisel, sosyal ve mesleki başarı ve memnuniyetlerini (b) demokratik değerleri, sosyal uyumu, aktif vatandaşlığı ve kültürlerarası diyalogu sağlamayı amaçlayan üye ülkelerin eğitim ve öğretim sistemlerinin daha da gelişmesine destek vermek olarak belirlenmiştir.

2020'ye kadar sürecek dönemde, eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği, eğitim ve öğretim sistemlerini bir bütün olarak hayat boyu öğrenim perspektifine oturtan stratejik bir çerçeve oluşturan Eğitim ve Öğretim 2020 dört stratejik amaç ortaya koymuştur:

- Hayatboyu öğrenme ve hareketliliğin teşvik edilmesi,
- Eğitim ve öğrenimin kalite ve etkinliğinin sağlanması,
- Eşitlik, sosyal uyum ve aktif vatandaşlığın desteklenmesi,
- Yaratıcılık ve yenilikçiliğin, girişimciliğin eğitimin her aşamasında güçlendirilmesi.

Bu amaçlar doğrultusunda, 2020 yılına kadar üye ölkelerin bu alanlarda işbirliğini geliştirmesi önerilmektedir. Söz konusu stratejik amaçlara, 2010-2020 dönemi için bu amaçlara göre hazırlanmış göstergeler ve Avrupa temel ölçütleri eşlik etmelidir. Bunların, Avrupa seviyesindeki gelişmelerin bütünsel olarak ölçülmesine ve hangi noktaya geldiğinin görülmesine yardım etmesi beklenmektedir.

AB'ye üyelik bakımından "Eğitim ve Öğretim 2020" alışmalarına katılım ve uygulamalarına uyum önem arz etmektedir. Her ne kadar eğitim, öğretim ve gençlik alanları genel olarak üye ölkelerin kendilerine bırakılmış olsa da ulusal politikaların uyumlaştırılması ve açık eşgüdüm yöntemi aracılığıyla paylaşılan hedeflere ulaşılması ortak amaçtır. Eğitim Öğretim 2020 ile ortaya konulan hedefler Türkiye'nin de AB'ye uyum çerçevesinde hedefleri olmaktadır. Eğitim Öğretim 2010 alışma Programı Koordinasyon Grubunun ve bazı alt grupların çalışmalarına aktif olarak katılan Türkiye, Eğitim Öğretim 2020'nin de çalışmalarına katılmakta ve Avrupa temel ölçütlerini dikkate alan çalışmalarını sürdürmektedir (<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=91&l=1>, erişim:29.02.12).

2.4. AVRUPA BİRLİĞİ EĞTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI

AB, hem üye ölkeler arasında hem de aday ölkelerle üye ölkeler arasında özellikle gelişmişlik farklılıklarını gidermek için değişik alanlarda programlar uygulamaktadır. Bu programlar özellikle eğitim, araştırma, çevre, kültür ve adalet alanlarında yoğunlaşmaktadır.

AB Eğitim ve Gençlik programları, Avrupa Komisyonu tarafından yürütölen ve katılımcı ölkeler arasında eğitim ve gençlik alanında işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan programları ifade eder (Rençber, 2005:6).

Avrupa Birliği bu eğitim ve gençlik programlarını 1995 yılında bir Avrupa kimliği oluşturmak, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve eğitimi yaşam boyu sürdürebilmek amacıyla başlatmıştır.

7 Şubat 1992'de imzalanan Maastricht Antlaşması'nın 126. ve 127. maddelerine göre eğitim ve öğretim alanlarında Avrupa Birliği'nin rolü (Ünsal, 2008: 33).

- Üye ölkeler arasındaki işbirliğini sağlayarak ve gerekirse üye ölkelerin faaliyetlerini destekleyerek, eğitimin kalitesinin artmasına katkıda bulunmak (Madde 126),

- Üye ülkelerin faaliyetlerini destekleyen bir mesleki eğitim politikası uygulamaktır (Madde 127).

Maastricht Antlaşması ile mesleki ve genel eğitim kavramları birbirinden kesin olarak ayrılmıştır. Maastricht Antlaşması öncesi AB bünyesinde eğitim faaliyetleri Roma Antlaşması'nın 128. maddesine göre mesleki eğitimi geliştirme amacı taşıyordu. Maastricht Antlaşması sonrası topluluğun eğitim ile ilgili faaliyetlerinin kapsamı genişletilmiştir. Maastricht Antlaşmasının en büyük başarısı topluluğun eğitim alanında yetkisini arttırmasıdır (Özkılıç ve Haspolatlı, 2008:163).

19 Haziran 1999 tarihinde imzalanan Bologna Deklarasyonu ile AB üyelerinin yüksek öğretimden sorumlu bakanları 2010 yılına kadar Avrupa Yüksek Öğretim Alanı'nın gelişmesi için önemli ortak hedeflerde anlaşmışlardır. 2000 yılında Lizbon'da toplanan konferansta, Eğitim Konseyinden eğitim sistemlerinin hedeflerini, küresel rekabetin artması ve bilişim teknolojisi alanındaki gelişmeler doğrultusunda belirlenmesi istenmiştir.

Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü tarafından desteklenen Socrates Eğitim Programları 31 Aralık 2006 tarihinde sona ermiş ve bunun yerine eğitim, kültür, gençlik ve görsel-ışitsel sektör için düzenlenmiş olan yeni nesil AB programları 01.01.2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe konmuştur. 2013 yılı sonuna kadar sürecek yedi yıllık bir dönemi kapsayan yeni nesil eğitim programları, Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programları'dır. Bu programlar, önceki programlarda olduğu gibi AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri (Norveç, İzlanda, Lihtenştayn ve İsviçre) ve aday ülkelerin (Türkiye, Hırvatistan) katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Batı Balkan ülkelerinin de önümüzdeki yıllarda programlara katılımı öngörülmektedir.

Avrupa Birliği Eğitim Programları, Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri ile antlaşmalarına taraftar diğer ülkelerin ortak bir havuza bütçelerinden katkı yaparak, eğitim seviyelerini geliştirerek standart bir seviye ulaştırmak amacı ile yararlandıkları eğitim ile ilgili yardım programlarıdır.

Avrupa Birliği'ne üye ve aday her ülke, AB Eğitim ve Gençlik Programları'nın ulusal düzeyde yürütülmesini eş güdümlenmesinden sorumlu, nitelikli uzmanlardan oluşan, mali ve idari özerkliğe sahip bir kurul (Ulusal Ajans) tarafından yönetilen bağımsız bir kurum kurarak programlardan yararlanmaktadırlar (Yayan, 2003).

2.5. TÜRKİYE’NİN AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARINA KATILMASI

Avrupa Birliği Antlaşması sonucu AB’nin ortak eğitim programlarının sayısını arttırması ve Gümrük Birliği sonrası AB – Türkiye Cumhuriyeti ilişkilerinde gözlenen ilerleme; Türkiye Cumhuriyeti’nde AB Eğitim Programlarına olan ilgiyi arttırmıştır. 30 Ekim 1995 tarihinde AB Eğitim Programlarına katılmak için başvuruda bulunulmuştur. AB Komisyonu, 13 Mayıs 1996 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Sokrates, Leonardo ve Gençlik programlarına; bu programların kuruluşuna dair temel kararların ilgili maddelerine Türkiye Cumhuriyeti’nin adının eklenmesi suretiyle dâhil edilmesini önerdi. Fakat bu öneri Avrupa Parlamentosu Eğitim, Kültür, Gençlik ve Medya Komitesi tarafından 3 Şubat 1997 tarihinde bloke edildi (www.ua.gov.tr, 2012). Bu engelleme sonrasında AB Ekonomi ve Sosyal Konseyi 20 Mart 1997 tarihli toplantısında ve Türkiye Cumhuriyeti-AB Karma İstişare Komitesi 12 Haziran 1997 tarihli toplantısında Türkiye Cumhuriyeti’nin programlara katılımını destekleyen kararlar almışlardır (www.ua.gov.tr, 2012).

Avrupa Parlamentosu Genel Kurulunun 0251/98 sayılı kararında Türkiye Cumhuriyeti’nin programlara dâhil edilmesi olumlu karşılanmıştır. 25 Şubat 1999 tarihinde Avrupa Parlamentosu Eğitim, Kültür, Gençlik ve Medya Komitesinin Türkiye Cumhuriyeti’nin programlara katılımını destekleyen önerisi Avrupa Parlamentosu Genel Kurulunun 253/2000/EC sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Bu karar 03.02.2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir (R. Özkılıç ve E. Haspolatlı, 2008:163).

26 Şubat 2002 tarihinde ise AB ve Türkiye Cumhuriyeti arasında Çerçeve Antlaşması imzalanmıştır. Çerçeve Anlaşmasını onaylayan 4763 sayılı Kanun da TBMM tarafından görüşülerek uygun bulunmuş ve 28 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, eğitim programlarına katılım için öngörülen hazırlık süreci kapsamında yürütülecek çalışmalar ve finansmana ilişkin dört anlaşmayı 27 Aralık 2002 tarihinde AB Komisyonu ile imzalamıştır. Bu anlaşmalar; Leonardo Hazırlık Tedbirleri Anlaşması, Sokrates Hazırlık Tedbirleri Anlaşması, Gençlik Hazırlık Tedbirleri Anlaşması ve Sokrates Programı Pilot Uygulamaları Anlaşmalarıdır (www.ikv.org.tr, 2012). Hazırlık dönemi süresince uygulanacak hazırlık tedbirlerinin finansmanı % 80 civarında AB Komisyonu hibesinden, % 20 civarında ulusal bütçe kaynaklarından sağlanmıştır.

2002 yılında yayınlanan “Proposal for Preparatory Measures, Turkey” raporunda AB, Ulusal Ajansın Haziran 2003 tarihinde faaliyete geçmesiyle, Türkiye Cumhuriyeti’nin 1 Ocak 2004 tarihinde Sokrates II programına katılabileceği belirtilmiştir.

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti arasında 15 Nisan 2004 tarihinde, imzalanan mutabakat zaptına göre, Türkiye Cumhuriyeti’nin 2004 tarihi itibarıyla programlara katılımı kabul edilmiştir. Mutabakat zaptına göre Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği bütçesine belirtilen oranlarda mali katkı yapacaktır (www.eu.int, 2012) .

2.6. ULUSAL AJANS

AB eğitim programlarına katılımı organize etmek üzere AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans), Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bünyesinde, 15.01.2002 tarih ve 2002/3547 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 29.01.2002 tarih ve 24655 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanması ile kurulmuştur. Bu şekilde Ulusal Ajans, eğitim programlarına katılımı ile ilgili hazırlık tedbirlerinin uygulamasını 2003 yılı boyunca koordine etmiş, pilot uygulamaları 2003-2004 yılları arasında gerçekleştirmiştir. Ülke çapında koordinasyon görevini üstlenen Daire Başkanlığı, Müsteşara bağlı olarak çalışmakta ve üç genel program koordinatörlüğü (Socrates, Leonardo ve Youth) ile bunların altında yer alan sekiz program koordinatörlüğünden oluşmaktaydı.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Daire Başkanlığı, 2003 yılı içinde yapılan bir yasal düzenleme ile AB standartlarına uyumlu bir şekilde idari ve mali özerkliğe sahip, tüzel kişiliği haiz bir Merkez olarak esnek bir yapıda örgütlenmiştir. Şu an itibarıyla de TC Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı’nın ilgili kuruluşu olarak Türk kamu yönetimi içerisinde yerini almış ve faaliyetini sürdürmektedir.

Ulusal Ajans’ın temel görevi; Avrupa Birliği’nin eğitim ve gençlik programlarını ülke içinde duyurmak, bu programlara katılım çalışmalarını koordine etmek, yürütmek ve izlemek, Komisyona rapor halinde sunmak, program uygulamaları hakkında Komisyon ile gerekli görüşmeleri yapmak ve uygulama sözleşmelerini imzalamaktır (Ünsal, 2008:37).

Kurum, AB Eğitim ve Gençlik programlarının Türkiye’deki ilgili tüm yararlanıcılara tanıtılması ve bu amaçla gerekli insan gücü, bilgi, fiziki ve hukuki

altyapının oluşturulması ve geliştirilmesini sağlamaktadır. Programlarla ilgili çeşitli alanlarda küçük çaplı pilot uygulamaları gerçekleştirmekte olup, programlara ilişkin belgelerin Türkçeye çevrilmesi işleri de Ulusal Ajans'ın diğer görevleri arasında sayılabilir.

Merkez, programlar için ayrılan fonların etkin yönetimini, Başkanlığa (Ulusal Ajans'a) tahsis edilen kaynakların muhasebesi ve izlenmesi için gerekli sistemin kurulmasını ve işletilmesini sağlamaktadır. Tahsis edilen kaynakların kullanımına ilişkin teknik denetimi yaparak, idari, mali ve hukuki işlemlerin yürütülmesi ile ilgili raporları değerlendirmektedir.

Öte yandan, programın genel değerlendirmesine, gelişimine ve farklı programlar arasında işbirliğinin artırılmasına katkıda bulunmakta; AB Komisyonu, diğer ulusal ajanslar ve diğer ülke yararlanıcıları ile ilişkilerin kurulmasını, geliştirilmesini ve koordinasyonunu sağlamaktadır. Programlarla ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesinde diğer kurumlarla işbirliği yaparak, Avrupa Komisyonu ile ulusal otoriteler arasında yapılan müzakereler sonucunda onaylanan çalışma planları ve bütçenin uygulanmasıyla programların ülke içinde duyurulması ve tanıtılması işlemlerini yapmaktadır.

Bu amaçla kurulan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Dairesi, birliğe üye ve aday ülkeler ile antlaşmada yer alan diğer ülkelere katkı yapıp eğitimlerini geliştirip hedeflenen standart seviyeye ulaştırmaya yönelik eğitim ile ilgili yardım programlarının koordinasyonunu sağlamaktadır (Yayan, 2003).

Avrupa Birliği ülkeleri; üye ülkeler arasında işbirliğini ve dayanışmayı sağlamak üye ülke yurttaşları arasındaki karşılıklı anlayışı özendirmek ve Avrupa bilincini aşlamak, bu süreçte öğrenci ve öğretmenleri eğitmek ve tüm ar-ge alanlarına etkin katılımlarını sağlamak amacıyla hazırlanan eğitim programlarını üç dönem içinde uygulamaya koymuştur. Ülkemiz programların ikinci dönemine katılmak üzere 15.04.2004 tarihinde fona maddi kaynak aktarımlarını yapmaya başlamıştır. Projeler üç döneme ayrılarak 2013 yılına kadar devam edecektir. Bu dönemler:

I. DÖNEM: 1980-1995

II. DÖNEM: 1995-2006

III. DÖNEM: 2007- 2013 dönemleridir.

2.7. İLK DÖNEM PROGRAMLARI (1980-1995)

Bu Programlar, Maastricht Antlaşmasına kadar ki yasal düzenlemeler çerçevesinde oluşturulan ve Maastricht Antlaşması'na dayanılarak değiştirilerek geliştirilen programlardır. Bunlar arasında; Arion, Comett, Erasmus, Eurotecnet, Force, Lingua, Petra, Youth for Europe sayılabilir (Kısakürek, 2006:17). İlk dönem programları Tablo 1'de eğitim, içerik alanı ve eylem çeşitlerine göre sıralanmıştır.

İlk dönem programlar, Avrupa genelinde eğitim olanaklarını katılımcıların karşılıklı yer değişimiyle, ortak yürütülen pilot projeler ve uluslar arası girişimlerle, diğer ülkelerdeki eğitim faaliyetleriyle ilgili bilgi alışverişinin güçlendirilmesiyle ve katılımcı ülkelerin karşılaştırmalı çalışmalarının yapılmasıyla geliştirilmeye çalışılmıştır (Sellin, 1999:25).

Tablo 2.1. İlk Dönem Programları ve Özellikleri

Kısa Adı	Açılımı	Eğitim Alanı	İçerik alanı	Eylem Çeşidi
Arion (1991-1992)	Eğitim uzmanları için eğitim gezileri programı	-İlk ve orta öğretim -Mesleki eğitim -Yüksek öğretim	-Genel eğitim -Mesleki eğitim	-Projeler -Değişim programları
Comett (1990-1994)	Teknoloji için eğitim ve öğretimde Avrupa Topluluğu eylem programı	-Mesleki eğitim -Yüksek öğretim -Mezuniyet sonrası eğitim	-Yeni teknolojiler	-Projeler -Kurumsal işbirliği
Erasmus (1990-1994)	Avrupa Topluluğu üniversite öğrencilerinin hareketliliği için eylem	-Yüksek öğretim	-Genel eğitim	-Değişim programları -Kurumsal işbirliği
Eurotecnet (1990-1994)	Avrupa mesleki eğitim için teknoloji, bilgi ağları programı	-Mesleki eğitim -Yüksek öğretim -Mezuniyet	-Yeni teknolojiler	-Projeler -Ağlar
Force (1991-1994)	Avrupa Topluluğu'nda sürekli mesleki eğitimin geliştirilmesi eylem	-Mezuniyet sonrası eğitim	-Mesleki eğitim	-Projeler
Lingua (1990-1994)	Avrupa Topluluğu'nda dil bilgisini yaygınlaştırma eylem programı	-İlk ve orta öğretim -Mesleki eğitim -Yüksek öğretim	-Dil eğitimi	-Değişim programları -Kurumsal işbirliği
Petra (1988-1992)	Avrupa Topluluğu gençlerin mesleki eğitimi ve iş hayatına hazırlanması	-Mesleki eğitim	-Mesleki eğitim	-Projeler -Değişim programları
Yes (1988-1991)	Avrupa Topluluğu'nda gençlik değişimlerinin geliştirilmesi eylem programı	-Mesleki eğitim	-Mesleki eğitim	-Değişim programları

(Kaynak: Bahadır, 2007:17)

İlk dönem programları ulusal düzenlemelerin geçerli olmadığı alanlarda değişiklikleri başlatmada daha başarılı olmuştur. Örneğin mezuniyet sonrası mesleki eğitim programları, üye ülkelerin tasarrufunda bir alan olan resmi meslek eğitimi bölümüne odaklanan programlardan daha başarılı olmuştur. Ayrıca yüksek öğretimi hedef alan Erasmus, genel eğitimi ve mesleki eğitimi hedef alan diğer programlardan daha başarılı olmuştur. Birinci aşama programlarında bulunan alt programlar katılım oranlarına göre değerlendirilmiştir. Erasmus programının öğrenci hareketliliği alanındaki görece başarısına rağmen her 10 Avrupalı öğrenciden birinin bir süre için yurt dışında eğitim görmesi hedefine ulaşılammıştır. Erasmus programının katılım oranının fazla olmasını, üniversite öğrencilerinin durumlarının hareketliliğe daha uygun olmasına bağlamak mümkündür.

Projelerin olumlu sonuçlarının eğitim sistemlerine aktarılmasının önünde çeşitli engeller ortaya çıkmıştır. İlk Dönem Programlarda karşılaşılan sorunların başlıcaları şunlardır (Kısakürek, 2006:17):

- İlk dönem programların başarıları projelere katılan kişi ve kurumların başarıları ile sınırlı kalmıştır.
- Projelerin sonuçlarının ülkelerin eğitim sistemlerine uyarlanmasında büyük güçlükler yaşanmıştır.
- Bu dönemde sendikalar, programlarının işsizlik oranlarının düşürülmesine ancak projeler sürekli uygulamalara dönüştürülebilirse katkı sağlanabileceğini, programların çoğu için durumun böyle olmadığını dile getirmişlerdir.
- Projelere yetersiz destek verilmiştir.
- Üye ülkelerde AT projelerinin dış kaynaklı olarak algılanması, reform ve yenileşmeye karşı direnç oluşturmuştur.
- Program ve projelerin değerlendirilmesinde yetersiz kalınmıştır.
- Topluluk düzeyinde ve ulusal düzeyde bürokratik engellerle karşılaşmıştır.

2.8. İKİNCİ DÖNEM PROGRAMLARI (1995-2006)

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Avrupa Birliğine üye ve aday durumda olan ülkelerde toplumun ve bireylerin eğitim düzeylerinin çok boyutlu olarak yükseltilmesini, üye ülke insanları arasındaki karşılıklı bireysel ve kurumsal işbirliğinin, kültürel değişimin ve tanınmanın artırılmasını, Avrupa vatandaşlarının

vatandaşlık bilinçlerinin ve sosyal girişimciliklerinin artırılmasını amaçlayan programlardır. Değişik isimler altında uzun yıllardır uygulanan programlar, Avrupa genelinde ilk kez 1995'te bir çatı altında toplanarak sistemleştirilmiştir (Hasdemir, 2006-2007:32).

Avrupa Birliğine üye ülkeler arasında eğitim alanında işbirliği sağlamak için Avrupa Birliği Antlaşmasınının 149. ve 150. maddeleri temel alınarak 1995 yılında Socrates Programı başlatılmıştır. Socrates Programı sekiz eylem alanından oluşmaktadır: (1) Erasmus (yükseköğretim), (2) Comenius (örgün eğitim), (3) Grundtvig (yaygın eğitim), (4) Minerva (açık-uzaktan eğitim), (5) Lingua (Avrupa dilleri eğitimi), (6) Observation and Innovation (eğitim sistemlerinin/politikalarının izlenmesi ve bu alanlarda yenilik), (7) Joint Actions (diğer Avrupa programları ile ortak eylemler), (8) Accompanying Measures (diğer eylem alanlarında yer almayan destek önlemleri). Socrates Programı tüm düzeylerde eğitimde Avrupa boyutunun güçlenmesini, eğitimin tüm alanlarında fırsat eşitliği oluşmasını ve üye ülkelerde işbirliği içerisinde yürütülecek bir dizi etkinlik yoluyla eğitimde kalitenin gelişmesine katkı yapmayı amaçlamaktadır. Türkiye de Socrates Programının bu eylem alanları içerisinde yer almaktadır ve olabildiğince işbirliği yapmaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği eğitim programları içerisinde, ayrıca, mesleki eğitim alanında işbirliğini sağlamak ve politikaları ve uygulamaları desteklemek için Leonardo da Vinci ve gençlerin bireysel çalışmalarını desteklemek ve iletişimlerini sağlamak amacı ile kurulmuş Youth Gençlik Programı da yer almaktadır (Gedikoğlu, 2005:68).

İkinci dönem programları 1995-1999 ilk aşama ve 2000-2006 ikinci aşama olarak uygulanmıştır. İlk aşama programları beş yıllığına uygulanmış olup ilk aşamada karşılaşılan olumsuz sonuçların değerlendirmesi ile yeniden düzenlenerek 7 yıl daha sürdürülmesine karar verilmiştir. İlk aşama içeriğinde bulunan Socrates ve Leonardo programları 2000 yılının başlarından itibaren ikinci aşama programları olarak sürdürülmüştür. Yeniden düzenleme sürecinde ilk aşamada yer alan Youth For Europe (Avrupa için gençlik) programı için biraz daha farklı bir süreç söz konusu olmuştur. Bu program European Voluntary Service (Avrupa Gönüllülük Servisi) programı ile birleştirilerek Youth (Gençlik) adını almıştır. Böylece, gençlik alanında sürdürülen tüm faaliyetleri bünyesinde toplayarak ikinci aşama Socrates (Socrates II) ve Leonardo (Leonardo II) programlarının faaliyetlerini destekleyen bir yapı kazanmıştır (Bahadır, 2007:18).

Ülkemiz, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına "tam üye" olarak 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren katılmıştır. Yoğun bir ilgi ve talebin gerçekleştiği ve 31 Aralık 2006'da sona erecek bu ilk dönemde, Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Gençlik programları çerçevesinde, gerek katılım öncesi AB fonlarından gerekse ulusal katkı paylarından oluşan toplam 67 milyon Avro'luk bir bütçe oluşturulmuş, ülkemiz eğitim ve gençlik sektörüne karşılıksız hibe olarak kullanılmıştır. Hibe kullandırma oranı, % 100'e yaklaşan bir seyir izlemiştir. Programların uygulandığı bu ilk üç yıl itibariyle toplam 3.035 proje desteklenmeye değer bulunmuştur. Yaklaşık 40.000 vatandaşımız, Avrupa Birliği ülkelerinde gerek Programlar gerekse bireysel faaliyetler çerçevesinde bilgi ve deneyim artırma amaçlı değişim ve yerleştirmelere katılmış, yenilikçi yaklaşımların ülkemize kazandırılmasında önemli katkılar sağlamıştır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

İkinci aşamada, programlarda birinci aşamaya göre gidilen temel değişiklikler şunlardır (Postacı, 2004:62):

- Programların etkilerinin artırılması amacıyla ikinci ayakların süresi 5 yıldan 7 yıla çıkarılmıştır.
- Programların amaçları sayıca azaltılarak daha kolay anlaşılır hale getirilmiştir.
- Yapıları ve idari süreçleri basitleştirilmiştir.
- Şeffaflık ve esneklik artırılmış, idari faaliyetlerin pek çoğu ulusal ajanslara kaydırılmıştır.
- Açık ve uzaktan öğrenim kavramı programlara eklenmiştir.
- Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına, hayatboyu öğrenim konusuna ve iyi uygulamaların yayılması sürecine daha fazla vurgu yapılmıştır.

İkinci dönem ikinci aşama programları Socrates, Leonardo ve Gençlik programlarıdır.

2.8.1. Socrates (Genel Eğitim)

Socrates Programı, Avrupa Topluluğu'nun eğitim alanındaki faaliyet programıdır. Programın ikinci aşaması 1 Ocak 2000 ile 31 Aralık 2006 arasındaki dönemi kapsamaktadır. İlk aşamanın (1995-1999) deneyimlerini ve başarılı yönlerini

temel olarak, program kapsamındaki birçok faaliyetin geliştirilmesi ile birbirleriyle olan ilişkilerini artırmakta ve birçok yeniliği ortaya koymaktadır.

Socrates Programı, Avrupa Birliği Antlaşmasınının 149. ve 150. maddelerini temel almaktadır. Madde 149, Topluluğun, Üye Devletlerle işbirliği içerisinde yürütülecek bir dizi etkinlik yoluyla, eğitimde kalitenin geliştirilmesine katkıda bulunmasını öngörmektedir. Antlaşma ayrıca Birliğin tüm vatandaşları için hayatboyu öğrenme ilkesinin desteklenmesi taahhüdünü de taşımaktadır (Socrates Başvuru Rehberi, 2000:6).

Socrates Programı, okul eğitiminden yüksek öğretime, yeni teknolojilerden yetişkin eğitime kadar sekiz alanda Avrupalılık iş birliğini destekleyen bir eğitim programıdır. Bu programın birinci aşaması 1995-1999 yıllarını kapsarken, ikinci aşaması 2000-2006 yıllarını kapsamaktadır. Türkiye birinci aşamasından yararlanamazken, ikinci aşamasından da ancak 2004 yılından itibaren yararlanmaya başlamıştır. 2004 yılına kadar olan süre Türkiye için programlara katılım öncesi hazırlık aşaması olmuştur (Yayan, 2003).

Socrates programını başlatmış olan Karar'da belirtilen özgün Sokrates hedefleri şunlardır¹:

- Tüm düzeylerde, eğitimde Avrupa boyutunun güçlendirilmesi ve bir yandan Avrupa'daki eğitim kaynaklarına geniş anlamda ülkeler arası erişimi kolaylaştırmak, diğer yandan eğitimin tüm alanlarında fırsat eşitliği oluşturulmasını desteklemek,
- Avrupa Birliği dillerinde, özellikle de daha az kullanılan ve öğretilen diller konusundaki, bilginin kalite ve nicelik açılarından iyileştirilmesini desteklemek,
- Eğitim alanında, özellikle de, eğitim kurumları arasında değişimi teşvik ederek, açık ve uzaktan öğrenmeyi destekleyerek, diploma ve öğrenim sürelerinin tanınmasındaki iyileştirmeleri teşvik ederek, bilgi değişimini geliştirmek ve bu yöndeki engellerin kaldırılmasına yardımcı olarak eğitim alanındaki işbirliğini ve öğrenci değişimini teşvik etmek,

¹Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 24.01.2000 tarihli ve 253/2000/EC sayılı kararı.

- Eğitim uygulamaları ve malzemelerinin geliştirilmesi konusundaki yenileştirmeleri desteklemek ve eğitim alanında ortak politika konularını incelemek.

Socrates Programı, eğitim alanında kalitenin artırılması ve eğitimin Avrupa boyutunun geliştirilmesi amaçlanarak katılımcı ülkeler arasındaki işbirliğini teşvik etmektedir. Hayatboyu öğrenmeyi ve her düzeydeki eğitim kalitesini arttırmayı hedefleyen program, Avrupa vatandaşlarının hızla değişen yaşam standartlarına entegrasyonunu sağlayabilmek için bilgi ve eğitim düzeylerini artırmak amaçlanmaktadır (Bulut, 2004:14). Sokrates programı kapsamındaki faaliyetleri Tablo 2.2'de sıralanmıştır.

Tablo 2.2. Socrates Programı Faaliyetleri

Adı	Amacı	Eğitim Aşaması	Faaliyetleri
1.Comenius	Okullar arası işbirliğini artırmak	-Örgün eğitim -Üniversite öncesi okul eğitimi	-Okul ortaklıkları -Eğitimcilerin eğitimi -Bilgi ağları
2.Erasmus	Üniversite eğitiminin niteliğini artırarak Avrupa bilincini geliştirmek	-Yüksek öğretim	-Üniversiteler arası işbirliği -Öğrenci ve öğretim üyelerinin değişimi -Tematik bilgi ağları
3.Grundtvig	Okul çağını geride bırakanların AB hedefleri doğrultusunda eğitimi	-Yaygın eğitim -Yetişkin eğitimi -Hayatboyu eğitim	-İşbirliği projeleri -Eğitim ortaklıkları -Eğitimcilerin hareketliliği -Grundtvig ağları
4.Lingua	Yabancı dil eğitimi	-Örgün eğitim -Yüksek öğretim - Mesleki eğitim -Hayatboyu eğitim	-Değişim projeleri -Kurumsal işbirliği -Dil öğrenim araçlarının geliştirilmesi
5.Minerva	Açık-uzaktan eğitim ve eğitimde bilgi ve iletişim teknolojileri	-Açık ve uzaktan eğitim	-Yenilikleri anlamaya ve desteklemeye yönelik projeler -Yeni öğretim yöntemlerinin düzenlendiği projeler -Bilgi ve iletişim teknolojileri -Bilgi ağları
6.Gözlem ve Yenilikler	Eğitim sistemleri ve politikalarının incelenmesi ve modernizasyonu	-Eğitimin tüm kademeleri	
7.Ortak Eylemler	Leonardo ve Youth gibi diğer programlarla işbirliği	Eğitimin tüm kademeleri	
8.Tamamlayıcı önlemler		Eğitimin tüm kademeleri	

(Kaynak: Sokrates Başvuru Rehberi, 2000:34-68)

Sokrates programının iki temel özelliği hareketlilik ve değişimdir. Karşılıklı eğitim işbirliği ve okul ortaklıkları projeleri, öğretim ve üniversite kadrosunun ve üniversite öğrencilerinin değişimi, elektronik uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanımı ve eğitim yöneticileri arasındaki Avrupa çapındaki bilgi ağları bu ana programın parçalarını oluşturmaktadır.

Sokrates Programının yürütülmesini üstlenen Avrupa Komisyonu, Avrupa düzeyinde eğitimle ilgili toplumsal ortaklara ve bağlantılı derneklerin de görüşlerini alarak program kapsamındaki eylemlerin yürütülmesinden sorumludur. Komisyon ayrıca, Sokrates Programına katılan ülkelere program kapsamında desteklenen eylemler hakkında uygun bilgi, yayın ve izleme etkinlikleri düzenlemekle sorumludur (Duman, 2001a:36-37).

2.8.2. Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim)

Leonardo da Vinci Programı, Avrupa'da, meslek öğrenimi ve eğitimi için, uygulamaya yönelik çıktılar üreterek insan kalitesi ve buna benzer konularda yeni bakış açıları ve çözümler geliştirmeyi amaçlayan "Yeni Fikirler Laboratuvarı" olarak kabul edilmektedir. (Bahadır, 2007: 33).

Program, ülkeler arası mesleki eğitim alanlarında bulunan eğitim kurumları, meslek liseleri, üniversiteler, işletmeler, ticaret ve sanayi odaları gibi taraflar arasında işbirliğine dayalı projeler desteklenmektedir. Hayat boyu öğrenim stratejilerinin gerçekleştirilmesine yönelik, Avrupa'nın eğitim ve istihdam politikaları arasında sinerji kurmak programın öncelikleri arasındadır.

Programın üç genel hedefi vardır (Proje Sahipleri İçin Genel Bilgiler, 2005:5):

- Kişilerin, özellikle gençlerin, temel mesleki eğitim içinde tüm düzeylerde beceri ve yeterliliklerinin artırılması. Bu hedef, istihdamın artırılması ve mesleki entegrasyonun/yeniden entegrasyonun kolaylaştırılması amacıyla diğerleriyle birlikte çalışma, bağlantılı mesleki eğitim ve çıraklık yoluyla gerçekleştirilebilir.
- Özellikle teknolojik ve örgütsel değişimi güçlendirmek üzere uyum sağlayabilmeyi artırıp geliştirmeye yönelik sürekli-mesleki eğitimde ve hayatboyu beceri ve yeterlilikler kazanmada kalitenin yükseltilmesi, bunlara erişimin iyileştirilmesi.

- Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği, yeni istihdam fırsatları açısından da geliştirmek üzere mesleki eğitimin yenileşme sürecine katılımını destekleyip artırmak. Bu çerçevede, mesleki eğitim kurumları (üniversiteler dahil) ile işletmeler (özellikle KOBİ'ler) arasında işbirliğinin artırılmasına özel önem verilmesi.

Leonardo da Vinci Programının eylem alanları şunlardır (Duman, 2001b:74-75):

- Meslekî eğitimden geçen insanların, özellikle genç insanların ülkeler arasında hareketliliği için ve eğitimden sorumlu olanlar için destek (hareketlilik)
- Meslekî eğitimde yeniliği ve kaliteyi geliştirmek üzere tasarlanmış ülke aşırı ortaklıklara dayalı pilot projeler için destek (pilot projeler)
- Daha az yaygınlıkta kullanılan ve öğretilen diller dahil dil becerilerinin ve meslekî eğitim bağlamında farklı kültürlerle ilişkin anlayışın geliştirilmesi (dil becerileri)
- Deneyim ve iyi uygulama alışverişini kolaylaştıran ülke aşırı işbirliği şebekelerinin geliştirilmesi için destek (ülke aşırı şebekeler)
- İnceleme ve analizler için destek yoluyla referans malzemesi geliştirilmesi ve güncelleştirilmesi, iyi uygulamaların gözlenmesi ve yayılması ve geniş ölçekte bilgi alışverişi (referans malzemesi).

2.8.3. Youth (Gençlik)

Avrupa Birliği'nin eğitim ve kültür programlarından biri olan Youth for Europe (Avrupa için Gençlik) Programı 14 Mart 1995'te 1995-1999 yılları için kabul edilmiş ve Gençlik (Youth) Programı adı altında 1 Ocak 2000-31 Aralık 2006 tarihlerini kapsayan yedi yıllık dönem için yenilenmiştir (Topsakal, 2003:196).

Gençlik programının amacı, 15-25 yaşları arasındaki gençleri Avrupa'nın inşası sürecine katmak, ve bunu yaparken de dayanışma duygularını güçlendirmelerine ve topluma aktif katılımlarıyla öncü ve girişimci bir ruh edinmelerine yardımcı olmaktır.

Bu amaçla program; gençlerin değişimi, gönüllü hizmet ya da gençlik inisiyatifleri biçiminde gayri resmi eğitim fırsatları sağlar. Tüm projeler gençlere Avrupa'nın kültürel çeşitliliğinin farkında olmalarını teşvik eder ve önyargıları kırmalarına yardımcı olur. Gençlik programı, eski Avrupa için Gençlik programını

ve Avrupa Gönüllü Hizmet inisiyatifini kapsamaktadır. Program özellikle normalde başka ülkelerde vakit geçirme fırsatına sahip olmayan kişilere ağırlık verir (Socrates Başvuru Rehberi. 2000:162).

Programın beş eylemi vardır.

Eylem 1-Avrupa için Gençlik: Gençlik Değişimleri ve Gençlik Buluşmaları, farklı ülkelerden (yaşları 15-25 arasında olan) genç gruplarına bir araya gelme fırsatı sunar. Bu programların, grupların ortak noktalarını keşfetmeleri ve birbirlerinin kültürlerini tanımaları açısından pedagojik bir değeri ve yaygın öğrenim gibi bir amacı vardır.

Eylem 2 - Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) : Bu Eylem çerçevesinde, yaşları 18 ile 25 arasında olan gençler, toplumsal, ekolojik, çevre ile ilgili, sanat ve kültür, yeni teknolojiler, spor vb. gibi geniş bir etkinlik alanındaki yerel projelere Avrupa gönüllüsü olarak katılıp, 12 aya kadar yurtdışında kalabilirler.

Eylem 3 - Gençlik Girişimleri: Bu Eylem aracılığıyla, yaşları 18 ile 25 arasında olan gençler yerel düzeyde bir proje yürütmek için destek alabilirler. Amaç, gençlere girişimcilik ruhlarını ve yaratıcılıklarını geliştirme ve ortaya koyma şansı vermektir. Bunun yanı sıra, eski AGH gönüllülerine gönüllü hizmetleri süresince edindikleri uzmanlık ve becerilerini kullanmaları için somut bir fırsat sunmayı amaçlamaktadır.

Eylem 4 - Ortak Eylemler: Bu Eylem, SOCRATES (genel eğitim), LEONARDO DA VINCI (mesleki eğitim) ve GENÇLİK (yaygın eğitim) programlarını bir araya getirir. Bu üç programın ve Kültür 2000 gibi diğer programların tamamlayıcı niteliğine dayalı girişimlere destek verir.

Eylem 5 - Destek Faaliyetleri: Destek faaliyetleri eğitim, işbirliği ve bilgilendirme faaliyetlerini destekleyerek GENÇLİK Programı kapsamında Eylem 1, 2, 3 ve 4 projelerinin planlanması, hazırlanması ve kullanımına yardımcı olmaktadır.

2.9. ÜÇÜNCÜ DÖNEM PROGRAMLARI (2007-2013)

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yeni bir döneme girmiştir. 2013 yılı sonuna kadar sürecektir. 2007-2013 yılları kapsayan Hayatboyu Öğrenme (LLP = Lifelong Learning Programme) ve Gençlik (Youth in Action) Programları, önceki programlarda olduğu gibi AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri (Norveç, İzlanda, Lihtenştayn ve İsviçre) ve Aday Ülkelerin (Türkiye, Hırvatistan) katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Batı Balkan ülkelerinin de önümüzdeki yıllarda programlara katılımı öngörülmektedir (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Programlar, Avrupa vatandaşlarına ulusal ve uluslararası düzeyde, bireysel ve kurumsal olarak eğitim ve gençlik alanında yapacakları faaliyet ve projelere yöntem ve finansman desteği sağlamak esası üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede bir yandan vatandaşların proje anlayışı çerçevesinde sorunları tespit edip, çözüm üretmek için girişimde bulunma ve inisiyatif üstlenme becerilerinin geliştirilmesi, bir yandan da demokratik reflekslerini güçlendirerek aktif vatandaşlık bilinçlerinin artırılması hedeflenmektedir.

Programların en önemli hedeflerinden biri de Avrupa ülkeleri halkları arasında anlayış ve işbirliği ortamının geliştirilmesidir. Programlar, kapsamındaki pek çok faaliyet sayesinde farklı kültür ve yaşam tarzlarından gelen insanlar birlikte çalışma, sorunlara birlikte çözümler arama ve en önemlisi kendi özgün deneyimlerini paylaşma fırsatı bulmaktadırlar. Böylece AB, yalnızca ülkeler arasındaki görüşmelerden öteye geçerek toplumsal ve bireysel anlamda farklı ulusların derin bağlar oluşturmaya zemin hazırlanmaktadır. Bu çerçevede yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve suç eğilimlerindeki artış gibi sosyal sorunlara çözüm üretilmesi konusunda geniş halk kitleleri harekete geçirilmiş olmaktadır (Öztürk, 2009: 36).

AB programlarının özelliklerinden biri, bu programların "yaşayan" uygulamalar olduğudur. Diğer bir ifadeyle, programlar uygulandıkça ve sonuçları alındıkça değerlendirmeler yapılmakta ve ihtiyaca göre programlar geliştirilmekte, değiştirilmekte ve yeniden düzenlenmektedir. Bir diğer önemli özellik, bu programların "tamamlayıcı" niteliğidir. Bu alandaki temel kavramlar millî düzeyde alınmakta, önemli atılımlar ise üye ülkelerce gerçekleştirilmektedir. AB programları sadece bu faaliyetleri koordine etmekte ve belli bazı alanlarda destek sağlamaktadır. Dolayısıyla, AB program ve faaliyetlerinin varlığı ulusal bilim, araştırma ve eğitim programlarının önemini azaltmamakta hatta daha da arttırmaktadır. Son olarak vurgulanması gereken önemli bir husus da, bu programlardan yararlanabilmek için asgari düzeyde ortak bir dil konuşmanın önemidir. Bu nedenle yabancı dil eğitimine önem verilmelidir (Cansevdi, 2004: 9-10).

2.9.1. Hayatboyu Öğrenme Programı

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Hayatboyu Öğrenme Programı'nı yasalaştıran 15 Kasım 2006 ve 1720/2006/EC sayılı Kararı, Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacını şöyle ifade etmektedir: "Hayatboyu öğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı

yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla Topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmek". Bu amaçlar kapsamında Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP), özel bir önem taşımaktadır. Eğitim ile ilgili tüm alt program ve faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla tek bir programda toplaması, bununla beraber yeni kuralları, uygulama süreçlerindeki basitleştirmeleri ve ülke merkezli faaliyetlerdeki artış bu önemi açıklamaktadır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Hayatboyu Öğrenme Programının yapısı, kendisinden önceki programlardan farklıdır. Dört sektörel program, benzer alanları hedefleyen ortak konulu bir program ve Avrupa entegrasyonu ve Avrupa kurumları hakkında öğretimi, araştırmayı ve düşünmeyi destekleyen bir programdan oluşan bir bütüncül program şeklini alır.

Hayatboyu Öğrenme Programı, Üye Ülkelerce gerçekleştirilen faaliyetleri destekler ve eğitim sistemlerinin içeriği konusundaki sorumlulukları ile kültürel ve dil çeşitliliklerine tamamen saygı gösterir.

Hayatboyu Öğrenme Programı yedi yıl sürecektir (2007-2013). Bu dönem için toplam bütçe 6.970 milyon avro'dur (Hayatboyu Öğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu, 2006: 4).

Hayatboyu Öğrenme Programı genel olarak, AB içindeki eğitim sistemleri arasında dünya kalitesinde bir referans olmaları için değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmeyi hedeflemektedir. Özel olarak ise şu konuları hedeflemektedir:

- Kaliteli hayatboyu öğrenmenin gelişimine katkıda bulunmak, bu alandaki sistemlerde ve uygulamalarda yüksek performansı, yeniliği ve bir Avrupa boyutunu özendirmek,
- Hayatboyu öğrenme için bir Avrupa alanının gerçekleşmesini desteklemek,
- Üye ülkeler içinde var olan hayatboyu öğrenme fırsatlarının niteliğini, cazipliğinin ve erişilebilirliğinin iyileştirilmesine yardımcı olmak,
- Hayatboyu öğrenmenin sosyal uyuma, aktif vatandaşlığa, kültürler arası diyaloga, cinsiyet eşitliğine ve kişisel gerçekleştirmeye katkısını güçlendirmek,
- Girişimciliğin gelişmesini, rekabet gücünü, istihdam edilebilirliği ve yaratıcılığı desteklemek,

- Dil öğrenimini ve dil çeşitliliğini desteklemek,
- Sosyo - ekonomik özellikleri ne olursa olsun özel eğitim ihtiyacı olan kişiler ve dezavantajlı gruplar dâhil, her yaştaki insanlar tarafından hayatboyu öğrenmeye katılımın artmasına katkıda bulunmak,
- Hayatboyu öğrenme için yenilikçi bilgi iletişim-tabanlı içerik, hizmetler, yöntemler ve uygulamaların gelişimini desteklemek,
- Anlayışa, insan hakları ve demokrasiye saygıya dayalı bir Avrupa vatandaşlığı duygusunun yaratılmasında ve insanlar ve kültürler için hoşgörü ve saygının teşvik edilmesinde Hayatboyu Öğrenmenin rolünü güçlendirmek,
- Avrupa'da mesleki eğitim ve öğretimin tüm alanlarında niteliğin artırılması için işbirliğini desteklemek,
- Eğitimin niteliğini yükseltmek amacıyla sonuçların, yeni ürünlerin ve süreçlerin kullanımını teşvik etmek,
- Hayatboyu Öğrenme Programının kapsadığı alanda iyi uygulamaların değişimini yapmak.

Ayrıca Hayatboyu Öğrenme Programı, Avrupa içinde kültürel çeşitliliğin ve dil çeşitliliğinin önemi ve ırkçılık, ön yargılar ve yabancı düşmanlığı ile mücadele gereği konusunda bir bilinci teşvik etmek; özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için hüküm koyarak, ve özellikle onların genel eğitime uyumlarının desteklenmesine yardımcı olmak; erkekler ve kadınlar arasında eşitliği teşvik etmek ve cinsiyet, ırk ya da etnik köken, din ya da inanç, özürllülük, yaş ya da cinsel tercihe dayalı tüm ayrımcılık çeşitleri ile mücadeleye katkı sağlamak suretiyle topluluğun yatay politikalarını geliştirmektedir.

Hayatboyu Öğrenme Programı çatısı altında farklı hedef kitlelere hitap eden sektörel programlar (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci) ile sektörel programlara konu olan ortak alanlarda çalışmaların yapılabildiği Ortak Konulu Program (Transversal Programme) ve Avrupa Birliği alanındaki konularda merkezi faaliyetleri içine alan Jean Monnet Programı yer almaktadır (2008 Yılı Hayatboyu Öğrenme Programı Etki Değerlendirme Araştırması). Bu programlara ilişkin ayrıntılı bilgi aşağıda verilmektedir (Hayatboyu Öğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu, 2006: 5).

Tablo 2.3. Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP)

COMENIUS PROGRAMI (Okul Eğitimi)	ERASMUS PROGRAMI (Yüksek Öğretim)	LEONARDO DA VINCI PROGRAMI (Mesleki Eğitim)	GRUNDTVIG PROGRAMI (Yetişkin Eğitimi)
Ortak Konulu (Transversal) Program Temel Faaliyet: Politika Geliştirme, Dil Öğrenme, BİT, Örnek Uygulamaların Yaygınlaştırılması			
Jean Monnet Programı Temel Faaliyet: Jean Monnet Eylemi, Avrupa Kurumları, Avrupa Kuruluşları			

(Kaynak: <http://www.ua.gov.tr>)

Eğitimin tüm tür ve düzeylerini kapsayan Hayatboyu Öğrenme Programı, özellikle aşağıdaki kişi ve kurumları hedeflemektedir:

- Öğrenciler, açık öğretim, yaygın ve örgün eğitimde yer alan kişiler ve yetişkin öğrenciler,
- Tüm eğitim kurumlarında yer alan yöneticiler, öğretmenler, stajyerler ve eğitimle doğrudan ilişkili personel,
- Yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerdeki eğitim sistemlerinden ve politikalarından sorumlu kişi ve yapılar,
- Şirket yöneticileri ve insan kaynakları,
- Çalışma piyasasındaki kişiler,
- Katılımcı ülkelerin HÖP ile ilgili tüm eğitim kurumları.

Bunların yanında, şirketler ve sosyal ortaklar, öğrenci ve öğretmen dernekleri ile aile birlikleri de dâhil eğitim alanında çalışan dernekler, Hayatboyu öğrenme konularında bilgi hizmeti sunan ya da danışmanlık yapan kuruluşlar, meslek örgütleri, ticaret ve sanayi odaları, araştırma merkezleri ve STK'lar gibi diğer kamu kurumları ya da özel kuruluşlar da ilgili oldukları program faaliyetlerine katılabilmektedir (Mindek, 2007: 43).

2.9.1.1. Comenius²

Okul eğitimi ile yakından ilgili olan Comenius Programı, Lizbon hedeflerine ulaşabilmek için öğrenciler ve eğitim personeli arasında Avrupa kültür ve dil çeşitliliği ile değerleri hakkında bilgi ve anlayış oluşturmaya, işbirliğini güçlendirmeye, aktif bir Avrupa vatandaşı olma yolunda öğrencilerin kişisel gelişimleri için gerekli olan temel becerileri ve yeterlilikleri edinmelerini amaçlamaktadır.

Hayatboyu Öğrenme Programı'na AB üyesi 27 ülke ile, İzlanda, Norveç, Lihtenştayn, İsviçre ve Türkiye katılabilmektedir. Makedonya ve Hırvatistan da bazı alt programlarda yer almaya başlamıştır.

Comenius Programı, okul eğitimindeki kaliteyi artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmek amacıyla:

- Okullar ve öğretmen yetiştiren kurumlar arasında uluslararası işbirliği ve değişimi teşvik eder,
- Pedagojik metodlar ve materyaller geliştirmeyi teşvik eder,
- Okulların idaresine yönelik güzel çalışmaların ve yeniliklerin uluslararası boyutta yaygınlaştırılmasını destekler,
- Eğitimde dışlanma ve okulda başarısızlıkla mücadelede, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin entegrasyonu ve eğitimin bütün sektörlerinde fırsat eşitliğini teşvik eden yöntemler geliştirir ve bunları yaygınlaştırır,
- Okul eğitiminde ve okul eğitiminde görev yapan personelin eğitiminde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) kullanımını teşvik eder.

Ayrıca Comenius Programı:

- Yabancı dil olarak Avrupa dillerinin öğretiminde kaliteyi artırmak,
- Dil öğretmenlerinin pedagojik yeteneklerini geliştirmek,
- Az kullanılan ve öğretilen dillerin öğretmenlerinin dil yeteneklerini geliştirmek,
- Öğretilen yabancı dil çeşitliliğini artırmak,

²Comenius (Johann Amos Komensky) adı Avrupa'nın zengin eğitim mirasının bir hatırlatıcısı olarak seçilmiştir. Comenius (1592-1670) şu anda Çek Cumhuriyeti sınırlarında bulunan bir bölgede doğmuş bir ilahiyatçı, filozof ve pedagoğdur. Modern eğitimin kurucularından biri sayılan Comenius, insanın ancak eğitimle tam potansiyelini gerçekleştirebileceğine inanmaktadır. Comenius'a göre eğitimin amacı, insanı ebedî hayata hazırlamaktır, bu da 'öğrenim', 'ahlaklılık' ve 'dindarlık' yoluyla oluşur. Otuz Yıl Savaşları'nı yaşamış Comenius, insanlar arasındaki ilişkilerin düzeltilmesi ve evrensel bir barışın sağlanması için eğitiminin önemini vurgular ve evrensel bir dilin kurulmasını öngörür (Aytaç, 2008: 141-144).

- Bütün öğretmen ve öğrencilerin konuşabildikleri yabancı dil sayısını artırmak ve konuşma düzeylerini yükseltmek, yönünde yapılan etkinlikler yardımıyla Avrupa'da okul eğitiminde dil öğreniminin gelişmesine katkıda bulunur.

Bunların yanı sıra Comenius Programı:

- Değişik kültürlere yönelik farkındalığın geliştirilmesini teşvik etmek,
- Okul eğitimi sektöründe kültürler arası eğitim girişimlerini geliştirmek,
- Kültürler arası eğitim alanında öğretmenlerin yeteneklerini geliştirmek,
- Irkçılık ve yabancı korkusu/düşmanlığıyla mücadeleyi desteklemek;

için tasarlanmış uluslararası etkinlikler yardımıyla Avrupa'daki okul eğitiminde kültürler arası farklılıkların bilincine varılmasını teşvik eder (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=748>, erişim:29.02.12).

Okul Ortaklıkları

Okul Ortaklıkları projenin odaklandığı konu kapsamında yapılacak çalışmalar aracılığıyla; ekip çalışması, sosyal beceriler, proje faaliyetlerini planlama ve yürütme ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasında da öğrenci ve öğretmenlerin yetenek ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, farklı ülkelerden okullarla bir ortaklık içinde yer almak, öğrenci ve öğretmenlerin yabancı dillerini kullanmalarına ve geliştirmelerine imkan vererek ve yabancı dil öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmaktadır.

Okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının katıldığı okul ortaklıkları iki yıl sürmektedir. Çok taraflı ve iki taraflı olmak üzere iki tür okul ortaklığı bulunmaktadır:

Çok Taraflı Okul Ortaklıkları için biri AB üyesi olmak üzere en az 3 (üç) ortaklı bir yapının oluşturulması gerekmektedir. Bu ortaklık kapsamında, farklı ülkelerdeki öğrenci ve öğretmenlere ortak ilgi alanındaki bir veya daha fazla konuda birlikte çalışma fırsatı sağlanmaktadır. Bazı ortaklıklar öğrencilerin aktif katılımına odaklanırken, diğerleri pedagojik veya okul ve eğitim konularına yoğunlaşmakta ve esas olarak öğretmenlerin ve idari personelin katılımıyla gerçekleşmektedir.

İki Taraflı Okul Ortaklıkları, iki okul (bir tanesi AB üyesi ülkeden olmalıdır) arasında yakın işbirliği sağlayarak öğrencilerin farklı dillerde konuşabilme motivasyonunu ve kapasitesini artırmayı hedeflemektedir. Belli bir konu üzerinde öğrenci ve öğretmenlerin birlikte çalışmalarını gerektirir. Faaliyetler sadece sınıf

değişiminden ibaret olmamalı müfredata uyarlanmalıdır. Öğrenciler aktif bir şekilde planlama, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde yer almalı, yurtdışı hareketliliğine katılacak öğrencilerin en az 12 yaşında olmaları gerekmektedir. Hareketliliğin süresi de en az 10 gün olacak şekilde planlanmalıdır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Comenius Bölgesel Ortaklıklar

Comenius Programı altında, 2009 yılında başlatılan başka bir proje türü olan Comenius Bölgesel Ortaklıkları, Avrupa'da okul eğitiminde sorumluluğu olan yerel ya da bölgesel kuruluşlar arasındaki işbirliğini destekleyerek eğitimde Avrupa boyutunu geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu ortaklıklar, okullara ve eğitimde rol alan farklı eğitim kuruluşlarına, kendi ortak ilgi alanlarına yönelik bir ya da daha fazla konuda birlikte çalışma olanağı sağlamaktadır. Comenius Bölgesel Ortaklıkları, Hayatboyu Öğrenme Programına katılan iki ülkeden ve bu ülkelerde yer alan karşılıklı iki ortak bölgeden oluşan iki taraflı projelerdir, katılan bölgelerden birinin AB üyesi olması gerekmektedir.

Bu ortaklıklarda her bir ortak, bölgede okul eğitimi alanında görev ve sorumluluğu olan yerel/bölgesel bir kurum (Türkiye için İl Milli Eğitim Müdürlükleri bu kapsamdadır), en az bir okul ve en az bir ilgili yerel ortak (Gençlik-spor kulübü, okul-aile birliği, üniversitelerin eğitim fakülteleri, bilim ve sanat merkezleri, bilgisayar ve yabancı dil kursu veren kurum ve kuruluşlar vb) bulunması gerekmektedir. Ortak bölgeler erken okul terkinin azaltılması, yabancı kökenli öğrencilerin eğitimle daha iyi bütünleşmesi, okullarda şiddet ya da ırkçılık gibi okul eğitiminde ortaya çıkabilecek ortak sorunlar üzerinde çalışabilirler. Bu ortaklıklar kapsamında; proje toplantıları, öğretmen değişimi, yerel/bölgesel makamlarda çalışan personelin çalışma ziyaretleri, konferanslar, seminerler, fuarlar, sergiler, yaz okulları, basın-yayın ve yaygınlaştırma çalışmaları gibi etkinlikler yapılabilir. Proje süresi iki yıldır (Sağlam, 2008: 16-17).

Hazırlık Ziyaretleri ve İrtibat Seminerleri

Comenius Hazırlık Ziyaretleri, Comenius Programı kapsamında sunulacak projelere (Comenius Okul Ortaklıkları, Comenius Bölgesel Ortaklıkları ve Merkezi Projeler) hazırlık yapmak amacıyla kuruluşlara, proje ortaklarını daha yakından tanımaları, çalışma planı hazırlamaları ve başvuru formu ile diğer gerekli dokümanları birlikte doldurmaları için sağlanan bir imkandır. Ortaklık projeleri için başvuru yapacak her kurum hazırlık ziyareti için hibe başvurusunda bulunabilir. Her

kurumdan sadece bir kişiye hibe sağlanmakla birlikte istisnai durumlarda iki kişiye izin verilmekte, her ortaklık için sadece bir ziyaretin masrafı karşılanmaktadır. Kurumsal başvuru yapılan hazırlık ziyaretlerinin süresi en fazla bir haftadır (Mindek, 2007: 10).

Comenius İrtibat Seminerleri, İrtibat Seminerleri Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP) Comenius programı kapsamında sunulacak projelere (Comenius Okul Ortaklıkları, Comenius Bölgesel Ortaklıkları ve Merkezi Projeler) ortak bulma araçlarından biridir. İrtibat Seminerleri; AB Komisyonu'nun desteği ile Ulusal Ajanslar tarafından düzenlenen, farklı konularda yapılan ve birçok ülkeden kuruluş temsilcisinin katıldığı resmi toplantılardır. Bu seminerlere, okul öncesi, ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan ve bir projenin yürütülmesinde görev alacak okulun fiilen görev yapan öğretmen ve yöneticileri başvuruda bulunabilmektedir.

Bu seminerlerde kuruluşları adına katılan kişiler, projelerini diğer katılımcılara sunarak, projelerine ortak arayabilir veya diğer katılımcıların projelerine ortak olabilirler. Ulusal Ajanslar tarafından düzenlenen 3 - 4 gün süreli (en fazla 5 gün sürebilir) İrtibat Seminerleri, her ülkeden gelen katılımcılar ile toplamda 50-100 kişinin katılımı ile ve genelde çalıştay şeklinde gerçekleşir.

İrtibat Seminerlerinin amacı:

Seminerin yapıldığı alanda,

- Avrupa boyutunda işbirliği olanakları üzerine daha fazla bilgi edinmek,
- Diğer Avrupa ülkelerinde aynı alanda çalışan kuruluş temsilcileri ile tanışmak ve proje ortaklığı kurmak,
- Kaliteli bir uluslararası projenin geliştirilmesi konusunda somut bilgi ve tavsiyeler almak (projede sorumlulukların belirlenmesi, proje değerlendirmesi ve yaygınlaştırması için faaliyetlerin nasıl geliştirileceği),
- İşlemlerin yürütülmesi, başvuru formlarının doldurulması, hibe alan kuruluşların mali ve idari yükümlülükleri gibi konularda pratik bilgiler edinmek (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1179>, erişim:29.02.12).

Comenius Asistanlığı

Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP) altında yer alan Comenius Programı bünyesindeki Comenius Asistanlığı, öğretmen adaylarının Avrupa'daki eğitim kurumlarında yaptıkları bir etkinliktir.

Bu etkinliğin amacı, gelecekteki öğretmenlere, öğretme ve öğrenme

konusundaki Avrupa boyutunu daha iyi anlamaları için bir fırsat vermek; yabancı dil, farklı ülkeler ve eğitim sistemleri hakkındaki bilgilerini artırmak ve öğretme becerilerini geliştirmektir.

Asistanlar, Hayatboyu Öğrenme Programında yer alan bir ülkedeki ev sahibi okulda, 13-45 hafta arasında değişen süre boyunca asistanlık yapmak için hibe alırlar. Ev sahibi okul, asistan için danışman görevi yapacak tam ehliyet ve deneyime sahip bir öğretmen belirler.

Comenius Asistanlığı Ev Sahipliği faaliyeti, Avrupa Birliğine üye ülkelerden 13-45 hafta arasında değişen sürelerde okulunuzda bir dil ve/veya branş öğretmen adayının misafir edilmesidir. Comenius Asistanı, ev sahibi okulda haftalık 12-16 saat görev yapmaktadır. Kendi branşını ve ana dilini, varsa özel yeteneklerini (resim, müzik, spor vb.) öğretmektedir. Faaliyet, okullarının Avrupalılık boyutu kazanmasına katkı sağlamaktadır. Ev sahipliğinin sadece öğrencilerin değil, öğretmen ve diğer personelinde farklı kültür, dil ve yaşam tarzları konusunda bilgi ve farkındalık edinmesini sağlaması beklenmektedir. Asistan başlangıçta rehber öğretmen eşliğinde, zamanla okula ve ortama alıştıktan sonra ise müstakil olarak derslere girebilir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1718>, erişim:29.02.12).

Comenius Hizmet İçi Eğitim Faaliyeti

Comenius Hizmet İçi Eğitim Faaliyeti, okul eğitimi alanında görev yapan personele bireysel eğitim desteği sağlar. Faaliyetin amacı, personelin çalıştığı ülke dışındaki bir program ülkesinde altı haftaya kadar eğitim almasını sağlayarak, okul eğitiminin kalitesinin artırılmasına yardımcı olmak, katılımcıların pratik öğretme beceri ve bilgilerini geliştirmeleri ve Avrupa okul eğitimi hakkında daha kapsamlı bir anlayış kazanmalarını teşvik etmektir.

Faaliyet Türleri:

- Bir okulda veya okul eğitiminde yer alan ilgili bir organizasyonda (örn. STK, kamu otoritesi) işbaşı izleme/yerleştirme,
- En az 5 tam iş günü süren, konusu, eğitici ve katılımcı profili açısından güçlü bir Avrupa odağına sahip yapısal bir kursa katılım,
- Comenius Ağı, Comenius Çok Taraflı Projeleri veya okul eğitimi alanında faaliyet gösteren bir Avrupa kuruluşu tarafından organize edilen ve yukarıda bahsedilen hedeflere ulaşmaya yardımcı olacağı düşünülen bir Avrupa konferansına veya seminerine katılım.

Faaliyet en fazla 6 haftaya kadar sürebilir. Kurs kapsamındaki bir faaliyete katılım asgari 5 tam iş günü sürmelidir. Diğer eğitim türlerine katılım daha kısa sürebilir. Kişinin kendi ülkesi hariç olmak üzere, programa dâhil ülkelerden birinde bu faaliyet gerçekleştirilebilir.

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinden; öğretmenler (okul öncesi ve mesleki eğitim dahil) ve bu öğretmenlerin eğiticileri (üniversitelerin eğitim fakültelerinde ders veren öğretmenler), okul müdürleri ve yardımcıları, kültürler arası eğitimde yer alan veya göçmen işçiler ve gezginlerin çocukları ile çalışan personel, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerle çalışan personel, risk altındaki öğrencilerle çalışan personel (uzlaştırıcılar, rehberler ve sokak çocuklarının eğiticileri), Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik uzmanları/öğretmenler, Müfettişler, ulusal otoritelerin takdirindeki diğer eğitim personeli yararlanabilir.

2.9.1.2. Erasmus³

Programın amacı, Avrupa'da yüksek öğretimin kalitesini artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmektir. Erasmus programı, üniversiteler arasında ülkelerarası işbirliğini teşvik ederek; öğrencilerin ve eğitimcilerin Avrupa'da karşılıklı değişimini sağlayarak; programa katılan ülkelerdeki çalışmaların ve alınan derecelerin akademik olarak tanınması ve şeffaflığın gelişmesine katkıda bulunarak bu amacı gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Daha kaliteli yükseköğretim sunan Avrupa'da mezunlar daha donanımlı, iş dünyasının beklentilerine daha fazla cevap veren bireyler olacaklardır.

Program, sunduğu hareketlilik olanağı ile Avrupa halklarının birbirlerini algılamasındaki önyargıların yükseköğretim çevrelerinde kırılmasına hizmet etmektedir. Erasmus programı ile 1987'den günümüze kadar 1,5 milyondan fazla yükseköğretim öğrencisi, başka bir Avrupa ülkesinde öğrenim hayatının bir dönemini geçirmiş; o ülkenin insanlarını ve kültürünü de tanıma imkanı elde etmiştir. Program 2012 yılı itibariyle 3 milyon öğrencinin Erasmus öğrencisi

³ Desiderius Erasmus 1465 - 1536 yılları arasında yaşamış Hollandalı bir felsefe adamıdır. Rönesansla birlikte ortaya çıkan hümanizm akımının öncülerinden ve en büyük temsilcilerinden biri olan Erasmus, Avrupa'nın ortak bir sanat ve bilim çatısı altında birleşmesine yaptığı katkılardan dolayı ve çağının eğitim felsefesine olan etkisi ile programa uygun bir isim olarak düşünülmüştür. Hayatı boyunca Avrupa'nın değişik ülkelerinde bir gezgin gibi yaşayan Erasmusun en önemli eseri "Deliliğe Övgü" (Moriæ Encomium), günümüzde de geçerliliğini korumakta ve bağınazlığa karşı kaleme alınmış en önemli yapıtlardan biri sayılmaktadır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=78>, erişim:29.02.12).

olmasını hedeflemektedir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=79>, erişim:29.02.12).

Erasmus programı, Hayatboyu Öğrenme Programına dahil ülkeler olan Avrupa Birliği üyesi 27 ülke, Avrupa Birliğine üye olmayıp Avrupa Ekonomik Alanı üyesi İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, İsviçre ve Avrupa Birliğine aday ülkeler arasında yer alan Türkiye ve Hırvatistan yüksek öğretim kurumlarının istifadesine açıktır. Erasmus programı çerçevesinde gerçekleştirilecek bütün faaliyetlerde, taraflardan en az birinin Avrupa Birliği üyesi ülke kurumu olması şartı aranmaktadır.

Ülkelerin ilgili resmi kurumlarınca yükseköğretim kurumu olarak kabul edilen üniversite, enstitü, akademi ve benzeri kurumlar; Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimi olan Komisyon Yürütme Ajansı'na başvurarak Erasmus Üniversite Beyannamesi⁴ - EÜB almaya hak kazandıkları takdirde, bu kurumların öğrenci ve personeli Erasmus programından faydalanabilir. Öğrenci staj hareketliliği gerçekleştirmek isteyen kurumların Genişletilmiş EÜB alması gerekmektedir.

2010-2011 akademik yılından itibaren geçerli olmak üzere, EÜB sahibi kurumların Öğrenci ve Personel Hareketliliği faaliyetlerinden yararlanacak bireylerinin:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaları ya da,
- Başka ülkelerin vatandaşı olmakla birlikte Türkiye'de bir okulda, meslek okulunda, yükseköğretim kurumunda veya yetişkin eğitimi veren bir kurumda kayıtlı öğrenci olmaları veya ilgili yasalar ve mevzuatlar çerçevesinde Türkiye'de bir işte çalışıyor olmaları veya Türkiye'de yaşıyor olmaları gerekmektedir.

Hayatboyu Öğrenme Programı'nın ilk yılı olan 2007/2008 akademik yılından beri tüm Avrupa'da 2000'den fazla yükseköğretim kurumu Erasmus programına katılabilmektedir. Alınan EÜB'ler, iptallerini gerektirecek bir durum olmadığı takdirde, 2013 yılına kadar geçerliliğini koruyacaktır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Öğrenci Hareketliliği

Öğrenim hareketliliği

Socrates II Döneminde "Öğrenci Değişimi" faaliyeti olarak isimlendirilen

⁴ Erasmus Üniversite Beyannamesi (EÜB), her yüksek öğretim kurumunun uyması gereken temel ilkeleri belirleyen ve Erasmus programına katılmak isteyen her kurumun sahip olması gereken bir belgedir. Hayatboyu Öğrenme Programına ilk defa başvuracak her kurumun EÜB için başvuruda bulunması ve bunun için kurumların Avrupa Politika Beyanı (APB) hazırlamış olması gerekmektedir.

bu faaliyet, 2007-2013 yılları arasında sürecek Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamında "Öğrenci Öğrenim Hareketliliği" faaliyeti olarak devam edecektir.

Erasmus Öğrenci Öğrenim Hareketliliği ile Türkiye'de örgün eğitim veren Erasmus Üniversite Beyannamesi (EÜB) sahibi bir yüksek öğretim kurumunda kayıtlı öğrenciler 1 akademik yıl içinde 1 veya 2 (3-12 ay arasında) dönemliğine diğer bir Avrupa ülkesi EÜB sahibi yükseköğretim kurumunda değişim öğrencisi olma ve program dâhilinde yurtdışında kaldıkları süre için mali destek alma şansına sahip olurlar. Verilen mali destek geri istenmeyecek olup, öğrencilerin bütün masraflarını karşılamak amaçlanmamakta, yalnızca hareketlilikten kaynaklanan ek masraflara yardımcı olmak istenmektedir. Seçilen öğrenciler istedikleri takdirde hibesiz ("0" hibeli) Erasmus öğrencisi" olarak Erasmus öğrencisi olabilirler.

Erasmus Öğrenim Hareketliliği kurumlar arası anlaşmalar kapsamında yapılabilmektedir. Kurumlar, var olan anlaşmaları çerçevesinde gidecek Erasmus öğrencilerini belirlemek üzere öğrencilerine başvuru ilanında bulunurlar. Hareketlilik faaliyeti yalnızca birbirleriyle anlaşması olan Erasmus Üniversite Beyannamesi sahibi kurumlar arasında yapılabilmektedir. Öğrenim Hareketliliğinden faydalanabilmek için öğrencilerin kendi kurumlarının Erasmus Koordinatörlüklerine başvurmaları ve seçim sürecine dahil olmaları gerekir. Her kurum kendi başvuru ve seçim tarihlerini kendisi belirlemektedir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi, hareketlilik dönemi başlamadan önce seçilecek Erasmus öğrencileri için yıllık ulusal öncelikleri ve seçilebilmeleri için gerekli olan kriterleri belirler. Yükseköğretim kurumları Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı tarafından belirlenen seçim kriterlerine göre öğrencilerini seçerler.

Bir öğrenci Erasmus öğrenim hareketliliği faaliyetinden bütün yükseköğrenim hayatı boyunca yalnız 1 defa faydalanabilir; staj hareketliliği faaliyetinden faydalanılmış olunması öğrenim hareketliliği faaliyetinden faydalanılmasına engel değildir (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Staj hareketliliği

Bu hareketlilik türü, Leonardo da Vinci II döneminde "Yüksek Öğrenim Görenlere Yönelik Yerleştirme Projeleri" olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu faaliyet alanı bundan böyle 2007-2013 dönemi Hayatboyu Öğrenme Programıyla birlikte Erasmus Programı içinde "öğrenci staj hareketliliği" adı altında sürdürülecektir.

Yükseköğretim kurumunda kayıtlı öğrencinin yurtdışındaki bir işletmede veya organizasyonda mesleki eğitim alma ve/veya çalışma deneyimi kazanma sürecidir. Erasmus staj hareketliliği ile öğrenci, bir Avrupa ülkesinde, öğrencisi olduğu mesleki eğitim alanında uygulamalı iş deneyimi elde eder.

Öğrencinin faaliyet süresi lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri için 3 ile 12 ay arasında bir süredir. Meslek yüksekokulu gibi kısa dönemli yükseköğretim programları öğrencileri için asgari süre 2 aydan başlar, 12 aya kadar sürebilir.

Öğrencilerin faaliyete katılabilmeleri için Genişletilmiş Erasmus Üniversite Beyannamesi sahibi bir yükseköğretim kurumunda öğrenci olmaları; öğrencisi oldukları yükseköğretim kurumuna başvurmaları ve Erasmus kapsamında staj yapmak üzere seçilmeleri gerekmektedir.

Öğrencilere staj faaliyetleri için yurtdışında kaldıkları süre için mali destek verilir. Verilen mali destek geri istenmeyecek olup, öğrencilerin bütün masraflarını karşılamak amaçlanmamakta, yalnızca hareketlilikten kaynaklanan ek masraflara yardımcı olmak istenmektedir. Öğrenciler istedikleri takdirde hibesiz ("0" hibeli) Erasmus öğrencisi" olarak Erasmus öğrencisi olabilirler.

Staja ev sahipliği yapacak kuruluşlar; işletmeler, eğitim merkezleri, araştırma merkezleri ve işletme tanımına uyan diğer kuruluşlar olabilir. Bu çerçevede uygun bir işletmeden kastedilen, büyüklüğü, yasal statüsü ve faaliyet gösterdiği ekonomik sektör ne olursa olsun, özel veya kamuya ait her tür kurum/kuruluş ile sosyal ekonomi dahil her tür ekonomik faaliyette bulunan girişimdir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=733>, erişim:29.02.12).

Personel Hareketliliği

Erasmus Personel Hareketliliği faaliyeti EÜB sahibi yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personelin 1 akademik yıl içerisinde en az 5 saat ders vermek şartı ile en çok 6 haftalığına başka bir Avrupa ülkesinde yer alan EÜB sahibi bir yükseköğretim kurumunda ders vermesine ya da EÜB sahibi yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik/ıdari personelin EÜB sahibi yükseköğretim kurumlarında veya işletmelerde eğitim almasına imkân sağlamaktadır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=734>, erişim:29.02.12).

Ders verme hareketliliği

EÜB sahibi yükseköğretim kurumu öğretim elemanlarının farklı bir Avrupa ülkesinde EÜB sahibi bir yükseköğretim kurumunda ders vermesine imkan sağlayan alt faaliyet alanıdır.

Ders Verme Hareketliliğinin hedefleri şunlardır:

- Hareketlilik programına katılamayan öğrencilere farklı Avrupa ülkelerindeki yükseköğretim kurumlarının akademik personelinin bilgi ve deneyiminden faydalanma imkanı vermek,
- Pedagojik yöntemler konusunda uzmanlık ve deneyim değişimini teşvik etmek,
- Yükseköğretim kurumlarını sundukları derslerin çeşit ve içeriğini genişletme ve zenginleştirme konusunda teşvik etmek.

Ders Verme Hareketliliğine Katılabilme Şartları:

1. EÜB sahibi bir yükseköğretim kurumunda en az yarı zamanlı akademik personel olunması,
2. Üniversiteler arası anlaşmanın olması,
3. Hem gönderen hem de misafir olunan yükseköğretim kurumu tarafından kabul edilen bir öğretim programının (teaching programme) olması (Öğretim programı taraflarca imzalanmış olmalı ve en azından gerçekleştirilecek programın genel amaç/hedeflerini, içeriğini ve beklenen sonuçlarını içermelidir) (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Eğitim alma hareketliliği

EÜB sahibi yükseköğretim kurumu akademik/idari personelinin eğitim alma amaçlı hareketliliğine imkan sağlayan alt faaliyet alanıdır.

Personel Eğitim Alma Hareketliliği faaliyet alanı iki hareketlilik türünü içerir:

- Yükseköğretim kurumundan bir işletmeye giden personelin hareketliliği: Bu hareketlilik türünün amacı faydalanan kişilerin bilgi ve tecrübe aktarımı ile öğrenmelerine ve pratik beceriler edinmelerine imkan vermektir. Temel faaliyetler seminerler, atölye çalışmaları, kurslar ve konferanslar, pratik eğitim süreçleri, kısa görevlendirmeler vs. olabilir.
- Yükseköğretim kurumundan başka bir yükseköğretim kurumuna giden personelin hareketliliği : Bu hareketlilik türünün amacı faydalanan kişilerin farklı bir kurumun deneyim/iyi uygulamalarını öğrenmelerine ve mevcut işleri için gerekli becerileri geliştirmelerine imkan vermektir. Temel faaliyetler iş başı eğitim programı, çalışma ziyaretleri, kısa görevlendirmeler vs. olabilir.

Personel Eğitimi Hareketliğine Katılabilme Şartları

1. EÜB sahibi bir yükseköğretim kurumunda akademik/idari personel olunması,
2. Üniversiteler arası anlaşmanın olması (üniversite ile işletme arasında anlaşma gerekmemektedir),
3. Hem gönderen hem de misafir olunan kurum tarafından kabul edilen bir iş planının (work plan) olması (İş planı taraflarca imzalanmış olmalı ve en azından gerçekleştirilecek programın genel amaç/hedeflerini, içeriğini ve beklenen sonuçlarını içermelidir) (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=641>, erişim:29.02.12).

Hareketliliğin Organizasyonu

Hareketliliğin Organizasyonu Hibesi, Erasmus programı ile öğrenci ve personel hareketliliği gerçekleştiren kurumlara verilen bir hibe türüdür. Hibenin amacı, kurumların Erasmus hareketliliğini organize edebilmeleri için maddi destek sağlamaktır.

Kurumlar aldıkları Hareketliliğin Organizasyonu hibesini, öğrenci ve personel hareketliliğini destekleme amacı güden her türlü faaliyette, Erasmus programına ilişkin kırtasiye, posta, telefon, donanım gibi masraflarda, dil hazırlığı için düşünölen faaliyetlerde, akademik tanınma için gerekli olabilecek harcamalarda, bilgilendirme ve basımla ilgili giderlerde ve AKTS'nin uygulanması ile ilgili harcamalarda kullanabilecektir. Hareketliliğin Organizasyonu Hibesi kurumlara, Erasmus kapsamında gerçekleştirilecek olan öğrenci ve personel hareketliliğini organize etmek amacıyla verildiğinden, kurumların Erasmus hareketliliğinden faydalanmak isteyen öğrenci ve personelden kayıt ücreti, posta ücreti vs. adı altında ücret almamaları gerekmektedir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=642>, erişim:29.02.12).

Erasmus Yoğun Dil Kursları

Yaygın sayılamayacak kadar az kullanılan ve öğretilen dillerin konuşulduğu program ölkelerinde, gelen öğrencileri Erasmus dönemine hazırlamak için kısa süreli yoğun dil kursları düzenlenmektedir. Bu kurslar sayesinde öğrenciler akademik çalışmalarına veya stajlarına başlamadan önce gittikleri ölkenin yerel dilini ve kültürünü öğrenmektedirler. Comenius Asistanları da gittikleri ölkenin Erasmus Yoğun Dil Kursları'na katılabilirler.

Kurs süresi 3 - 6 hafta aralığında olup en az 60 ders saati içerir. Kurslara

yalnızca Erasmus Öğrenci Öğrenim veya Staj Hareketliliği için seçilmiş öğrenciler katılabilmektedir. Başlangıç veya orta düzeyde düzenlenen bu kurslara, öğrenim alanları gidilecek ülkenin dil ve edebiyatı olan öğrenciler katılamazlar. EYDK için yurtdışında geçirilen süre öğrencinin toplam Erasmus Öğrenci Öğrenim ve/veya Staj Hareketliliği süresine dahil edilir ve söz konusu süre için gidilen ülkeye göre öngörülen standart aylık hibe ödenir.

EYDK almak isteyen öğrenciler, gidecekleri ülkede EYDK düzenleyen kurumlar arasından tercih ettikleri kuruma olan başvurularını, kendi kurumlarının Erasmus koordinatörlüklerine yaparlar. Erasmus koordinatörlükleri başvuruyu öğrencinin Erasmus öğrencisi olduğu bilgisiyle birlikte kurs düzenleyen kuruma iletir. Kurs düzenleyen kurumlar başvuruları değerlendirirler ve sonucu bildirirler.

Comenius Asistanları kendi ulusal ajanslarından alacakları Comenius Asistanı statüsüne uygun olduklarına dair belgeyle beraber standart EYDK başvuru formunu doldurarak EYDK düzenleyen kuruma doğrudan başvuruda bulunurlar. Bu başvurular, Erasmus öğrencilerinin talebinin karşılanması halinde geriye kalacak kontenjanlar için değerlendirilir (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Yoğun Programlar

Socrates II Döneminde bir Merkezi Proje Faaliyeti olarak yürütülen bu program, 2007-2013 yılları arasında sürecek Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamında Ülke Merkezli bir faaliyete dönüşmüştür.

Yoğun Programlar (IP) en az 3 program ülkesinden yüksek öğretim kurumlarının bir araya geldiği; en az 10 gün en fazla 6 hafta süren; Hayatboyu Öğrenme Programına katılan ülkelerin birinde gerçekleştirilebilecek kısa süreli yoğun bir eğitim programıdır. Program, ilgili akademik yılda 1 Eylül - 31 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilebilir.

Yoğun Programlar; bir defalık bir faaliyet olabilir veya ilk başvuruda belirtilmek üzere birbirini takip eden 2 veya 3 yıl sürecek bir faaliyet olarak sunulabilir. Faaliyetin tekrar etmesi durumunda, ikinci ve varsa üçüncü yıllarda "yenileme" başvurusu yapılması gerekmektedir.

IPLerin amacı:

- Normalde hiç öğretilmeyecek olan veya sadece çok kısıtlı sayıda üniversitede öğretilen uzmanlık konularının verimli ve çok uluslu öğretimini teşvik etmek,
- Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının çok uluslu gruplarda bir arada

çalışmalarına ve tek bir kurumda mevcut olmayan özel öğrenim ve öğretim koşullarından faydalanmalarına ve çalışılmakta olan konuda yeni perspektifler kazanmalarına imkan vermek,

- Öğretim kadrosu üyelerinin öğretim içeriği ve yeni müfredat yaklaşımları konusunda görüş alışverişi yapmalarına ve bir uluslararası sınıf ortamında öğretim yöntemlerini test etmelerine imkan vermek olabilir.

IP başvurusu yaparken aşağıda istenen özelliklere dikkat edilmelidir:

- Personel - öğrenci oranı aktif sınıf katılımını garanti edecek ve IP uygulamasında bir müfredat geliştirme unsurunu destekleyecek şekilde olmalıdır.
- IP katılımcı ülkelerin eğitim programlarına entegre edilmelidir. Öğrencilerine tam tanınırlık sağlayan Yoğun Programlar özellikle teşvik edilir.
- IP'lerin Avrupa etkisini arttırmak için üçten fazla ülkeden üniversitelerin dahil olduğu IP'lere öncelik verilebilir.
- Öğrencilerine öğrenim sürelerinin bir bölümünü yurtdışında alma imkanı vermeyen öğrenim alanlarında sunulan IP'lere öncelik verilecektir.
- Hızla gelişen ve yeni alanlarda bilginin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunan IP'ler özel olarak değerlendirilecektir.

Yoğun Programa katılan bütün kurumların Erasmus Üniversite Beyannamesi sahibi yükseköğretim kurumları olmaları; katılımcı öğrencilerin de bu kurumlarda kayıtlı öğrenciler olmaları gerekmektedir. Ortak kurumlardan birinin koordinatör kurum olarak belirlenmesi gerekir ve başvuru, koordinatör kurum tarafından kendi ülkesinin ulusal ajansına yapılır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Hazırlık Ziyaretleri

Erasmus Hazırlık Ziyaretleri, Erasmus Üniversite Beyannamesi sahibi yükseköğretim kurumlarına, potansiyel ortakları ile öğrenci ve personel hareketliliği gerçekleştirmek üzere kurumlar arası yeni anlaşmalar yapabilmeleri (anlaşmaları yenilemeleri için değil), öğrenci staj hareketliliği gerçekleştirmek üzere yeni ortaklar bulabilmeleri, Erasmus Yoğun Program Projeleri, Erasmus Çok Taraflı Ağ Projeleri, Erasmus Çok Taraflı Projeleri ve Erasmus Destek Faaliyetleri gibi projelerde yer almasını planladıkları potansiyel proje ortaklarını daha yakından tanımaları için

sağlanan bir imkandır.

Yükseköğretim kurumlarının yanı sıra, işletmeler ve diğer kurum/kuruluşlar da Erasmus Staj Hareketliliği faaliyetini organize etmek ve konsorsiyum oluşturmak üzere Erasmus Hazırlık Ziyareti gerçekleştirebilirler.

Erasmus Hazırlık Ziyaretleri, yükseköğretim kurumları, işletmeler ve diğer kurum/kuruluşların potansiyel ortakları ile potansiyel ortaklardan herhangi birinin bulunduğu bir ülkede bir araya gelmeleri veya ulusal ajanslar tarafından ortak arama amaçlı olarak düzenlenen 'irtibat seminerlerine' katılmaları olmak üzere 2 şekilde gerçekleştirilebilir. Erasmus Programı kapsamında faaliyet gerçekleştirmek isteyen yükseköğretim kurumları, işletmeler ve diğer kurum/kuruluşların, faaliyetlerin detaylarını görüşmek üzere, bağlantı kurdukları potansiyel ortakları ile bir araya gelmeleri ya da Erasmus Programı kapsamında sunulacak projeler için kullanılan ortak bulma araçlarından biri olarak AB Komisyonu'nun desteği ile ulusal ajanslar tarafından düzenlenen İrtibat Seminerlerine katılmaları uygun faaliyet olarak değerlendirilebilir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1486>, erişim:29.02.12).

2.9.1.3. Leonardo da Vinci⁵

Leonardo da Vinci, AB'ye üye ve aday ülkelerin mesleki eğitime yönelik politikalarını desteklemek ve geliştirmek için yürütülen bir programdır.

Bu program; ülkeler arası işbirliğinin kullanılarak mesleki eğitim sistemleri ile uygulamalarında kalitenin geliştirilmesini, yeniliklerin teşvik edilmesini ve Avrupa boyutunun yükseltilmesini amaç edinmiştir.

Üye Devletlerin mesleki eğitimin kapsamı ve organizasyonu konusundaki sorumluluğuna, kültürel çeşitliliğe ve dil çeşitliliği dikkate alınarak gerçekleştirdikleri eyleme destek olmaya çalışılmaktadır. Bunun için mesleki eğitim alanındaki ülkeler arası işbirliği projelerine hibe desteği verilmektedir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=204>, erişim: 10.01.11)

Programın üç genel hedefi vardır;

- Kişilerin, özellikle gençlerin, temel mesleki eğitim içinde tüm düzeylerde beceri ve yeterliliklerinin artırılması. Bu hedef, istihdamın artırılması ve

⁵ Programa adı verilen Leonardo da Vinci (1452-1519) Floransa'da doğmuş İtalyan ressam, heykeltci, mühendis, mimar ve bilginidir. Resimde ışık gölge oyunlarının egemenliğini ve tonların ustaca kullanımıyla figürlere biçim kazandırabileceğini kanıtladı; heykel ve mimarlıkta ise, anlatım kaygısının yeniden ağır basmasını sağladı.

mesleki entegrasyonun/yeniden entegrasyonun kolaylaştırılması amacıyla iş-bağlantılı mesleki eğitim ve çıraklık yoluyla gerçekleştirilebilir.

- Özellikle, teknolojik ve örgütsel değişimi güçlendirmek üzere uyum sağlayabilmeyi artırıp geliştirmeye yönelik sürekli-mesleki eğitimde ve hayatboyu beceri ve yeterlilikler kazanmada kalitenin yükseltilmesi, bunlara erişimin iyileştirilmesi.
- Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği, yeni istihdam fırsatları açısından da, geliştirmek üzere; mesleki eğitimin yenileşme sürecine katılımını destekleyip artırmak. Bu çerçevede, üniversiteler dahil mesleki eğitim kurumları ile işletmeler (özellikle KOBİ'ler) arasında işbirliğinin artırılmasına özel önem verilecektir (Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in 15.11.2006 tarihli,1720/2006/EC sayılı kararı, Madde:25).

Leonardo da Vinci Programı ile Sağlanacak İmkanlar:

- Programa katılan ülkelerde mesleki eğitim sistemlerinin ve uygulamalarının kalitesinin artırılması, yenilikler geliştirmek ve ulusal mesleki eğitim politikalarına katma değer sağlanması.
- Her düzeydeki mesleki eğitimde Avrupa boyutunun teşvik edilmesi, ülkeler arası çalışma şartlarına uyumun geliştirilmesi.
- Sürekli mesleki eğitimin teşvik edilmesi.
- Sürekli mesleki eğitim ve ömür boyu öğrenme isteğinin güçlendirilmesi, yarının mesleklerine hazırlanma ve teknolojik değişimlere uyumun teşvik edilmesi.
- Modern teknolojiler alanında eğitim ve müteakip eğitimde; yüksek okullar, mesleki eğitim tesisleri ve işletmelerin daha fazla karşılıklı etkileşiminin sağlanması.
- Mesleki eğitim alanında dil yeterliliklerinin geliştirilmesi ve ortak terminolojinin oluşturulması.
- Özellikle gençler için temel mesleki eğitimin desteklenmesi ve teşvik edilmesi.
- Mali, sosyal veya fiziksel nedenlerle eğitimden yararlanamamış kişiler için temel mesleki eğitimi veya ileri düzeydeki eğitimlere erişimin kolaylaştırılması.
- Mesleki eğitimde bayanların fırsat eşitliğinin teşvik edilmesinin sağlanması.

- Mesleki danışmanlık sistemlerinin kurulmasının teşvik edilmesi, bağımsız sürekli eğitim ve açık öğrenim yöntemlerinin gelişmesine katkı sağlanması (İlhan, 2003:39-40).

Hareketlilik

Temel düzeyde mesleki eğitim almakta olan öğrenciler (IVT) ile, işsizler de dahil olmak üzere işgücü dünyasındaki kişiler (PLM) ve mesleki eğitimden sorumlu kişilerin (VETPRO) katıldığı ülkelerarası staj ve çalışma ziyareti olarak adlandırılabilir hareketlilik faaliyetleridir. Burada esas nokta, temel mesleki eğitim ve sürekli mesleki eğitimin Avrupa boyutunun güçlendirilmesi, kişilerin teori ve uygulama içeren faaliyetlerden, özellikle iş bağlantılı eğitimle deneyim kazanmaya teşvik edilmesi, dil becerilerinin, ülkelerarası bağlantıların, eğitmenler ve insan kaynakları yöneticileri için başarılı uygulamaların değişimlerinin geliştirilmesidir. Bu tür bir faaliyet alanı mesleki eğitim alanındaki tüm sosyal ortakların bir araya gelmesini sağlayarak hem ülkelerarası işbirliğinin hem de iş dünyası ile eğitim kurumları arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi için yararlıdır (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=212>, erişim 29.02.12).

Yenilik Transferi

Leonardo da Vinci (LdV) Mesleki Eğitim Programı faaliyetlerinden biri olan Yenilik Transferi Projeleri, mesleki eğitim ve öğretimi geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla, daha önceden yapılmış Leonardo da Vinci projeleri ya da başka yenilikçi proje sonuçlarının/çıktılarının yeni ülkelere, bölgelere ya da sektörlere transfer edilmesi amacıyla hazırlanan çok ortaklı projelerdir.

Bu projeler program katılımcısı en az üç ülkeden üç kurumun ortaklığıyla yapılmaktadır.

Bu projelerin amacı, hedef kitle ya da sektör için yenilikçi eğitim araçlarını ve imkânlarını kazandırmaktır. Hayatboyu öğrenme anlayışı çerçevesinde bireyin hızla değişen günümüz mesleki eğitim sistemine ve koşullarına uyum sağlamasını kolaylaştıran bu projeler, aynı zamanda sektörlerin rekabet güçlerinin artırılmasına katkıda bulunacak yenilikçi araç ve yöntemlerin geliştirilmesine finansal destek sağlar (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=216>, erişim 29.02.12).

Ortaklık Projeleri

Leonardo da Vinci Ortaklık Projeleri, meslekî eğitim alanında faaliyet gösteren kurumlar arasında gerçekleştirilecek işbirliğini özendiren ve bu işbirliğine önceden belirlenmiş ölçütlere göre katkı sağlayan bir faaliyettir. Bu projelere

işletmeler, mesleki eğitim ve öğretimle ilgili politikalara karar veren kuruluşlar, ticaret ve sanayi odaları, dernekler, vakıflar, mesleki eğitim kurumları gibi tüm kurum ve kuruluşlar başvuru yapabilmektedir.

Leonardo da Vinci Ortaklık Projeleri, iş dünyasının gereksinimleri ile meslekî eğitimin bu gereksinimleri karşılayabilirliğini esas alan projelere öncelik tanımaktadır. Ortaklık projelerinde en az üç farklı ülkeden üç ortağın yer alması zorunludur. Ortaklardan en az birinin Avrupa Birliği'ne üye bir ülkede yerleşik olması, ortaklardan birinin de koordinatör olarak görev yapması gerekmektedir.

Araştırma raporu, kitap, konferans, video-CD gibi birlikte üretilecek bir proje ürününün ortaya konması esasına dayanan ortaklıklarda; proje süresi iki yıldır. Ortaklık projeleri; personel ve öğrenci/stajyer değişimleri, ortaklaşa bir ürün ortaya çıkarmak için yapılan faaliyetler, özel konular üzerinde işbirliği çalışmaları, belirli bir mesleki eğitim, öğretim ya da ekonomik sektörde işbirliği çalışmaları gibi faaliyetleri içerebilir.

Hazırlık Ziyaretleri ve İrtibat Seminerleri

Leonardo da Vinci (LdV) Hazırlık Ziyaretleri ile İrtibat Seminerleri faaliyetleri, LdV Programı kapsamında sunulması muhtemel potansiyel fikir ve projelere (Hareketlilik, Ortaklık ve Yenilik Transferi ile Komisyon merkezli faaliyet alanı olan Yenilik Geliştirme Projeleri) ortak bulmak, proje çalışmalarına ön hazırlık yapmak amacıyla kurum ve kuruluşlara, proje ortaklarını daha yakından tanımaları, çalışma planı hazırlamaları ve başvuru formu ile diğer ilgili ve gerekli dokümanları birlikte doldurmaları gibi hazırlık ve planlama faaliyetleri için verilen bir imkandır.

Yüz yüze yapılan bir ziyaretin yazılı iletişim, elektronik yollar ve telefonla yapılan iletişimle karşılaştırıldığında çok daha etkili ve verimli olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle Leonardo da Vinci Programı kapsamında proje yapmak isteyen kuruluşların projelerinin ayrıntılarını görüşmek ve başvuru formunu birlikte doldurmak üzere, bağlantı kurdukları potansiyel proje ortakları ile bir araya gelmelerine olanak sağlayan bir faaliyet olarak hazırlık ziyaretlerine katılmak olanaklıdır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1919>, erişim: 27.12.10).

Avrupa Dil Ödülü

Avrupa Dil Ödülü, AB vatandaşlarının ana dillerine ek olarak en az iki Avrupa dilinde yetkin kullanıcı olabilmelerine katkı sağlamak üzere AB Komisyonunca 1995 yılında başlatılmıştır.

Avrupa Dil Ödülü, Avrupa Komisyonu tarafından koordine edilen, üye

lkeler tarafından yrtlen bir etkinliktir. Bu faaliyet ülkemize 2006 yılından beri yürütülmektedir.

Ödül için başvurular Avrupa Dil dl Ulusal Jürisi tarafından değerlendirilir ve karara bağlanır. Ulusal Jürinin verdiği karar Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığının onayıyla yürürlüğe girer (Avrupa Dil dl 2011 Yılı Teklif Çağırısı).

2.9.1.4. Grundtvig⁶

Grundtvig Programı, bilginin sürekli yenilenmesi neticesinde oluşan gereksinimleri karşılamak ve yetişkin kişilere yaşamları boyunca, bilgi ve niteliklerini geliştirmek için imkânlar sunarak istihdam olanaklarını artırmak ve toplumda meydana gelen değişikliklere uyum sağlamalarını amaçlar.

Grundtvig, mesleki eğitim dışında her çeşit yetişkin ve yaygın eğitim üzerine odaklanır. Yaygın eğitim içindeki öğrenici, ğretmen, eğitmen ve diğer personelle yetişkin eğitim alanındaki eğitim kurumları ve bu tür eğitim fırsatları sunan kuruluşları hedefler. Yaygın eğitim kurumları başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları, araştırma merkezleri, danışmanlık ve bilgi/iletişim kuruluşları ile özel kuruluşlar, yüksek öğrenim kurumları vs. lkeler arası ortaklıklar, Avrupa projeleri ve ağlar kurarak birlikte çalışabilirler. Bu tür kurum ve kuruluşlarda yetişkin eğitimi faaliyeti yapanlar aynı zamanda uluslararası hareketlilik faaliyetlerinde de bulunabilirler.

Avrupa Birliği'nin ekonomik büyüme, rekabet ve toplumsal katılım (Lizbon Stratejisi) gibi temel hedefleri, amacı, bir tarafta eğitimlerini yarıda bırakan yetişkinler ya da hiç eğitim imkanı bulamamış göçmenlerle diğer tarafta yaşlanan Avrupa nüfusunun eğitim problemine çözüm arayan Grundtvig Programı'nın çerçevesini oluşturur. Yetişkin eğitimi, bu gruplara mensup bireylerin bilgi ve yeterliliklerini geliştirmelerine olanak sağlar.

Yetişkin eğitimi, hayatboyu eğitimin önemli bir parçasıdır. Ancak, yetişkinlerin bu tür eğitime katılımları sınırlı olduğu kadar dengesizdir. Eğitim

⁶ Danimarkalı filozof, din bilgini, ğretmen, tarihi ve şair olan Nikolaj Frederick Severin Grundtvig (1783-1872) Halk Okullarının (folk schools) "babası" olarak anılır ve topluma aktif katılım sağlamaları için yetişkinlerin eğitilmesi konusunda önemli çalışmalar yapmıştır. Temel olarak, eğitimin sadece bir meslek veya kariyer için değil, manevi tatmin için bireylerin yaşam boyu eğitime katılmaları gerektiği düşüncesini savunmuştur. Yaygın eğitimde İskandinav geleneğinin kurucusu olarak bilinir ve bu çalışmalarından dolayı Avrupa Komisyonu tarafından programa onun adı verilmiştir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=775>, erişim: 29.02.12).

seviyesi düşük olan kişilerin eğitime tekrar katılmaları daha düşük bir olasılıktır. AB üyesi ülkelerin çalışan yetişkin nüfusun %12.5'nin 2010 yılına kadar hayatboyu eğitime katılması beklenirken bu oran 2005 yılında %10.8 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca bu oran ülkeden ülkeye %1.3'den %35'e kadar büyük farklılıklar göstermiştir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=775>, erişim:29.02.2012).

Bu konuyu, nüfus değişimleri, dünyanın başka yerlerindeki hızlı gelişmeler, fakirlik gibi Avrupa'nın karşı karşıya bulunduğu sorunlar kadar iyi tanımlamak amacıyla Avrupa Komisyonu 2006 yılında "Yetişkin Eğitimi: Öğrenmek için Hiçbir Zaman Geç Değildir" başlıklı bir Tebliğ yayınlamıştır. Burada Komisyon, yetişkinlerin istihdamı, iş piyasasında serbest dolaşmaları, temel nitelikler kazanmaları ve sosyal çevreye uyumları gibi konuları desteklemek için yetişkin eğitiminin önemini vurgulamaktadır.

Yetişkin eğitimine adil bir şekilde erişim ve katılımı artırmak hayati bir öneme sahiptir. Öğrencilere özel bir ilgi göstererek, personelin ve eğitim sağlayıcıların profesyonel gelişmelerini destekleyici bir kültürün oluşması gerekmektedir. Yaygın ve gayri resmi eğitimin tanınması ve onaylanması için çeşitli sistemlerin uygulanması yetişkinlerin motive edilmesi açısından gereklidir. Sonuçta, gelecekte alınacak kararlara temel teşkil etmesi açısından yetişkin eğitimi ile ilgili verilerin kalitesinin artırılması için bu tür programlar desteklenmektedir (<http://www.ua.gov.tr//index.cfm?k=775>, erişim:29.02.2012).

Grundtvig Programı'nın özel amaçları:

- Avrupa'nın yaşlanan nüfusunun eğitim problemine çözüm bulmak,
- Yetişkinlere bilgi ve niteliklerini artırmaları için imkanlar sağlanmasına yardımcı olmak.

Grundtvig Programı'nın işlevsel amaçları:

- Tüm Avrupa'da yetişkin eğitiminde yer alan kişilerin hareketlilik kalitesi ve erişebilirliğinin iyileştirilmesi ve sayısının artırılması. Böylece 2013 yılına kadar en az 7000 kişinin hareketliliğini desteklemek,
- Tüm Avrupa'da yetişkin eğitiminde yer alan kuruluşlar arasında işbirliğinin kalitesini ve sayısını artırmak,
- Yetişkin eğitime katılmaları için kendilerine alternatif fırsatlar vermek amacıyla, başta yaşlılar ve temel nitelikleri kazanamadan eğitimlerini yarıda bırakanlar olmak üzere kırılmalı sosyal gruplardan ve marjinal sosyal

çevrelerden gelen kişilere yardımcı olmak,

- Yetişkin eğitiminde yenilikçi uygulamaların geliştirilmesini ve bunların ülkelerarası transferini desteklemek,
- Hayatboyu öğrenme için yenilikçi BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) tabanlı içeriğin, hizmetlerin, pedagojilerin ve uygulamaların geliştirilmesini desteklemek,
- Pedagojik yaklaşımları ve yetişkin eğitimi kuruluşlarının yönetimini geliştirmek (<http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/grundtvig/html>, erişim:29.02.2012).

Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları

Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları Projeleri, yetişkin eğitimi alanında faaliyet gösteren kuruluşlar arasında küçük ölçekli işbirliği faaliyetleridir. Öğrenme Ortaklıkları projeleri, sürece odaklanır ve kendi eğitim faaliyetlerine Avrupa işbirliğini katmak isteyen kuruluşların katılımını genişletmeyi amaçlar.

Bir Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları Projesinde en az üç ülke kuruluşunun eğitimcileri ve öğrencileri kendi kuruluşları ve çevrelerindeki topluluklar için ortak fayda taşıyan bir veya daha fazla konuda işbirliği yaparak birlikte çalışırlar. Bu şekilde tecrübe, uygulama ve yöntem/metod değişimi, Avrupa'nın farklı kültürel, sosyal ve ekonomik yapısını ve ortak ilgi alanlarının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunurlar.

Katılımcı kuruluşlar, uluslararası faaliyet yapmak ve bunları izlemek, değerlendirmek ve kendi bölgelerindeki faaliyetlerle ilişkilendirmek için mali açıdan desteklenirler. Ayrıca ulusal düzeydeki başka kuruluş ve makamlarla işbirliği yapmaları, fikirleri ve faaliyetleri için daha sağlam bir dayanak temin etmeleri ve bunları yaygınlaştırmalarına olanak sağlayacak alanlar açmaları için teşvik edilirler. Katılımcı kuruluşların desteklenmesiyle, uluslararası değişimin değerinin artırılması, iyi uygulamaların desteklenmesi ve böylelikle sonuçların etkisinin yaygınlaşması amaçlanmaktadır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1386>, erişim:29.0212).

Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları Projeleri iki tür faaliyet alanı ile ilgili olabilir:

- a. Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları Projeleri, öğrenci katılımına odaklanabilir ki temelde bu projeler yetişkin öğrenci katılımını hedefler. Bu kapsamda, öğrenciler projeye aktif olarak katılmalı ve uluslararası hareketlilik faaliyetlerinden mümkün olduğunca çok yararlandırılmalıdır.

- b. Yetişkin eğitiminin yönetimi ve/veya eğitim metodları ile ilgili Grundtvig Öğrenme Ortaklıkları Projeleri kapsamında yaygın eğitim kurumlarındaki öğretmenlere, eğitmenlere ve yetişkin eğitimi yöneticilerine bilgi ve tecrübe değişiminde bulunmaları ve ihtiyaçlarını karşılayacak yöntem ve metodları birlikte geliştirme ve yeni kurumsal ve pedagojik yaklaşımları deneme ve uygulama imkânı sağlanır.

Her iki durumda da yerel otoriteler, sivil toplum kuruluşları ve özel kuruluşlar gibi yerel toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapılabilir. Tüm Öğrenme Ortaklıkları projelerinde dezavantajlı sosyal gruplara mensup kişilere önem verilmesi beklenir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1386>, erişim: 29.02.12).

Grundtvig Gönüllü Projeleri

Grundtvig Gönüllü Projeleri, iki farklı ülkeden iki kuruluşun iki taraflı proje yapmasına imkan tanıyan bir programdır.

Hayatboyu Öğrenme Programı, örgün ve yaygın eğitimi desteklemek amacıyla her yaş grubuna yönelik eğitim fırsatları sunmayı amaçlar. Yaygın eğitim kapsamındaki gönüllülük, bu anlamda her yaş grubuna hitabeden çok değerli bir eğitim aracı olarak kabul edilmektedir. Özellikle, Avrupa'nın yetişkin nüfusuna yeni eğitim olanakları sunması, yaşlanan nüfusun aktif hale getirilmesi ve onların topluma daha fazla katkı sağlamaları açısından önemsenmektedir. Hatta bugün için bu nüfus, toplumun, geçmişe göre daha fazla istifade etmesi gereken zengin bir bilgelik ve tecrübe kaynağıdır. Bu nedenle bu program, Avrupa'nın kalifiye vatandaşlarına yeni bir hareketlilik fırsatı getirerek, kendi ülkeleri dışındaki bir ülkede öğrenmelerine, bilgi ve tecrübe paylaşımı yapmalarına ve birikimlerini "sunma"larına imkan tanımaktadır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1403>, erişim:29.02.12).

"Gönüllülük" kavramı, kişinin kendi özgür iradesi, arzu ve seçimi ile ve kar amacı gütmeyen, örgün ya da yaygın her türlü gönüllü faaliyetleri ifade eder. Gönüllülükte; gönüllünün kendisine, çevresine ve tüm topluma faydası vardır. Gönüllülük aynı zamanda bireyler ve kuruluşlar için insani, sosyal veya çevresel ihtiyaçların tespit edilmesi için ve daha çok, kar amacı gütmeyen kuruluşlar ya da toplumsal inisiyatiflerin desteği ile yürütülen araçlardır. Böylece gönüllü faaliyetler topluma katkı sağlar; fakat profesyonel, ücretli çalışmanın yerini almaz.

Bu yeni hareketlilik türü aynı zamanda Grundtvig Programı içinde de, gönüllü gönderecek ve kabul edecek kuruluşlar arasında işbirliğini destekleyen yeni bir faaliyet şeklidir. Bu yeni programla, Grundtvig'e yeni kuruluş türlerinin katılması,

faaliyetlerini zenginleştirmeleri, iyi uygulamaların paylaşımı ve aralarında sürdürülebilir Avrupa işbirliği yaratmalarına imkan tanınması beklenmektedir.

Programın Amacı

Bu yeni program birbiriyle bağlantılı aşağıdaki amaçları hedeflemektedir:

- Kalifiye vatandaşların başka bir Avrupa ülkesinde karşılıklı olarak bilgi öğrenme/paylaşma amacıyla kâr amacı taşımayan bir faaliyete gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,
- Gönüllülerin değişimi sayesinde, belli bir konu ya da hedef grupla ilgili, gönderen ve kabul eden kuruluşlar arasında kalıcı bir işbirliği sağlamak,
- Gönüllülerin değişimi sayesinde bilgi, beceri ve tecrübe kaynağı olarak yaşlı vatandaşların potansiyellerine toplumun dikkatini çekmek (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1403>, erişim:29.02.12).

Grundtvig Çalışma Grupları

Grundtvig Çalışma Grupları, yetişkin öğrencilerin Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP)'na üye başka bir ülkede düzenlenen Çalışma Gruplarına (öğrenme faaliyetleri ve seminerler gibi) katılmalarına imkan sağlayan bir faaliyettir.

Çalışma Grupları, birkaç ülkeden bireysel veya küçük gruplardan oluşan öğrencileri, kişisel gelişimleri ve öğrenim gereksinimleri ile uyumlu yenilikçi, çok uluslu öğrenim deneyimleri için bir araya getiren bir faaliyettir. Çalışma gruplarında öğrenciler kendi bilgi ve yeteneklerini başkaları ile paylaşma imkânı bulurlar (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1382>, erişim:29.02.12).

Grundtvig Hizmet-içi Eğitim

En geniş anlamıyla program, hayatboyu eğitim kalitesinin artırılmasını desteklemek eğitimi veren kurum ve kuruluşlarda çalışan kişilerin veya bu kişilerin hizmet içi eğitimiyle ilgili kişilerin, çalıştıkları ülke dışındaki bir ülkede 6 haftaya kadar eğitim almalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sayede katılımcıların, pratik öğretmenlik, çalıştırıcılık, danışmanlık ve yöneticilik becerileri gibi yeteneklerini geliştirmek ve Avrupa'daki hayatboyu öğrenme hakkında daha geniş bilgi edinmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=817>, erişim:29.02.12).

Grundtvig Ziyaret / Değişimleri

En geniş anlamıyla program, hayatboyu eğitim kalitesinin artırılmasını desteklemek amacıyla, yetişkin eğitimi veren kurum ve kuruluşlarda çalışan veya gelecekte çalışacak olan kişilerin ya da bu kişilerin hizmet içi eğitimiyle ilgili

kişilerin, çalıştıkları veya ikamet ettikleri ülke dışındaki Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP)'na üye bir ülkede meslekleriyle bağlantılı bir faaliyete katılmalarını sağlayan bir programdır. Bu sayede katılımcıların, faaliyetin amacına bağlı olarak pratik öğretmenlik, çalıştırıcılık, danışmanlık ve yöneticilik becerileri gibi yeteneklerini geliştirmek ve Avrupa'daki hayatboyu öğrenme hakkında daha geniş bilgi edinmelerinin desteklenmesi ve/veya eğitim, yönetim ve diğer ilgili alanlarda ev sahibi kuruluşun işlerinde uzmanlık desteği sağlamalarını amaçlar (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1381>, erişim:29.02.12).

Grundtvig Asistanlığı

Grundtvig Asistanlığı, mevcut görevi itibarıyla yetişkin eğitimi yapan kişiler veya gelecekte bu alanda görev alacak kişilerin, Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP)'na üye herhangi bir ülkedeki bir yetişkin eğitimi kuruluşunda Grundtvig Asistanı olarak görev yapmasıdır.

Programın amacı katılımcılara, yetişkin eğitiminde Avrupa boyutunun daha iyi anlaşılması için imkan sağlamak, yabancı dillerini, başka Avrupa ülkeleri ile eğitim sistemleri hakkındaki bilgilerini, profesyonel ve kültürlerarası yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktır.

Grundtvig Asistanı, görev yapacağı ev sahibi kuruluşta aşağıdaki görevlere katkı sağlayabilir:

- Eğitimin her aşamasında ve gerektiği durumlarda yetişkin eğitiminin yönetiminde yardımcı olmak,
- Özel öğrenme gereksinimi olan yetişkinlere destek sağlamak,
- Kendi ülkesi hakkında bilgi vermek ve kendi dilini öğretmek için yardımcı olmak,
- Ev sahibi kuruluşta Avrupa boyutunu başlatmak ve/veya güçlendirmek,
- Projelerin başlatılması, geliştirilmesi ve yürütülmesine yardımcı olmak,

Asistanlar, ev sahibi kuruluşun faaliyet alanı ile tam bir bütünlük sağlamalıdır. Asistanlık, yetişkin eğitimi personelinin tamamına açık olduğu için katılımcıların tecrübe seviyeleri ile ustalıkları önemli farklılıklar gösterir. Bunun için, kendi özelliklerine bağlı olarak Asistanlar, aşağıdaki iki temel konuda görev alabilirler:

- Ev sahibi kuruluşta çeşitli eğitim veya yönetim faaliyetlerinde daha çok “yardımcı” olarak yer almak,

- Ev sahibi kuruluşta bir ya da daha fazla kurs veya yönetimin belli bir yönü ile ilgili tam “sorumluluk” almak. Buna Uzman Asistanlık denir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1387>,erişim:29.02.12).

Grundtvig Hazırlık Ziyaretleri / İrtibat Seminerleri

Grundtvig Hazırlık Ziyaretleri, Grundtvig Programı kapsamında sunulacak projelere (Grundtvig ğrenme Ortaklıkları, Grundtvig Gönüllü Projeleri ve Merkezi Projeler) hazırlık yapmak amacıyla kuruluşlara, proje ortaklarını daha yakından tanımaları, çalışma planı hazırlamaları ve başvuru formu ile diğerk gerekli dokümanları birlikte doldurmaları için LLP’ ye ye herhangi bir ülkede bir araya gelmelerine imkan tanıyan bir faaliyettir.

Yüz yüze yapılan bir ziyaretin yazılı iletişim, elektronik yollar ve telefonla yapılan iletişimle karşılaştırıldığında çok daha etkili ve verimli olacağı düşünmektedir. Bu nedenle Grundtvig Programı kapsamında proje yapmak isteyen kuruluşların projelerinin detaylarını görüşmek ve başvuru formunu birlikte doldurmak üzere, bağlantı kurdukları potansiyel proje ortakları ile bir araya gelmelerine imkân sağlayan bir faaliyet olarak hazırlık ziyaretlerine katılmak mümkündür.

Hazırlık Ziyaretlerini potansiyel ortaklar kendi aralarında organize ederler. Hazırlık Ziyareti genellikle koordinatör olacak olan kuruluşun ülkesinde ve belirlediği bir yerde en fazla 5 gün süreli toplantılar şeklinde gerçekleştirilir ancak gerekçelendirildiği takdirde başka bir potansiyel ortağın ülkesinde de yapılabilir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=288>, erişim:29.02.12).

İrtibat Seminerleri Grundtvig Programı kapsamında sunulacak projeler (Grundtvig ğrenme Ortaklıkları, Grundtvig Gönüllü Projeleri ve Merkezi Projeler) için kullanılan ortak bulma araçlarından biridir. İrtibat Seminerleri AB Komisyonu’nun desteği ile ulusal alanlar tarafından düzenlenen ve yetişkin eğitimi ile ilgili farklı konularda yapılan ve birçok ülkeden kuruluş temsilcisinin katıldığı resmi toplantılardır.

Bu seminerlerde kuruluşları adına katılan kişiler, projelerini diğerk katılımcılara sunarak projelerine ortak arayabilir veya diğerk katılımcıların projelerine ortak olabilirler. Ulusal ajanslar tarafından düzenlenen 3 - 4 gün süreli (en fazla 5 gün sürebilir) İrtibat Seminerleri; her ülkeden gelen katılımcılar ile toplamda 50-100 kişinin katılımı ile ve genelde alıştay şeklinde gerçekleşir (<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=289>, erişim:29.02.12).

Ortak Konulu (Transversal) Program

AB Hayatboyu Öğrenme Programlarının (LLP) sektörel programları olarak bilinen Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci ve Grundtvig Programlarının yanında, bu programların tamamı ile bir şekilde ilişkili yatay bir program olarak Transversal Program oluşturulmuştur. Transversal Program:

1- Politika işbirliği ve yenilik

2- Diller

3- Bilgi işlem teknolojileri

4- Sonuçların yaygınlaştırılması ve valorizasyonu konularında dört temel faaliyet alanındaki çalışmaları içermektedir.

"Politika işbirliği ve yenilik" faaliyet alanı içinde, ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde uzman ve resmi yetkililer ile, genel ve mesleki eğitim veren eğitim kurumlarının yöneticileri, rehberlik ve akreditasyon servislerinin yetkilileri ve sosyal ortakların çalışma ziyaretlerini ihtiva eden bireysel hareketlilik faaliyeti en önemli faaliyet alanını oluşturmaktadır.

Çalışma Ziyaretleri faaliyeti dışında, yukarıda sözü edilen tüm faaliyetler ve proje teklif çağrıları AB Komisyonu tarafından bizzat yönetilmektedir.

Çalışma Ziyaretleri Programı Nasıl Bir Programdır?

Çalışma ziyaretleri Programı, Merkezi Yunanistan'ın Selanik şehrinde bulunan ve kısa adı CEDEFOP olan Avrupa Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi'nin koordinasyonunda, 27 AB ülkesi, 4 EFTA (Norveç İzlanda, Lichtenstien ve İsviçre) ve 2 aday ülke (Türkiye ve Hırvatistan)'nin katılımları ile yürütülmektedir. Bu program, ilgi alanları birbirine benzer 8-15 kişilik eğitim uzman ve yönetici gruplarının, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelip, Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde eğitimle ilgili organize edilen 3-5 işgünü arasında değişen sürelerdeki ziyaretlerde bir araya gelerek gerçekleştirdikleri Çalışma Ziyaretlerinden ibarettir.

Programın Amacı;

- Genel ve Mesleki eğitim uzmanlarının ve yöneticilerinin diğer Avrupa ülkelerinin eğitim sistemlerini daha yakından tanımalarını sağlamak,
- Avrupa ülkelerinin eğitim sistemlerindeki yenilikleri yakından takip etmek,
- Yerli eğitim sistemini diğer Avrupalı eğitim yöneticilerine ve uzmanlarına tanıtmak,

- Elde edilen bilgi ve tecrübelerin yaygınlaştırılmasını ve eğitim sistemine katkısını sağlamaktır (<http://www.ua.gov.tr>, erişim:29.02.12).

Jean Monnet⁷ Programı

AB tarafından finanse edilen; 1990 yılından beri yürütülen; bugüne kadar yaklaşık 1260 kişinin faydalandığı; AB müktesebatı konusunda bilgi sahibi personel ihtiyacını karşılayarak, gerekli idari kapasiteyi oluşturmayı amaçlayan; kamu sektörü ve özel sektör çalışanlarının, üniversite öğrencileri ile akademik ve idari personelin faydalanabildiği; hali hazırda Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yürütülen, bir burs programıdır (2011 Jean Monnet Burs Programı sunumu).

Jean Monnet Programı'nın temel hedefi, yüksek öğrenim kurumlarında Avrupa Bütünleşmesi Çalışmaları bünyesindeki öğretim, araştırma ve düşünce üretimini dünya çapında desteklemektir. 2007 yılından itibaren Hayatboyu Öğrenme Programının çerçevesine alınan Jean Monnet çalışmaları, 1990 yılında başlatılmıştır. Hâlihazırda, 5 kıtada 60 ülkede yürütülmektedir. Bu program sayesinde yaklaşık olarak 700 üniversitede Jean Monnet dersleri verilebilmektedir. 1,800 öğretim üyesini bir araya getiren bir ağ oluşturarak, her yıl 250.000'in üzerinde öğrenciye ulaşmaktadır. Bunlara ek olarak, Jean Monnet Programı kapsamında yaklaşık olarak Avrupa Entegrasyon süreciyle alakalı 2,900 proje desteklenmiştir.

Jean Monnet Etkinlikleri

Jean Monnet Projesi, Avrupa Birliği üyesi olan ülkelerdeki ulusal otoriteler tarafından tanınan üniversiteleri ve diğer yüksek öğretim kurumlarını hedeflemektedir. Jean Monnet Projesi çerçevesinde verilen sübvansiyonlar kuruluş için ortak finansman sağlamak amacıyla.

1. Jean Monnet Kürsüsü

Tamamen Avrupa Entegrasyon sürecine yönelik tam zamanlı öğretim görevini ifade eden sembolik bir terimdir.

2. Avrupa Entegrasyonu Sabit Dersleri

Sadece Avrupa Entegrasyonuna yoğunlaşan ilgili ülkenin prosedürlerine uygun olarak hazırlanan, lisans ve lisansüstü iki dönemlik dersler (ortalama 60 saat)

3. Avrupa Modülleri

Tamamen Avrupa Entegrasyonu ile ilgili en az 30 saatlik, 4 öncelikli disiplinden biri bünyesinde hazırlanan kısa bir program.

⁷ 1888-1979 yılları arasında yaşamış Fransız İktisatçı ve Maliyeci, Avrupa Birliği'ne giden yolun fikir babalarından biri (2011 Jean Monnet Burs Programı sunumu).

4. Jean Monnet Avrupa Uzmanlık Merkezi

Üniversite ve/veya bölge düzeyinde Avrupa Entegrasyonu çalışmaları ve araştırmalarını ele alan bilimsel ve insan kaynaklarını içeren bir etikettir. Jean Monnet Projesi, ortak finansman prensibiyle programın kuruluşunun ilk 3 yılı için, daha sonraki 4 yıl boyunca programın devam etmesinin üniversite tarafından taahhüt edilmesi koşulu ile fon sağlamaktadır.

Jean Monnet Projesi, bağımsız akademik bir kurum olan ve Komisyon'a programın uygulanmasında, üniversiteler tarafından sunulan projelerin seçiminde, projelerin akademik başarılarının takibinde ve Jean Monnet Profesörleri ağı ile faaliyetlerin organizasyonunda yardımcı olan Jean Monnet Avrupa Üniversitesi Konseyi aracılığıyla, üniversite otoritelerine danışılarak yürütülmektedir. Jean Monnet Projesi Avrupa Üniversite Konseyi, Avrupa Birliği Rektörler Konferansı Konfederasyonu tarafından seçilen üniversite kurumlarının temsilcilerinden (Rektör ve Rektör yardımcıları) ve ulusal Avrupa Entegrasyonu çalışmaları birliklerini bir araya getiren Avrupa Topluluğu Çalışmaları Birliği tarafından seçilen Avrupa Entegrasyonu çalışmalarında uzmanlaşmış profesörlerin temsilcilerinden oluşur.

5. Avrupa Entegrasyon Süreci ile İlgilenen Kurumları Desteklemek

Jean Monnet Programı aynı zamanda Avrupa düzeyinde aktif olan belli başlı kurumları eğitim ve öğretim alanında desteklemektedir. İlgili kurumların Avrupa entegrasyon süreci ile ilgili eylemsel ve idari giderleri için hibe verilmektedir.

6. Avrupa Düzeyinde etkin olan Birlikleri/Dernekleri Eğitim ve Öğretim Alanında Desteklemek

Hayatboyu Öğrenim Programı kapsamında, Jean Monnet Programı eğitim ve öğretim alanında faaliyet gösteren Avrupalı Birliklerin/Derneklere eylemsel hibe sağlamaktadır (<http://ec.europa.eu/education>, erişim:29.02.12).

2.9.2. Gençlik Programları

Gençlik Programı Avrupa Komisyonu tarafından gençler için uygulamaya konmuş bir programdır. Bu program, Avrupalı gençlerin aktif vatandaşlık, dayanışma ve hoşgörü duygularının gelişmesini ve onların Avrupa Birliğinin geleceğinin şekillenmesinde rol almalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Gençlik Programı; AB sınırları içinde ve arasında hareketliliği, yaygın eğitimi, kültürlerarası diyalogu destekler ve sosyal, eğitimsel ve kültürel geçmişlerine bakmaksızın bütün

gençlerin dahil edilmesine imkan sağlar. Gençlik Programı bütün gençler içindir.

15 Kasım 2006 tarihinde 1719/2006/EC sayıyla alınan kararla, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi gençlerin yaygın eğitim faaliyetlerini yasal çerçevede desteklemek amacıyla, 2007 yılından başlayıp 2013 yılına kadar sürecek olan Gençlik Programını (Youth in Action) yürürlüğe koymuştur.

Gençlik Programı, 13-30 yaş arasındaki gençlere yaygın öğrenme fırsatları sunan ve gençlerin kendi inisiyatifleriyle yürüttükleri proje faaliyetlerine destek veren bir programdır. Program, gençlerin yabancı kültürleri ve kendi kültürlerini tanımalarında, sosyal ve kültürel beceriler edinmelerine büyük katkılar sağlamaktadır. Bu çerçevede program; gençlerin uluslararası ya da yerel projeler geliştirmelerine, AB ülkelerinde gerçekleştirilen etkinliklere katılmalarına ve Türkiye’de çeşitli etkinlikler geliştirmelerine olanak tanır. Gençler, gençlik kuruluşları, resmî kurumlar, STK’lar ve resmî olmayan gençlik grupları (en az dört genç) aracılığıyla ve birey olarak kendi faaliyetlerine uyan proje ya da faaliyetlerden yararlanabilmektedirler. Desteklenen faaliyetler yaş aralığı ve kapsama göre değişiklik gösterebilmekte fakat yabancı dil yeterliliği istenmemektedir. Uluslararası değişim ve etkinlik içeren eylemlerde ise, grup üyelerinden en az birinin diğer ortaklarla iletişimi sağlayacak düzeyde yabancı dil bilmesi yeterlidir.

Gençlik Programı, daha önceki programlar olan “Avrupa İçin Gençlik” (1989-1999), Avrupa Gönüllü Hizmeti ve GENÇLİK Programı (2000-2006) tecrübeleri üzerine inşa edilmiştir. Program, gençlik alanında farklı paydaşlarla geniş çaplı danışmalar yapıldıktan sonra, Komisyon tarafından sunulmuştur. 2003 yılında, programda yer alan çeşitli uzman, paydaş ve bireylerden elde edilen veriler kullanılmak suretiyle, Gençlik Programının bir ara değerlendirmesi yapılmıştır. Yeni Gençlik Programının (Youth in Action) oluşturulma sürecinde, bir ön değerlendirmeden elde edilen bilgiler kullanılmıştır.

Gençlik Programının yasal dayanağında belirtilen genel hedefler şunlardır:

- Gençlerin genel olarak aktif vatandaşlıklarını ve özel olarak Avrupa vatandaşlıklarını teşvik etmek,
- Özellikle Avrupa Birliği’nde sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla gençler arasında dayanışmayı geliştirmek ve hoşgörüyü teşvik etmek,
- Farklı ülkelerdeki gençler arasında karşılıklı anlayışı güçlendirmek,
- Gençlik faaliyetlerine yönelik destek sistemlerinin kalitesinin ve gençlik

alanındaki sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak,

- Gençlik alanında Avrupa işbirliğini teşvik etmek.

Eylemlere ve alt-Eylemlere bağlı olmak üzere çeşitli ülkelerden katılımcılar ve kurum/kuruluş ve gruplar (ortaklar) katılabilirler.

Seçilebilir ülkeler, Program Ülkeleri ve Ortak ülkeler olarak ikiye ayrılmaktadır.

- Program Ülkelerinden katılımcılar ve kurum/kuruluş veya gruplar Gençlik Programının bütün Eylemlerine katılabilirler.
- Komşu Ortak Ülkelerden katılımcılar ve ortak kuruluş/gruplar Gençlik Programı kapsamında Eylem 2 ve alt-Eylem 3.1'e katılabilirler.
- Dünyadaki Diğer Ortak Ülkelerinden katılımcılar ve ortak kuruluş/gruplar Gençlik Programı kapsamında Eylem 2 ve alt-Eylem 3.2'ye katılabilirler.

Program Ülkeleri

Aşağıdaki ülkeler, Program Ülkeleridir:

Tablo 2.4. Program Ülkeleri

Avrupa Birliği (AB) Üye Ülkeleri			
Avusturya	Almanya	Hollanda	
Belçika	Yunanistan	Polonya	
Bulgaristan	Macaristan	Portekiz	
Güney Kıbrıs Yönetimi	Rum İrlanda	Romanya	
Çek Cumhuriyeti	İtalya	Slovak Cumhuriyeti	
Danimarka	Letonya	Slovenya	
Estonya	Litvanya	İspanya	
Finlandiya	Lüksemburg	İsveç	
Fransa	Malta	İngiltere	

Avrupa Serbest Ticaret Birliğinin (EFTA) Avrupa Ekonomik Alanına (EEA) üye olan Program Ülkeleri			
İsviçre	İzlanda	Lihtenştayn	Norveç

Avrupa Birliğine katılım için aday olan Program Ülkeleri	
Türkiye	Hırvatistan

(Kaynak: Gençlik Program Kılavuzu, 2012:18)

Komşu Ortak Ülkeler

Gençlik Programı, Program ülkeleriyle aşağıdaki Komşu Ortak Ülkeler arasında işbirliğini desteklemektedir:

Tablo 2.5. Komşu Ortak Ülkeleri

Güney Doğu Avrupa	Doğu Avrupa ve Kafkalar	Akdeniz Ortak Ülkeleri
Arnavutluk	Ermenistan	Cezayir
Bosna Hersek	Azerbaycan	Mısır
Makedonya Cumhuriyeti	Beyaz Rusya	İsrail
Kosova	Gürcistan	Ürdün
Karadağ	Moldova	Lübnan
Sırbistan	Rusya Federasyonu	Fas
	Ukrayna	Batı Şeria ve Gazze Şeridi Filistin Yönetimi
		Suriye
		Tunus

(Kaynak: Gençlik Program Kılavuzu, 2012:18)

Dünyadaki Diğer Ortak Ülkeler

Avrupa Birliğiyle gençlik alanında anlaşmalar imzalayan dünyanın diğer ortak ülkeleri ile işbirliği de mümkündür. Bu ülkeler aşağıda listelenmiştir.

Tablo 2.6. Dünyadaki Diğer Ortak Ülkeler

Afganistan	Gabon	Niue
Angola	Gambiya	Palau
Antigua ve Barbuda	Gana	Panama
Arjantin	Granada	Papua Yeni Gine
Bahama Adaları	Guatemala	Paraguay
Bengladeş	Gine Cumhuriyeti	Peru
Barbados	Guinea-Bissau	Filipinler
Belize	Guyana	Ruanda
Benin	Haiti	Saint Kitts ve Nevis
Bolivya	Honduras	Sainte-Lucia
Botswana	Hindistan	Saint-Vincent
Brezilya	Endonezya	Samoa
Brunei	Fildişi Sahili	Sao Tome ve Principe
Burkina Faso	Jamaika	Senegal
Burundi	Japonya	Seyşeller
Kamboçya	Kazakistan	Sierra Leone
Kamerun	Kenya	Singapur
Cape Verde	Kiribati	Solomon Adaları
Orta Afrika	Kırgızistan	Güney Afrika
Çad	Laos	Sudan
Şili	Lesotho	Surinam
Çin	Liberya	Swaziland
Kolombiya	Madagaskar	Tanzanya
Komor Adaları	Malawi	Tayland

Demokratik Kongo	Malezya	Togo
Kongo Cumhuriyeti	Mali	Tonga
Cook Adaları	Marshall Adaları	Trinidad ve Tobago
Kosta Rika	Moritanya	Tuvalu
Cibuti	Mauritius	Uganda
Dominik	Meksika	Uruguay
Dominik	Mikronezya	Özbekistan
Doğu Timor	Mozambik	Vanuatu
Ekvador	Namibya	Venezüela
El Salvador	Nauru	Vietnam
Ekvador Ginesi	Nepal	Yemen
Eritre	Nikaragua	Yeni Zelanda
Etiyopya	Nijer	Zambiya
Fiji	Nijerya	Zimbabve

(Kaynak: Gençlik Program Kılavuzu, 2012:19)

2.9.2.1. Eylem 1 – Avrupa için Gençlik

Eylem 1.1 - Gençlik Değişimleri

Gençlik Değişimleri bir ya da daha fazla gençlik grubunun, birlikte ortak program etkinliklerine katılmak üzere diğer bir ülkedeki gençlik grubu tarafından misafir edilmesine izin verir. Bu projeler, gençlerin aktif katılımını gerektirir ve onların farklı sosyal ve kültürel gerçekleri keşfetmeleri ve farkındalıklarını sağlamaları, birbirlerinden karşılıklı olarak öğrenmeleri ve Avrupa vatandaşı olma duygularını kuvvetlendirmeleri için tasarlanmıştır.

Bir Gençlik Değişimi iki ya da daha fazla ülkeden gençlik gruplarını bir araya getiren bir proje olup, gençlerin çeşitli temaları tartışmalarına ve anlatmalarına fırsat sağladığı gibi birbirlerinin ülkeleri ve kültürleri hakkında bilgi edinmelerini sağlar. Bir Gençlik Değişimi farklı ülkelerden iki ya da daha fazla yararlanıcı grubun ulusötesi ortaklığına dayanır.

Yer alan ülkelerin sayısına göre bir Gençlik Değişimi iki taraflı, üç taraflı ya da çok taraflı olabilir. İki taraflı bir Gençlik Değişimi, özellikle yararlanıcı grupların ilk Avrupa faaliyeti olması ya da katılımcıların Avrupa düzeyinde deneyimi olmayan küçük ölçekli ya da yerel gruplar olmaları durumlarında uygun olabilir.

Bir Gençlik Değişimi, projede yer alan tüm katılımcıların değişimde yer alan bir ya da daha fazla ülkede aynı zamanda hareketini gerektirecek şekilde gezici olabilir (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:23).

Eylem 1.2 - Gençlik Girişimleri

Bu alt- Eylem, gençlerin kendi başlarına karar vermek, girişimde bulunmak ve yaratıcılıklarını geliştirmek için ana rolleri oynadıkları ve kendi düzenledikleri

faaliyetlere doğrudan ve aktif katıldığı projeleri destekler.

Bir Gençlik Girişimi gençler tarafından başlatılır, gerçekleştirilir ve oluşturulur. Bu eylem gençlere projelerin planlanmasında ve gerçekleştirilmesinde aktif ve doğrudan yer alma imkanı sağlayarak; girişimcilik yoluyla fikirlerini deneme şansı verir. Bir Gençlik Girişimine katılım, önemli bir yaygın öğrenme deneyimidir. Ayrıca gençlere kendilerini Avrupa vatandaşları olarak görme ve Avrupa'nın inşasına katkıda bulduklarını hissetme fırsatı verir.

Bir Gençlik Girişimi 2 çeşit olabilir:

- Ulusal: Yerel, bölgesel ya da ulusal düzeyde tasarlanmıştır ve ikamet ettikleri ülkedeki tek bir grup tarafından gerçekleştirilir.
- Ulus ötesi: Farklı ülkelerden iki ya da daha fazla grup tarafından ortak olarak gerçekleştirilen bir gençlik girişimi ağıdır (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:33).

Eylem 1.3. - Gençlik Demokrasi Projeleri

Bu alt-Eylem gençlerin demokratik hayata katılımlarını destekler. Gençlik Demokrasi Projeleri gençlerin yerel, bölgesel ya da ulusal toplum yaşamına veya uluslararası düzeydeki yaşama aktif katılımlarını teşvik etmeyi hedefler.

Gençlik Demokrasi Projeleri gençlerin demokratik süreçler hakkında bilgi sahibi olmalarını ve yerel topluluklarında veya Avrupa düzeyinde aktif vatandaşlar olmalarını sağlar. Politik veya sosyal meseleleri eleştirel şekilde analiz etmeyi ve seslerini duyurmayı öğrenirler. Projeler onların içinde yaşadıkları gerçekliği etkilemenin yollarını deneyimlemelerine ve dünyayı daha iyi bir yer haline getirmelerine izin verir (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:42).

2.9.2.2. Eylem 2 - Avrupa Gönüllü Hizmeti

Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH), 2-12 aylık süreler dâhilinde 18-30 yaş arasındaki gençler arasında gençlerin 31 program ülkesinden birinde gönüllü hizmette bulunmasına ya da 31 program ülkesinde üstteki yaş aralığındaki gençlerin Türkiye'deki sosyal içerikli projelerde yer almasına olanak tanıyan bir gençlik projesidir.

Avrupa Gönüllü Hizmeti, gençlerin aktif vatandaşlığını güçlendirmeyi, aralarındaki dayanışma ve karşılıklı anlayışı pekiştirmeyi amaçlamaktadır.

Avrupa Gönüllü Hizmeti, bir gencin ikamet ettiği ülkeden başka bir ülkede

gönüllü hizmette bulunmasını mümkün kılar. Gençler arasındaki dayanışmayı güçlendiren Avrupa Gönüllü Hizmeti, gerçek anlamda bir “öğrenme hizmeti”dir. Yerel topluma katkı sağlamasının yanı sıra, gönüllü; yeni beceriler elde eder, yeni diller öğrenir ve diğer kültürleri keşfeder.

Program kapsamındaki projelere katılan gençlerin; yeme-içme, konaklama, vize ve seyahat masrafları ile ülkeden ülkeye aylık cep harçlıkları AB hibesinden karşılanmaktadır.

Gençler, AGH projelerine bireysel olarak başvuramamakta, mutlaka kâr amacı gütmeyen bir kuruluşun, AGH içindeki süreci gönüllüler adına takip etmesi gerekmektedir. Bu noktada kuruluşların AGH içindeki gönderen, ev sahibi ya da koordinatör kuruluş olarak akreditasyonu zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. (Güldü, 2008:16-18).

2.9.2.3. Eylem 3 – Dünya Gençliği

Eylem 3.1 - Avrupa Birliği Komşu Ülkeleriyle İş Birliği

Bu alt eylemin amacı, bir açıklık ruhu içerisinde karşılıklı anlayışı geliştirmek ve aynı zamanda Eylem 3.1 kapsamındaki ülkelerdeki gençlerin faaliyetlerini destekleyecek kalite sistemlerinin gelişimine katkı sağlamaktır. Bu alt eylem, gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının(STK); buldukları ülkelerdeki sivil toplumun gelişmesindeki önemlerini dikkate alarak, bu kuruluşların kapasitelerini artırıcı ve ağ kurmalarına yönelik faaliyetleri destekler. Eylem 3.1, gençlik alanında faal olanların ve gençlik organizasyonlarının eğitimlerini, kendi aralarında tecrübenin, uzmanlığın ve iyi uygulamaların paylaşımını kapsar. Eylem, uzun soluklu ve yüksek kaliteli proje ve ortaklıkların tesis edilmesine imkan sağlayacak faaliyetleri desteklemektedir (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:71).

Alt-Eylem iki farklı bölümde anlatılacak olan iki çeşit proje tipini desteklemektedir.

- Komşu Ortak Ülkelerle Gençlik Değişimleri
- Komşu Ortak Ülkelerle Eğitim ve Ağ Kurma Faaliyetleri

2.9.2.4. Eylem 4 – Gençlik Destek Sistemleri

Eylem 4.3 - Gençlik Çalışanları Ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim Ve Ağ Kurma

Bu alt eylem gençlik çalışmalarında ve kuruluşlarında aktif olan özellikle proje liderlerinin, gençlik danışmanlarının ve yöneticilerin bu projelerde eğitimini

destekler. Ortaklık ve ağ kurma, yüksek kaliteli projeler ve sürekliliğin sağlanmasına yönelik aktivitelerin yanında, gençlik çalışmalarında ve gençlik kuruluşlarında ihtisas, iyi uygulamalar ve tecrübelerin değişimini destekler.

Eğitim ve Ağ Kurma Projeleri iki tür olabilir:

- Gençlik çalışması alanında değişimleri, işbirliğini ve eğitimi teşvik eden bir projedir. Bu proje gençlik çalışmasına katılanlar arasında deneyimlerin, uzmanlığın ve iyi uygulamaların değişiminin yanı sıra, ortaklar arasında kapasite oluşturma ve yenilik konusunda destek sağlayan faaliyetin uygulanması düşüncesiyle geliştirilecektir.
- Gençlik programı kapsamında geliştirilecek projelere öncülük eden bir projedir. Bu proje, Gençlik Programı kapsamında, özellikle projelerin geliştirilmesi için desteği ve bilgiyi, ortak bulma konusunda desteği, projelerin kalitesini artırmak için araçları ve faaliyetleri destekler (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:94).

2.9.2.5. Eylem 5 - Gençlik Alanında Avrupa İş Birliği İçin Destek

Eylem 5.1 - Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar

Bu alt-Eylem; gençler, gençlik çalışmaları alanında ve gençlik kuruluşlarında aktif olanlar ile gençlik politikalarından sorumlu olanlar arasındaki işbirliğini, seminerleri ve Yapılandırılmış Diyaloğu destekler. Yapılandırılmış Diyalog, ilgili taraflar arasında tartışmalar için bir platform sağlamak, öneriler geliştirmek ve bunları somut eylemlere dönüştürmelerine izin vermek maksadıyla; yerel, bölgesel ve uluslar arası düzeyde seminerler, konferanslar ve diğer etkinlikler tarzında gerçekleştirilebilir.

Eylem 5.1. kapsamında bir proje aşağıdaki faaliyetlerden birini uygulamak üzere hazırlanır:

- Ulusal Gençlik Toplantısı: Program ülkelerinde yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde şu hususları sağlamak üzere gerçekleştirilir. a) Yapılandırılmış Diyalog veya Avrupa Birliği politikaları ve konularıyla ilgili olarak müzakere/tartışma ortamı, aktif katılım ve bilgilendirme için fırsat oluşturmak ya da b) AB Dönem Başkanlığını yürütmekte olan AB üye devleti tarafından düzenlenecek resmi gençlik etkinliğinin altyapısını hazırlamak c) Avrupa Gençlik Haftasıyla bağlantılı faaliyetleri düzenlemek

veya d) örgün ve yaygın eğitim alanları arasındaki sektörler arası diyalog ve işbirliğini artırmak. Ulusal Gençlik Toplantısı yukarıda belirtilen faaliyetler dizisini ya da bu faaliyetlerin farklı bileşenlerini içerebilir.

- Ulus Ötesi Gençlik Semineri: Yapılandırılmış Diyalog, gençlik alanında Koordinasyonun Açık Yöntemleri ve Gençlik için Avrupa Paketi'nin öncelikleri ve hedefleri merkezli konuları görüşmek, iyi uygulamaların ve fikirlerin değişimini sağlamak ve/veya tavsiyelerde bulunmak üzere gençlerin ve politika yapımcıların bir araya gelmesi (Gençlik Programı Program Kılavuzu, 2012:105).

2.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.10.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Topsakal (2003) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Bu Politikalara Türk Eğitim Sisteminin Uyumu” adlı doktora tezinde, tez başlığında olduğu gibi Avrupa Birliği eğitim politikaları ve bu politikalara Türk Eğitim Sistemi'nin uyumu üzerinde durulmuştur. Bu uyum Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve üniversiteler, hükümet düzeyi ve sivil toplum kuruluşları düzeylerinde incelenmiştir. Avrupa Birliği'nin gelişimi ve Türkiye'nin Avrupa Birliği süreci anlatılmıştır. Özellikle bu çalışmanın vurgusu, Avrupa vatandaşlığı ya da Avrupa Kimliği bağlamındadır.

Terzi (2005) tarafından hazırlanan “Uyum Sürecinde Türkiye Eğitim Politikalarının Avrupa Birliği Eğitim Politikaları Doğrultusunda Değerlendirilmesi” konulu doktora tezinde, AB eğitim politikaları doğrultusunda Türkiye eğitim politikalarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye ve AB eğitim politikaları eğitim sisteminin örgütlenmesi ve yönetimi, okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve öğretmen eğitimi başlıkları altında karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

AB eğitim politikaları ve Türkiye eğitim politikaları arasında ilişkilendirme ve karşılaştırmalar yapılarak, Türk Eğitim Sistemi'nde AB'ye uyum sürecinde gerçekleştirilmesi gereken politika düzeyindeki düzenlemelere ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, Türkiye eğitim politikalarının AB eğitim politikaları ile eğitim sisteminin örgütlenmesi ve yönetilmesi boyutunda; örgütlenme ve yönetim anlayışı, yaşam boyu eğitim ve eğitim sisteminin amaçları açısından farklılık taşıdığı saptanmıştır.

Aşar (2006) tarafından hazırlanan "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'nın İncelenmesi ve Türk Eğitim Sisteminin Bu Programlardan Yararlanma Düzeyinin Analizi" adlı yüksek lisans tezinde; Türkiye'de AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı-Ulusal Ajans tarafından yürütülen Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları'nın kapsamında yer alan faaliyetlerin nitelikleri ve sağladığı olanakların ortaya konması ile 2000-2006 döneminde Türk Eğitim Sistemi'nin bu programlardan yararlanma düzeyi; Devlet Planlama Teşkilatı "AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığı (Ulusal Ajans)" kaynak ve dokümanlarına dayalı olarak analiz edilerek, bir durum değerlendirilmesi yapılmıştır.

Haspolatlı (2006) tarafından hazırlanan "Avrupa Birliği Eğitim Programı Comenius 1 ve Eğitim Kurumları Proje Koordinatörlerinin Program Hakkındaki Görüşleri" konulu çalışmada; 2004 yılında Comenius projesine başvuran okullar ele alınmış ve bu okullarda proje koordinatörü olarak görev yapan kişilerin program hakkındaki görüşleri sorulmuş, 2004 ve 2005 yılında başvurusu kabul edilen projelerin sayısal değerleri karşılaştırılmıştır. Ayrıca AB Eğitim Programı Comenius hakkında literatür araştırması yapılmış ve daha önce yapılmış değerlendirme çalışmaları incelenmiştir.

Yapılan araştırma sonucu, Türkiye'de Avrupa Birliği eğitim programlarına yapılan başvuru sayısında sürekli bir artış gözlenmiştir. Fakat proje başvurusu kabul edilen okul ortaklığı projelerine bölgeler ve iller arası farklılıklar tespit edilmiştir. Projelerin büyük kısmı gelir seviyesi yüksek iller tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca projeler türlerine ve okul çeşitlerine göre incelenmiş, elde edilen oranların genel olarak Avrupa Birliği ortalamalarına benzer olduğu tespit edilmiştir.

Anket sonuçlarına göre, proje koordinatörlerinin genel olarak projelerden memnun oldukları gözlenmiştir. Koordinatörler yerel kurumlardan daha fazla destek beklemektedir. Proje koordinatörlerine göre öğrencilerin yabancı kültürlere ve yabancı dile olan ilgileri artmış, öğretmenler ise mesleki alanda kendilerini geliştirmişlerdir. Koordinatörler, kendilerini özellikle proje hazırlama ve uygulama alanlarında geliştirdiklerini belirtmişlerdir.

Top (2006) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin ğretmen ve Yönetici Görüşleri” isimli yüksek lisans tezinde, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları’na ilişkin ğretmen ve yönetici görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulardan bazıları şunlardır: Yapılan anketin katılımcılarının büyük bir çoğunluğunun Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları’ndan yararlanmadıkları belirlenmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun programlara ilişkin bilgi ve beceri düzeylerinin az olduğu belirlenmiştir. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının dil öğrenimini kolaylaştırdığına ilişkin, bayanlar daha olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğretmen ve yöneticilerin program öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bahadır (2007) tarafından yapılan “Comenius Projelerinden Faydalanma Konusunda Okul Yöneticileri ve ğretmenlerin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde, Comenius Projeleri’nden faydalanma konusunda okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak eğitimcilerin, mesleki ve kişisel ufuklarını açıcı sonuçlar doğuran Avrupa Birliği Eğitim Programlarından Comenius programına proje hazırlamalarında, önlerindeki engelleri ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Yıldırım (2007) tarafından yapılan “Türk Eğitim Sisteminin Avrupa Birliği Eğitim Politikalarına Uyumunu” konulu araştırmada; AB’ye giriş sürecinde, Türk Eğitim Sisteminin AB Eğitim Politikalarına uyumuna ilişkin tarihi gelişimi, Genel Eğitim, Mesleki ve Teknik Eğitim, Yüksek ğretim, Özel Eğitim, Özel ğretim ve Yaygın Eğitim alanlarında yapılan çalışmaları ortaya koyarak analiz etmek hedeflenmektedir.

Araştırma sonucunda; AB Eğitim Politikaları bağlamında ulusal düzeyde kurumsal ve hukuki düzenlemeler yapıldığı, Proje başvuru ve yararlanıcı sayılarında artış gözlemlendiği ve gerçekleştirilen çalışmaların Eğitim Sistemimize - niteliği net olmasa da - kesin olarak katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Bu yoğun çalışmalara sadece AB Eğitim Politikalarına uyum veya yapılması gereken yükümlölükler açısından değil, aynı zamanda Türk Eğitim Sistemine nitelik yönünden olumlu kazanımlar sağlayan politikalar şeklinde bakılması gerektiği saptanmıştır.

Özaşık (2007) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları: Leonardo da Vinci Programı Araştırması” adlı yüksek lisans tezinde, Türkiye’nin katılmış olduğu Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından,

mesleki eğitim alanında uluslararası hareketliliği sağlayan ve yararlanıcılara nitelik ve deneyim kazandırmayı hedefleyen Leonardo da Vinci Programının özellikle istihdam açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada, değerlendirme kapsamına alınan projelerin hem yürütücüleri hem de yararlanıcıları ile derinlemesine mülakatlar yapılmış ve projelerin başarılı ve eksik yönleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular genel anlamda projelerin başarılı sonuçlara ulaştığını göstermektedir. Yararlanıcıların proje kapsamında aldıkları eğitimler sayesinde mesleki beceri, nitelik ve deneyim kazandıkları, hatta kazanılan deneyimlerin de istihdama yansıtılabildiği sonucuna varılmıştır. Yararlanıcıların bir kısmı aldıkları eğitim sayesinde iş bulabileceğini düşünmekte olup, bir kısmı ise proje sonrasında bir işe yerleşmiştir. Bu veriler, projelerin istihdama olan katkısı açısından son derece önemlidir. Bu nedenle projelere daha fazla önem verilmeli ve belirlenen eksik yönler gelecekteki projelerde göz önüne alınmalıdır sonucuna ulaşılmıştır.

Akın (2008) tarafından hazırlanan “2000-2006 Döneminde Avrupa Birliği’nden ve Türkiye’den Örnek Projelerle Leonardo Programının Mesleki Teknik Eğitimi Geliştirmesindeki Rolü” konulu çalışmasında; LDV programlarının 2000-2006 döneminde mesleki eğitime olan katkılarını, hem Avrupa hem de Türkiye boyutunda değerlendirildiği betimsel bir çalışmadır. Araştırmacının kaynak olarak aldığı Ulusal Ajans verilerine göre; 2000-2006 Döneminde Avrupa Birliği Projeleri kapsamında uygulanan Leonardo Programları, Mesleki Teknik Eğitimin gelişmesinde olumlu katkılara sahip olmuş; ancak istenilen hedef tam olarak tutturulamamıştır sonucuna ulaşılmıştır.

Gülşen (2008) tarafından hazırlanan “Okul Yöneticilerine Göre Avrupa Birliği Comenius Programı Okul Ortaklıkları Projelerinin Etkililiği” konulu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşlerine göre Avrupa Birliği Comenius Programı Okul Ortaklıkları projelerinin etkililiğini saptamak ve bu projelerin uygulayıcısı olan kamu ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okulları yöneticilerinin ve öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymaktır.

Bu doğrultuda, Comenius Programı Okul Ortaklıkları Projelerinin etkililiğine ilişkin görüşlerin görev türüne, cinsiyete, okul düzeyine ve daha önce proje yönetimi deneyimi olup olmamasına göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Ancak bu projelerin etkililiğine ilişkin görüşlerin okul türüne (kamu, özel) ve ortak ülke sayısına göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Özel okullarda, okul ortaklıkları

projelerinin etkililiği daha yüksek olduğundan, bu okulların sahip olduğu imkânlar, kamu okulları için de gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır ve okulların ortak ülke sayılarının arttığında, etkililiğin düştüğü görüldüğünden, okul ortaklarının sayılarının iletişim kopukluğuna neden olmayacak şekilde saptanmasına çalışılmalıdır sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yaptıkları Comenius projesi türüne göre, okul-çevre ilişkileri ve hedeflere ulaşma boyutunda katılımcıların görüşleri farklılık göstermekte, okul gelişim projesine katılanların bu projelerin etkililiğine daha çok inandıkları görülmektedir. Katılımcıların kurs, seminer almış olma durumuna göre hedeflere ulaşma boyutunda farklılık olduğu saptanmıştır. Seminere katılmış olanlar, projelerin etkililiğine daha çok inanmaktadır.

Dilekli (2008) tarafından hazırlanan “Aksaray İlinde 2006 ve 2007 Yıllarında Uygulanan Comenius Projelerinin Öğrenci, Öğretmen, Okullar ve Dersler üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi” konulu araştırmasında; genel eğitim kapsamında hazırlanan Comenius Projelerinin öğrenci, öğretmen, okullar ve dersler üzerindeki etkisi, proje yararlanıcısı olan idareci, öğretmen ve öğrencilerin bakış açılarından incelenmiş ve bu projelerin katılımcılara ne katkı sağladığı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:

- Projelerin, projeye katılan yönetici ve öğretmenlerin planlı çalışma becerisine, yabancı dil bilgisine katkıda bulunduğu ortaya çıkmıştır.
- Proje çalışmalarının, katılımcıların bilgi iletişim teknolojileri kullanma becerisini de artırdığı ulaşılan sonuçlar arasındadır.
- Projelerin, katılımcılara eğitimde yeni yöntem ve teknikleri kazandırdığı görüşme sonuçlarında ifade edilmiştir.
- Katılımcılar, proje çalışmalarında, ortaklık yaptıkları ülkelerin kültürleri ile ilgili bilgi düzeylerinin arttığını ifade etmişlerdir.
- Proje çalışmaları genellikle öğrenci ile öğretmen ve öğretmen ile yönetici arasındaki ilişkiyi geliştirmiş ve takım ruhu ile çalışabilme kabiliyeti kazandırmıştır.
- Projelerin okulun idari iş yükünü artırdığını ifade eden yöneticilerin oranı, öğretmenlerden yüksektir ve katılımcılar, idari iş yükünün arttığını düşünmektedir.

- Projelerin yürütülmesi sırasında hareketliliğe katılan öğretmenlerin derslerinin boş geçmesinin, eğitim öğretimi aksattığını düşünen yönetici sayısı, görüşme yapılan yöneticilerin yarısından fazladır. Fakat bu görüşe öğretmenlerden hiçbiri katılmamaktadır.
- Proje çalışmalarına katılan öğrencilerin, derslere olan ilgisinin arttığı hem yönetici hem de öğretmenler tarafından görüşmelerde ortaya konan başka bir sonuçtur.
- Proje çalışmalarına katılan öğrencilerin, hem ders başarılarının hem de sosyal faaliyetlere olan ilgilerinin arttığı sonucu da görüşmelerde ortaya konmuştur.
- Özellikle kasaba okullarında projeye tüm okul personelinin ve öğrencilerin büyük bölümünün katılabilme imkânı olması sebebiyle, projelerin etkisinin daha fazla olduğu görüşmelerde ulaşılan bir diğer sonuçtur.
- Projeler; öğrencilere, kendilerini ifade edebilecek ürünleri ortaya koymalarına imkân verdiği için, öğrencilerin özgüven duygusunu geliştirdiği araştırmada varılan sonuçlar arasındadır.
- Proje çalışmalarına katılan öğrencilerin sadece ortaklık yapılan ülkelerin değil, aynı zamanda kendi ülkelerinin kültürlerini de daha iyi öğrenme ve araştırma fırsatı buldukları sonucuna varılmıştır.

Lembet (2008) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim ve Değişim Programları’nın Yabancı Dil Öğreniminde Kültürel Etkileşime Olan Katkısı” konulu çalışmanın amacı; Avrupa Birliği Eğitim ve Değişim Programları ile yurtdışına giden yüksek öğrenim öğrencilerinin, dil eğitimi ve kültürel etkileşim açısından karşılaştıkları, olumlu ve olumsuz olguları betimlemek ve eğitim ve değişim programlarının etkinliğinin artırılmasına yönelik geçerli önerilerde bulunabilmektir.

Araştırma sonucunda; AB Eğitim Programlarına katılmış olan öğrencilerin, gerek dilsel ve özellikle konuşma becerileri gerekse kişilik özelliklileri bakımından olumlu sonuçlar elde edilmiş, söz konusu değişim programlarının bu alanlarda bireylerin üzerinde yapıcı ve olumlu etkileri gözlemlenmiştir.

Erdoğan (2009) tarafından hazırlanan “Comenius Programının Amaçlarına Ulaşma Düzeyinin Programa Katılan Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında; Comenius projelerinin

1-Okul eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi,

2-Eğitimde Avrupa boyutunun güçlendirilmesi,

3-Dil öğreniminin teşvik edilmesi,

4-Kültürler arası bilincin geliştirilmesini sağlama,

5-Eğitim yöntem ve malzemelerinin kullanımında yenilikleri özendirilmesi
alt amaçlarına ilişkin yararlanıcı olan öğretmen ve yönetici görüşlerine göre; Comenius programlarının amaçlarına ulaştığı ve amaçların eğitim sistemimizin gelişimi açısından olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Alt maddelere ilişkin görüşler içinde en düşük ortalama, “Eğitimde Avrupa boyutunu güçlendirme” boyutundadır. “Avrupa vatandaşı olmak isterim” ve “Kendimi Avrupa kültürüne ait hissediyorum” ifadelerine katılımcıların “Karasızım” yönünde görüş bildirmesi, Comenius programının bu alt amacı gerçekleştirmekte, diğer alt amaçlara göre yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu duruma, Avrupa ülkeleri ve Türkiye arasındaki tarihsel gelişimin, Avrupa Birliği giriş sürecinde ortaya çıkan anlaşmazlıkların etki ettiği söylenebilir.

Öztürk (2009) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ve Türkiye” adlı çalışmada, Avrupa Birliği’nin kuruluşundan bugüne izlediği eğitim politikalarından hareketle oluşturulan ve Türkiye’de Ulusal Ajans tarafından yürütülen Eğitim ve Gençlik Programları ve bu programların Türkiye’deki gelişimi açıklayıcı ve betimleyici bir yöntemle ele alınmıştır.

Çalışmada, AB Eğitim Politikası’nın tarihsel süreci anlatılmış ve Türkiye’de uygulanan ve Ulusal Ajans tarafından yürütülen AB Eğitim ve Gençlik Programları örneklerle ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır. İlerleme raporları, kurum raporları ve uzman görüşleri çerçevesinde, genel olarak Ulusal Ajans ve programların Türkiye’deki gelişiminin başarılı olduğu görülmüş ve Programlar, vatandaşlarımız ve kuruluşlarımız için de olumlu geri dönüşümler sağlamaktadır, sonucuna ulaşılmıştır.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili yurtiçinde yapılan araştırmalara göre; Ulusal Ajans ve programların Türkiye’deki gelişiminin başarılı olduğu görülmüş ve programlar, vatandaşlarımız ve kuruluşlarımız için de olumlu geri dönüşümler sağlamaktadır sonucuna ulaşılmıştır. Projelerden yararlanan öğrencilerin yabancı kültürlere ve yabancı dile olan ilgileri artmış, eğitimcilerin mesleki ve kişisel alanda kendilerini geliştirdikleri görülmüştür. Proje koordinatörlerinin ise kendilerini özellikle proje hazırlama ve uygulama alanlarında geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Yararlanıcı olan öğretmen ve yönetici görüşlerine göre; okul eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi, eğitimde Avrupa boyutunun

güçlendirilmesi, dil öğreniminin teşvik edilmesi, kültürler arası bilincin geliştirilmesini sağlama, eğitim yöntem ve malzemelerinin kullanımında yenilikleri özendirilmesi konularında programlarının amaçlarına ulaştığı ve sonuçların eğitim sistemimizin gelişimi açısından olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fakat proje başvurusu kabul edilen okul ortaklığı projelerinde, bölgeler ve iller arası farklılıklar tespit edilmiştir. Projelerin büyük kısmı, gelir seviyesi yüksek iller tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu projelerin etkililiğine ilişkin görüşlerin okul türüne (kamu, özel) ve ortak ülke sayısına göre farklılık gösterdiği, özel okullarda okul ortaklarının sayılarının iletişim kopukluğuna neden olmayacak şekilde saptandığı, projelerin daha verimli geçtiği saptanmıştır.

2.10.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Beernaert (1997) tarafından yazılan “Teacher Education and Lifelong Learning” (Öğretmen Eğitimi ve Yaşam Boyu Eğitim) adlı makalede; Comenius eğitim programı anlatılmış, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerini içine alan Comenius 3 programının sonuçları üzerinde durulmuştur. Makalenin sonucunda, Comenius projelerinin öğrencilerin ve öğretmenlerin yeni bilgi edinmelerini sağladığı, iletişim becerilerin arttırdığı, yaratıcılık ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, yeni bilgi teknolojilerinin kullanımını geliştirdiği, takım çalışması, açıktan ve uzaktan öğrenme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yaşam boyu öğrenme alışkanlığının ve bunun uygulanmasının eğitim toplumunun hedeflerini gerçekleştirerek, Avrupa vatandaşlığına önemli katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Fitzgerald (1999) tarafından yazılan “The Participation of Pre-Primary and Primary Schools In The Eu Socrates-Comenius Action One Programme For School Education” (Okul Eğitimi İçin İlkokul ve Öncesi Okulların AB Sokrates Comenius Programına Katılımı) adlı makalede, okul eğitimi için ilkököl ve öncesi eğitim kurumlarının AB Sokrates Comenius programına katılımı ve Avrupa Eğitim Projelerinin Geliştirilmesi gözden geçirilmiştir. Bu makale, bir dizi serbest metin cevabı gerektiren, başlangıçtan son ürüne kadar projenin tüm işleyişini kapsayan sorular kümesini içermektedir. Cevaplar katılımcıların kendi yazdıkları cümlelerdir ve bu nedenden Comenius Programının gerçekçiliği üzerine güçlü yorumlar bulunmaktadır. Anket aşağıdaki sorulara yanıt almak için hazırlanmıştır:

Comenius Programı için okullar nasıl hazırlanmaktadır?, Okullar projelerini yönetimsel ve eğitimsel olarak nasıl organize etmektedir?, Ne tür problemler ortaya çıkmıştır?, Hangi okullar başarılı olmuştur?, Okullar bu tür bir başarıyı elde etmek için nasıl bir destek ihtiyacı hissetmişlerdir? başlıkları altında incelenmiştir. Bu programın, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin tutumu ve okulun eğitim kalitesi konusunda okula olumlu katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.

Libotton, Braak ve Garofalo (2002) tarafından yazılan “ATEE Interactive Co-ordination and Educational Monitoring of Socrates Comenius Action 3 Projects” (ATEE Sokrates Comenius Programı Eylem 3 Projelerinin Etkileşimli Koordinasyonu ve Eğitimsel Gözetimi) isimli makalede, çok fazla kabul gören ve yüksek kalitesini kanıtlayan Comenius Programı 3 kursları araştırılmıştır. Bu makalede, bu kursların öğretmenlerin yabancı dil gelişimini sağladıkları ve Avrupalılık boyutunu arttırdığı sonucu çıkarılmıştır. Araştırma sonunda katılımcılarda gözlenebilir bir ilerleme meydana gelmiştir. Ayrıca eğitime katılanların eğitim faaliyetlerinde ileri derecede aktif oldukları görülmüştür.

Diamantopoulou (2006), “AB Literatüründe Yunan Eğitim Sisteminin Avrupa Boyutu” adlı makalesinde; Yunanistan da uygulanan Comenius projelerini incelemiş, projelerin okullar açısından faydalı olduğunu ortaya koymuştur. Fakat sanılanın aksine, projeye katılım daha çok proje koordinatörü olan öğretmenlerin tekeli altında kalmış, proje uygulayan okulların tamamına yayılamamıştır.

Rekkedal ve Dye (2007), Leonardo da Vinci programınca finanse edilen uzaktan öğrenme ile ilgili 3 projeyi “Uzaktan Öğrenenlerin Pedagojik ve Test Edilmesiyle İlgili Sorunlarına Çözümler” adlı araştırmalarında ele almışlardır. Araştırmaları sonucunda öğrenenlerin uzaktan öğretime daha kolay katılabildikleri görülmüştür. Çünkü zaman ve mekân açısından esnek bir öğretimdir. AB Hayat Boyu Öğrenme ilkesini gerçekleştirerek bilgisayar okuryazarlığına önem vermiş ve bu önemin artan sonucu olarak da uzaktan öğrenmeyi desteklemiştir. Her ne kadar da ilk uygulamalarında sorunlar yaşanmış olsa da, AB Programınca desteklenen bu faaliyet, başarıya ulaşmış ve katılımcılar faaliyet sonunda yeni bilgilerle donanmışlardır.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili yurtdışında yapılan araştırmalara göre projelerin; öğrencilerin ve öğretmenlerin yeni bilgi edinmelerini sağladığı, iletişim becerilerini arttırdığı, yaratıcılık ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, yeni bilgi teknolojilerini kullanımını geliştirdiği, takım çalışması, açıktan

ve uzaktan öğrenme becerilerini geliştirdiği, yabancı dil gelişimini sağladığı ve Avrupalılık boyutunu arttırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu programların, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin tutumu ve okulun eğitim kalitesi konusunda olumlu katkı sağladığı ve yararlanıcılarda gözlenebilir bir ilerleme meydana geldiği görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

3.2. ARAŞTIRMA MODELİ

Tarama modelinde yürütülecek bu araştırma, betimsel nitelikte bir alan araştırmasıdır. Tarama yönteminin temel amacı, bireylerin herhangi bir konu üzerinde duygu, düşünce ve görüşlerini çoğunlukla geniş kitlelerden elde etmektir (Erözkan, 2007). Araştırmanın bulguları, ilgili literatür incelemesi ve tarama modelinde, betimsel bir çalışmayla birlikte doğrudan çalışma evreni üzerinde yürütülmüş olan ve anketi cevaplayan yararlanıcıların görüşlerinin değerlendirilmesi ile elde edilmiştir. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada, var olan durum hakkındaki görüşler yansıtılmaya çalışıldığından, araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir (Karasar, 2000).

3.3. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, Kahramanmaraş ilinde görev yapan 2005-2009 yılları arasında Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine katılmış öğretmen ve yöneticiler oluşturmaktadır. Bu çalışmada çalışma evreninin tamamına

ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmanın evreninde yer alan okullardan 73 proje kabul edilmiş bu okulların yönetici ve öğretmenleri yararlanıcı olmuştur. Projesi kabul edilen okullara ve projelerine Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğünden ulaşılmıştır (bkz. EK B).

3.4. VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmanın kuramsal temelini oluşturabilmek, araştırmayı belirlenen amaçlara ulaştırabilmek ve uygun veri toplama aracını geliştirilebilmek için ilgili literatür incelenmiştir. Elde edilen kaynaklarla, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları amaçları hakkında bilgi edinilmiş, konuyla ilgili araştırma bulguları özetlenmiştir. Araştırma konusunda daha önce geliştirilmiş bir veri toplama aracının olup olmadığına ilişkin yapılan inceleme sonucu, araştırmacıların farklı ölçekler kullandıkları tespit edilmiştir. Veri toplama aracının hazırlanması sırasında daha önceden kullanılan veri toplama araçları incelenmiş ve konu ile ilgili diğer kaynaklardan faydalanılmış; öğretim üyelerinin, konuyla ilgili uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Bu araştırmada; M. Veysel Top tarafından, 2006 yılında, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan anket, araştırma sahibinden izin alınarak, değiştirilmeden kullanılmıştır.

Bu araştırma kapsamında kullanılan başlıca veri toplama aracı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerini Belirleme Anketidir (bkz. EK A). Veri toplama aracı, dört bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde, kişisel bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde, yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgi ve beceri düzeylerini belirlemeye yönelik maddeler yer almıştır. Üçüncü bölümde, yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası için, bilgi ve beceri düzeylerini belirlemeye ve Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili temel ilgilerine ve önem verdikleri konulara yönelik maddeler yer almaktadır. Dördüncü bölüm ise, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin yararlanıcıların görüşlerini belirlemeye yönelik soruları içermektedir.

3.5. VERİLERİN TOPLANMASI VE ÇÖZÜMÜ

Veri toplama aracının Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında uygulanabilmesi için gerekli izin alınmıştır.

Araştırmanın evrenini oluşturan, 2005-2009 yılları arasında projesi kabul olan okullar belli olmasına rağmen, il içi yer değişikliği sebebi ile projesi olan bir okuldayken projeden yararlanıp başka bir okula geçen öğretmen ve yöneticilere ulaşmak için anket ildeki tüm okullara gönderilmiştir. Kahramanmaraş il merkezinde yer alan, 370 örgün ve yaygın eğitim kurumuna ve 9 ilçe milli eğitim müdürlüğüne anket gönderilmiştir. Anketler okullarda yararlanan kişi sayısı kadar çoğaltılarak doldurulmuştur.

Veri toplama aracı, araştırma kapsamındaki yöneticiler ve öğretmenlere araştırmacı tarafından ulaştırılmış, onlara araştırma hakkında bilgi verilmiş, veri toplama aracının nasıl doldurulacağı ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Bu uygulama yaklaşık olarak bir ayda tamamlanmıştır.

Geri dönen anket sayısı 365'tir. Anketlerin dönmeye başladığı ilk hafta anketlerin doldurulmasında yanlışlıkların ve eksikliklerin olduğu fark edilmiştir. Anketleri Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerinden yararlanan yönetici ve öğretmenlerin doldurması gerekirken, yararlanmayan birçok kişi tarafından doldurulduğu görülmüş ve eksik bölümlerin olduğu fark edilmiştir. Okullar iki kez maille, yapılan hatalar konusunda bilgilendirilmiştir. Geçerli anket sayısı 245 tir.

Veri toplama aracında yer alan maddelerde, likert tipi beşli derecelendirme ölçekleri kullanılmıştır. Birinci bölümde "çok az, az, orta, iyi, çok iyi" ifadelerinden oluşan likert tipi beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. İkinci bölümde "hiç, az, kısmen, çok, tamamen" ifadelerinden oluşan likert tipi beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Üçüncü bölümde " kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum " ifadelerinden oluşan likert tipi beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Bu beşli derecelendirme dört aralık için ($5-1=4$) hesaplanan aralık katsayısına göre ($4/5=0.80$) seçenek aralıkları şöyle düzenlenmiştir. Ölçek maddelerinin puan, seçenek ve sayısal sınırları Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1. Veri Toplama Aracı Derecelendirme Ölçeği

Dereceler	Seçenekler	Sınırlar
1	Kesinlikle Katılmıyorum	1.00 - 1.79
2	Katılmıyorum	1.80 - 2.59
3	Kararsızım	2.60 - 3.39
4	Katılıyorum	3,40 - 4,19
5	Kesinlikle Katılıyorum	4.20 - 5.00

Anket yolu ile toplanan veriler, anketlerin tek tek incelenmesi sonucunda bilgisayara kaydedilmiştir. SPSS 18.0 bilgisayar programından yararlanılarak, araştırma problemine ve araştırmanın hipotezlerine ilişkin verilerin çözümlenmesinde; yüzde(%), aritmetik ortalama(\bar{X}), standart sapma(SS) analizi yapılmıştır. Bulunan ortalama değerler arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı araştırılmıştır. Bunun için; iki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde, farklı olup olmadığını test etmek amacıyla “t-testi” yapılmıştır. İstatistiksel çözümlenmelerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda elde edilen istatistiksel veriler yorumlanarak, alt problemler cevaplandırılmaya çalışılmıştır. Veri çözümlenmesi öncelikle her bir madde bağlamında, daha sonra tüm ölçek bağlamında yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin kişisel bilgilere ait bulgular ve araştırmanın alt problemlerinin çözümlenmeleri ve sonuçları sırasıyla tablolaraştırılarak sunulmuştur. Tabloların altında sonuçlara ilişkin açıklamalar ve yorumlamalar yapılmıştır. Bu araştırmanın bulguları benzer diğer araştırmaların bulguları ile karşılaştırılarak tartışılmıştır.

4.1. KİŞİSEL BİLGİLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarının; görev, okul türü, hizmet yılı, eğitim durumu, cinsiyet, yaş, bilgisayar ve internet kullanımı, yurtdışında bulunma, yararlanılan proje türü, proje hazırlama eğitimlerine katılım, proje hazırlama grubuna katılım, programlara ilişkin bilgi kaynakları, yararlanılmak istenilen proje türü bilgileri Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Yararlanıcılarına İlişkin Bilgilerin Frekansları ve Yüzdeler Dağılımları

KİŞİSEL BİLGİLER	SEÇENEKLER						TOPLAM
		Öğretmen	Yönetici				
Görev	f	175	70				245
	%	71,4	28,6				100
Okul Türü		Okul Öncesi	İlköğretim	Ortaöğretim	Mesleki Eğitim		
	f	10	117	76	42		245
	%	4,1	48,2	31	16,7		100
Hizmet Yılı		0-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21 yıl ve üzeri	
	f	27	54	59	45	60	245
	%	11	22	24,1	18,4	24,5	100
Eğitim		Eğitim	Lisans	Lisansüstü	Doktora		

Durumu		Enstitüsü					
	f	20	207	16	2		245
	%	8,2	84,5	6,5	0,8		100
Cinsiyet		Bay	Bayan				
	f	181	64				245
	%	73,9	26,1				100
Yaş		30 yaş ve altı	31-40 yaş	41 yaş ve üzeri			
	f	40	114	91			245
	%	16,3	46,5	37,1			99,9
Bilgisayar		Evet	Hayır				
	f	232	13				245
	%	94,7	5,3				100
İnternet		Evet	Hayır				
	f	215	30				245
	%	87,8	12,2				100
Yurtdışında Bulunma		Evet	Hayır				
	f	59	186				245
	%	24,1	75,9				100
Yararlanılan Proje Türü		Comenius	Grundtvig	Leonardo da Vinci	Gençlik		
	f	173	22	48	2		245
	%	70,6	9	19,6	0,8		100
Proje Hazırlama Eğitimine Katılım		Evet	Kısmen	Hayır			
	f	95	73	77			245
	%	38,8	29,8	31,4			100
Proje Hazırlama Ekibine Katılım		Evet	Kısmen	Hayır			
	f	137	53	55			245
	%	55,9	21,6	22,4			99,9
Programlara İlişkin Bilgi Kaynakları		Ulusal Ajans	MEB	TV			
	f	162	77	6			245
	%	66,1	31,4	2,4			99,9
Yararlanılmak İstenilen Proje Türü		Comenius	Grundtvig	Leonardo da Vinci	Gençlik		
	f	167	23	47	8		245
	%	68,2	9,4	19,2	3,3		100,1

Tablo 4.1'e göre Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarının; %71,4'ü öğretmen, %28,6'sı yöneticidir. Bunların %73,9'u bay, %26,1'i bayandır.

Yararlanıcıların; %4,1'i okul öncesinde, %48,2'si ilköğretimde, %31'i ortaöğretimde, %16,7'si mesleki eğitimde çalışmaktadır.

Yararlanıcıların; %11'i 0-5 yıl arası, %22'si 6-10 yıl arası, %24,1'i 11-15 yıl arası, %18,4'ü 16-20yıl arası, %24,5'i 21 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir.

Yararlanıcıların; %8,2'si eğitim enstitüsü, %84,5'i lisans, %6,5'i lisansüstü, %0,8'i doktora mezunudur.

Yararlanıcıların; %16,3'ü 30 yaş ve altı, %46,5'i 31-40 yaş arası, %37,1'i 41 yaş ve üzeridirler.

Yararlanıcıların; %94,7'sinin kendine ait bir bilgisayarı var ve %5,3'ünün yoktur. Bunların %87,8'inin interneti var; %12,2'sinin interneti yoktur.

Yararlanıcıların; %24,1'i daha önce Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projeleri dışında, herhangi bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunmuş, %75,9'u herhangi bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunmamıştır.

Yararlanıcıların; %70,6'sı Comenius, %9'u Grundtvig, %19,6'sı Leonardo da Vinci ve %0,8'i Gençlik projelerinde yer almıştır.

Yararlanıcıların; %38,8'i proje hazırlama eğitimine katılmış, %29,8'i kısmen katılmış ve %31,4'ü herhangi bir proje hazırlama eğitimine katılmamıştır.

Yararlanıcıların; %55,9'u proje hazırlama ekibinde yer alırken %21,6'sı kısmen yer almış ve %22,4 proje hazırlama ekibine hiç katılmamıştır.

Yararlanıcıların; %66,1'i Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgilere, ulusal ajanstan ulaşırken, %31,4'ü MEB' ten ve %2,4'ü TV'den ulaşmıştır. Bu bulgu Haspolatlı (2006)'nın yaptığı araştırmada şu şekilde çıkmıştır: Yararlanıcıların; %62'sinin projelerden internet ve okul yönetimi aracılığıyla haberdar olduklarını belirtmişlerdir. % 25'inin ise MEB tarafından yapılan duyuruların, okulların projelerden haberdar olmasını sağlayan en önemli faktör olarak yer aldığı gözlenmektedir.

Yararlanıcıların; %68,2'si Comenius, %9,4 Grundtvig, %19,2'si Leonardo da Vinci, %3,3' Gençlik projelerinden bir daha yararlanmak istemektedirler.

4. 2. ALT PROBLEMLERE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu kısımda sırasıyla alt problemlere ilişkin bulgular tablolastırılarak verilmiştir. Tabloların altında ise veriler ve verilere ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projeleri Bilgi Düzeyine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yararlanıcıların; "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine ilişkin bilgi düzeyinizi belirtiniz." sorusuna verdikleri cevapların aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerleri Tablo 4.2'de bulunmaktadır. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarının bilgi düzeyine ilişkin aritmetik ortalama değerleri; (1,57- 2,89) arasında değişmektedir. Genel aritmetik

ortalama ise ($\bar{X}=2,03$) olarak bulunmuştur. Buna göre yararlanıcılar; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları projelerine ilişkin bilgi düzeylerinin **az** olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.2. Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine İlişkin Bilgi Düzeyleri

Maddeler	Çok az		Az		Orta		İyi		Çok iyi		N	\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Comenius	59	24,1	35	14,3	50	20,4	75	30,6	26	10,6	245	2,89	1,353
Grundtvig	156	63,7	39	15,9	23	9,4	15	6,1	12	4,9	245	1,72	1,160
Leonardo da Vinci	137	55,9	33	13,5	37	15,1	27	11	11	4,5	245	1,94	1,248
Gençlik	164	66,9	42	17,1	24	9,8	9	3,7	6	2,4	245	1,57	0,978
ORTALAMA											245	2,03	1,185

Yararlanıcıların veri toplama aracındaki maddelere verdikleri cevaplar analiz edilerek, ortaya çıkan dağılım incelenmiştir. Maddelerin ortalamalarına ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

"Comenius projeleri bilgi düzeyinizi belirtiniz." sorusuna yararlanıcılar ($\bar{X}=2,89$) **orta** olarak cevap vermiştir. Buna göre yararlanıcıların bilgi düzeylerinin en iyi olduğu proje türü Comenius projeleridir.

"Leonardo da Vinci projeleri bilgi düzeyinizi belirtiniz." sorusuna yararlanıcılar ($\bar{X}=1,94$) **az** olarak cevap vermiştir. Buna göre yararlanıcıların bilgi düzeylerinin Comenius projelerinden sonra en iyi oldukları proje türü Leonardo da Vinci projeleridir.

"Grundtvig projeleri bilgi düzeyinizi belirtiniz." ve "Gençlik projeleri bilgi düzeyinizi belirtiniz." sorusuna yararlanıcılar ($\bar{X}=1,72$ ve $\bar{X}=1,57$) **çok az** olarak cevap vermiştir. Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerinden, en az bilgiye sahip oldukları tür, Grundtvig ve Gençlik projeleridir. Sonucun bu şekilde çıkmasında en önemli sebebin bütçe olması söylenebilir. Bu, kabul edilen proje sayısını, dolayısıyla başvuru sayısını etkilemektedir. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları bütçesinden en büyük payı Comenius projeleri almaktadır. Bunu Leonardo da Vinci, Grundtvig ve Gençlik projeleri izlemektedir. Ayrıca; Leonardo da Vinci sadece mesleki eğitim veren kurumları, Grundtvig

yetişkin eğitimi ile ilgili kurumları kapsarken, Comenius tüm ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarını kapsamaktadır.

Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi ve Sonrası Bilgi ve Beceri Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yararlanıcıların "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi, aşağıda belirtilen uygulamalar için, bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna verdikleri cevapların aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerleri Tablo 4.3'te bulunmaktadır. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi, bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin aritmetik ortalama değerleri; (2,73 - 3,88) arasında değişmektedir. Genel aritmetik ortalama ise ($\bar{X}=3,28$) olarak bulunmuştur. Buna göre yararlanıcılar; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi, aşağıda belirtilen uygulamalar için, bilgi ve beceri düzeylerinin **kısmen** olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.3. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi Aşağıda Belirtilen Uygulamalar İçin Bilgi ve Beceri Düzeyleri

Maddeler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Tamamen		N	\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Proje hazırlama	40	16,3	62	25,3	89	36,3	30	12,2	24	9,8	245	2,73	1,165
Avrupalılık bilinci	14	5,7	35	14,3	98	40,0	72	29,4	26	10,6	245	3,24	1,015
Mesleki ve bireysel gelişim	5	2,0	22	9,0	64	26,1	119	48,6	35	14,3	245	3,64	0,906
Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı	4	1,6	15	6,1	76	31,0	91	37,1	59	24,1	245	3,75	0,942
Takım çalışması	4	1,6	18	7,3	50	20,4	104	42,4	69	28,2	245	3,88	0,957
Avrupa vatandaşlığı	55	22,4	50	20,4	71	29,0	44	18,0	25	10,2	245	2,73	1,127
Proje fikri sunma	21	8,6	35	14,3	77	31,4	74	30,2	38	15,5	245	3,29	1,151
Yabancı dil	36	14,7	76	31,0	58	23,7	32	13,1	43	17,6	245	2,87	1,312
Çok kültürlü öğrenme	11	4,5	41	16,7	79	32,2	72	29,4	42	17,1	245	3,37	1,089
ORTALAMA											245	3,28	1,074

Yararlanıcıların "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama sonrası, aşağıda belirtilen uygulamalar için, bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna verdikleri cevapların aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde

ve frekans değerleri Tablo 4.4'te bulunmaktadır. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama sonrası, aşağıda belirtilen uygulamalar için, bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin aritmetik ortalama değerleri; (3,10 - 3,96) arasında değişmektedir. Genel aritmetik ortalama ise ($\bar{X}=3,52$) olarak bulunmuştur. Buna göre yararlanıcılar; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama sonrası, aşağıda belirtilen uygulamalar için, bilgi ve beceri düzeylerinin **ok** olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Sonrası Aşağıda Belirtilen Uygulamalar İçin Bilgi ve Beceri Düzeyleri

Maddeler	Hiç		Az		Kısmen		ok		Tamamen		N	\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Proje hazırlama	23	9,4	36	14,7	81	33,1	71	29,0	34	13,9	245	3,43	1,148
Avrupalılık bilinci	17	6,9	19	7,8	78	31,8	90	36,7	41	16,7	245	3,48	1,077
Mesleki ve bireysel gelişim	7	2,9	16	6,5	66	26,9	99	40,4	57	23,3	245	3,74	0,979
Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı	8	3,3	19	7,8	58	23,7	96	39,2	64	26,1	245	3,77	1,026
Takım alışması	9	3,7	13	5,3	38	15,5	102	41,6	83	33,9	245	3,96	1,019
Avrupa vatandaşlığı	39	15,9	29	11,8	68	27,8	69	28,2	40	16,3	245	3,17	1,291
Proje fikri sunma	16	6,5	23	9,4	64	26,1	80	32,7	62	25,3	245	3,60	1,153
Yabancı dil	30	12,2	63	25,7	57	23,3	42	17,1	53	21,6	245	3,40	1,334
Çok kültürlü öğrenme	17	6,9	18	7,3	66	26,9	86	35,1	58	23,7	245	3,61	1,131
ORTALAMA											245	3,52	1,129

Yararlanıcıların veri toplama aracındaki maddelere verdikleri cevaplar analiz edilerek ortaya çıkan dağılım incelenmiştir. Maddelerin ortalamalarına ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar; "Proje hazırlama bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=2,73$) **kısmen** olarak cevap verirken ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,43$) **ok** olarak cevap vermişlerdir. Buna göre, yararlanıcıların proje uygulama sonrası edindikleri deneyimlerle, proje hazırlama bilgi ve beceri düzeylerini artırdıkları söylenebilir.

Yararlanıcılar; proje uygulama ncesi "Avrupalılık bilinci konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, ($\bar{X}=3,24$) **kısmen** olarak cevap verirken, proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,48$) **ok** olarak cevap vermişlerdir. Bu sonuca göre;

yararlanıcıların proje uygulama aşamasında bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunması, farklı ülkelerden insanlarla birlikte çalışması, Avrupalılık bilinci konusunda bilgi ve beceri düzeylerini artırdığı söylenebilir.

Yararlanıcılar; "Mesleki ve bireysel gelişim konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=3,64$) ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,74$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama öncesi ve sonrası mesleki ve bireysel gelişim konusunda, bilgi ve beceri düzeyleri birbirine yakın olmakla beraber, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları projelerinin mesleki ve bireysel gelişim konusunda bilgi ve beceri düzeyleri bakımından farkındalık oluşturduğu söylenebilir.

Yararlanıcılar; "Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=3,75$) ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,77$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Bu sonuca göre, yararlanıcıların proje uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı konusunda bilgi ve beceri düzeyi yeterliliklerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Yararlanıcılar; "Takım çalışması konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=3,88$) ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,96$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama öncesi ve sonrası takım çalışması konusunda, bilgi ve beceri düzeyi yeterliliklerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir. Proje uygulama öncesi ve uygulama sonrası, bilgi ve beceri düzeyi bakımından en yüksek ortalamaya sahip madde olmasının sebebi, yararlanıcıların projelerin hazırlık aşamasında da uygulama aşamasında da başarının ekip çalışmasına bağlı olduğunu bilmeleridir denilebilir.

Yararlanıcılar; "Avrupa vatandaşlığı konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=2,73$) ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,17$) **kısmen** olarak cevap vermişlerdir. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama sürecinde proje türüne göre kısa veya uzun süreli bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunmaları ve farklı Avrupa Birliği ülkelerinden insanlarla çalışmaları, Avrupa vatandaşlığı konusunda bilgi ve beceri düzeylerinin artmasına katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar; proje uygulama öncesi "Proje fikri sunma konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, ($\bar{X}=3,29$) **kısmen** olarak cevap verirken proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,60$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Buna göre;

yararlanıcıların bir projede yer alması, yurtdışında bulunması ve bu süreçte edindiği deneyimlerin yeni proje fikirlerinin oluşmasına katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar; "Yabancı dil konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, proje uygulama öncesi ($\bar{X}=2,87$) **kısmen** olarak cevap verirken ve proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,40$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Buna göre; yararlanıcıların proje uygulama sürecinde farklı ülkelerden insanlarla birlikte çalışması, bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunması, sadece yabancı dil öğrenimini destekleyen projeler olması yabancı dil gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar; proje uygulama öncesi "Çok kültürlü öğrenme konusunda bilgi ve beceri düzeyinizi belirtiniz." sorusuna, ($\bar{X}=3,37$) **kısmen** olarak cevap verirken, proje uygulama sonrası ($\bar{X}=3,61$) **çok** olarak cevap vermişlerdir. Buna göre; proje uygulamaları çok kültürlü öğrenmeye uygun çalışma ortamları olması sebebiyle, proje uygulama sonrasında yararlanıcıların bu alandaki bilgi ve beceri düzeylerini artırdığı söylenebilir.

Bu bulgular, Beernaert (1997)'nin ve Haspolatlı (2006)'nın araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Haspolatlı'nın araştırmasına göre; proje uygulama sonrası öğretmenlerin proje hazırlama ve uygulama alanında kendilerini geliştirdikleri, yabancı dil bilgilerinin geliştiği, alanlarında bilgilerinin arttığı, meslektaşları ve öğrencileri ile ilişkilerinin iyileştiği, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanım yeterliklerinin geliştiği de yararlanıcılar tarafından belirtilmiştir. Beernaert'in bulgularına göre ise Comenius projelerinin öğrencilerin ve öğretmenlerin yeni bilgi edinmelerini sağladığı, iletişim becerilerin artırdığı, yaratıcılık ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, yeni bilgi teknolojilerini kullanımını geliştirdiği, takım çalışması, açıktan ve uzaktan öğrenme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yaşam boyu öğrenme alışkanlığının ve bunun uygulanmasının eğitim toplumunun hedeflerini gerçekleştirerek, Avrupa vatandaşlığına önemli katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları İle İlgili Temel İlgilerine ve Önem Verdikleri Konulara İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yararlanıcıların "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili temel ilgilerinizi ve önem verdiğiniz konuları belirtiniz." sorusuna verdikleri cevapların aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerleri Tablo

4.5'te bulunmaktadır. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarının temel ilgilerine ve önem verdikleri konulara ilişkin aritmetik ortalama değerleri (3,60- 4,23) arasında değişmektedir. Genel aritmetik ortalama ise ($\bar{X}=3,98$) olarak bulunmuştur. Buna göre yararlanıcılar; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları konusunda, temel ilgilerine ve önem verdikleri konulara **çok** olarak görüş bildirmişlerdir.

Tablo 4.5. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları İle İlgili Temel İlgileri ve Önem Verdikleri Konular

Maddeler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Tamamen		N	\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Mesleki niteliklerimi geliştirmek	3	1,2	8	3,3	56	22,9	101	41,2	77	31,4	245	3,98	0,886
Avrupalılık bilincimi geliştirmek	11	4,5	16	6,5	82	33,5	86	35,1	50	20,4	245	3,60	1,025
Kültürlerarası öğrenme	3	1,2	7	2,9	39	15,9	108	44,1	88	35,9	245	4,10	0,857
Seyahat etmek	4	1,6	12	4,9	62	25,3	112	45,7	55	22,4	245	3,82	0,890
Kişisel niteliklerimi geliştirmek	2	0,8	4	1,6	37	15,1	108	44,1	94	38,4	245	4,17	0,803
Farklı insanlarla tanışmak	2	0,8	4	1,6	29	11,8	110	44,9	100	40,8	245	4,23	0,783
ORTALAMA											245	3,98	0,874

Yararlanıcıların veri toplama aracındaki maddelere verdikleri cevaplar analiz edilerek ortaya çıkan dağılım incelenmiştir. Maddelerin ortalamalarına ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar; ilgi duydukları ve önem verdikleri konulardan "Mesleki niteliklerimi geliştirmek", "Avrupalılık bilincimi geliştirmek", "Kültürlerarası öğrenme", "Seyahat etmek" ve "Kişisel niteliklerimi geliştirmek" konularına ($\bar{X}=3,98$, $\bar{X}=3,60$, $\bar{X}=4,10$, $\bar{X}=3,82$ ve $\bar{X}=4,17$) **çok** olarak görüş bildirmişlerdir. "Farklı insanlarla tanışmak" konusunda ise ($\bar{X}=4,23$) **tamamen** olarak görüş bildirmişlerdir. Bu sonuca göre, yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili ifade edilen konulara ilişkin ilgi ve önem derecelerinin yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmanın bu bulgusu Top (2006)'un araştırma bulguları ile

örtüşmektedir. Top'un araştırmasına göre de yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili temel ilgileri ve önem verdikleri konular arasında en yüksek ortalamaya sahip olan maddenin 'farklı insanlarla tanışmak' olduğu görülmüştür.

Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yararlanıcıların; "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin görüşleriniz belirtiniz." sorusuna, verdikleri cevapların aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerleri Tablo 4.6'da bulunmaktadır. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalama değerleri; (1,85 – 4,46) arasında değişmektedir. Genel aritmetik ortalama ise ($\bar{X}=3,80$) olarak bulunmuştur. Buna göre yararlanıcılar; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ilişkin belirtilen ifadelere **katılıyorum** olarak görüş bildirmişleridir.

Tablo 4.6. Yararlanıcıların, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		N	\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir.	7	2,9	5	2	8	3,3	122	49,8	103	42,0	245	4,26	0,852
Avrupalılık boyutunu güçlendirmektedir.	9	3,7	16	6,5	29	11,8	129	52,7	62	25,3	245	3,89	0,977
Etkili takım çalışması becerileri kazandırmaktadır.	7	2,9	7	2,9	18	7,3	110	44,9	103	42,0	245	4,20	0,909
Eğitim-öğretime yönelik yeni bakış açıları kazandırmaktadır.	5	2,9	4	1,6	10	4,1	98	40	128	52,2	245	4,38	0,815
Ulusal Ajans etkinlikleri çok iyi planlamakta ve organize etmektedir.	7	2,9	5	2	44	18	124	50,6	65	26,5	245	3,95	0,886
Bu programlara katılmak ilginç ve heyecan vericidir.	6	2,4	3	1,2	11	4,5	84	34,3	141	57,6	245	4,43	0,839
Bu programlar öğrenmeyi teşvik etmektedir.	5	2,0	4	1,6	10	4,1	114	46,5	112	45,7	245	4,32	0,803
Bireylerin kendine olan saygı ve öz güvenini artırmaktadır.	4	1,6	5	2	5	2	91	37,1	140	57,1	245	4,46	0,781
Öğretmenlerin verimliliğini artırmaktadır.	3	1,2	9	3,7	26	10,6	106	43,3	101	41,2	245	4,19	0,860
Birlikte düşünebilme becerisini geliştirmektedir.	3	1,2	8	3,3	16	6,5	113	46,1	105	42,9	245	4,26	0,818
Türkçe kaynakların yetersiz olması, bilgiye erişimi zorlaştırmaktadır.	16	6,5	57	23,3	64	26,1	76	31	32	13,1	245	3,20	1,135
Okul eğitiminde kaliteyi artırmaktadır.	6	2,4	8	3,3	43	17,6	117	47,8	71	29,0	245	3,97	0,905
Dil öğrenimini kolaylaştırmaktadır ve dil yeteneklerimi geliştirmektedir.	5	2,0	10	4,1	25	10,2	109	44,5	96	39,2	245	4,14	0,906
Avrupa vatandaşlığına temel oluşturmaktadır.	17	6,9	29	11,8	62	25,3	102	41,6	35	14,3	245	3,44	1,091
Evrensel bir niteliğe sahiptir.	5	2,0	8	3,3	21	8,6	132	53,9	79	32,2	245	4,11	0,844
Sadece Batı medeniyetini ön plana çıkarmaktadır.	24	9,8	74	30,2	73	29,8	54	22	20	8,20	245	2,88	1,110
Yeni öğretim materyallerinin kullanımını sağlamaktadır.	7	2,9	15	6,1	35	14,3	136	55,5	52	21,2	245	3,86	0,917
Mesleki eğitim aracılığıyla istihdamı artırmaktadır.	11	4,5	35	14,3	92	37,6	77	31,4	30	12,2	245	3,32	1,011
Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği artırmaktadır.	6	2,4	19	7,8	42	17,1	129	52,7	49	20,0	245	3,80	0,930
Ayrımcılıkla mücadele etmektedir.	6	2,4	22	9	68	27,8	97	39,6	52	21,2	245	3,68	0,985
Milli kültürümüz için bir tehdittir.	76	31,0	116	47,3	29	11,8	16	6,5	8	3,30	245	2,03	0,993
Aktif vatandaşlığı desteklemektedir.	5	2,0	15	6,1	53	21,6	128	52,2	44	18,0	245	3,77	0,882
Uygulanabilir ve ulaşılabilir hedeflere sahiptir.	3	1,2	11	4,5	43	17,6	142	58	46	18,8	245	3,88	0,801
Ulaşmak istediği hedefleri destekliyorum.	3	1,2	7	2,9	34	13,9	145	59,2	56	22,9	245	3,99	0,770
Eğitim sistemimizi olumlu yönde etkilemektedir.	4	1,6	7	2,9	25	10,2	138	56,3	71	29,0	245	4,08	0,805
Çalışanlar arasında mesleki dayanışmayı artırmaktadır.	5	2,0	15	6,1	38	15,5	122	49,8	65	26,5	245	3,92	0,920
Sadece yabancı dili iyi olanların yararlandığı bir programdır.	45	18,4	98	40	44	18	43	17,6	15	6,1	245	2,53	1,157
Başarılı uygulamaların paylaşılmasını sağlamaktadır.	6	2,4	6	2,4	24	9,8	151	61,6	58	23,7	245	4,00	0,841
Yenilikçi araçların ve kaynakların geliştirilmesini özendirir.	5	2,0	7	2,9	20	8,2	146	59,6	67	27,3	245	4,07	0,806
Önemli bir motivasyon kaynağıdır.	3	1,2	8	3,3	23	9,4	117	47,8	94	38,4	245	4,18	0,828
Farklı kültürlerin birbirlerine yakınlaştırılmasını sağlamaktadır.	4	1,6	1	0,4	4	1,6	111	45,3	125	51,0	245	4,43	0,707
Eğitim sistemimize hiçbir katkısı yoktur.	109	44,5	93	38	21	8,6	13	5,3	9	3,7	245	1,85	1,028
ORTALAMA											245	3,80	0,904

Yararlanıcıların, veri toplama aracındaki maddelere verdikleri cevaplar analiz edilerek ortaya çıkan dağılım incelenmiştir. Maddelerin ortalamalarına ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir." ifadesine ($\bar{X}=4,26$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; okullarda hazırlanan bu projelerin, öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Avrupalılık boyutunu güçlendirmektedir." ifadesine ($\bar{X}=3,89$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; yararlanıcıların Avrupa ülkelerinden insanlarla çalışmaları ve bu ülkelerde bulunmaları düşünce ve davranışlarda Avrupalılık boyutunu güçlendirdiği söylenebilir. Libotto, Braak ve Garofalo (2002) tarafından Comenius programları ile ilgili yapılan araştırma sonuçları da bu bulguları destekler niteliktedir. Araştırma sonucuna göre, Comenius programlarının öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağladığı ve Avrupalılık boyutunu arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Etkili takım çalışması becerileri kazandırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=4,20$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; projeler bireysel çalışmadan çok takım çalışmasını gerektirdiği için yararlanıcılarda takım çalışması kültürünün oluşmasına katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Eğitim-öğretime yönelik yeni bakış açıları kazandırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=4,38$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; bu projeler yararlanıcıların Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim sistemlerini yakından incelemeleri eğitim-öğretime yönelik yeni bakış açıları kazandırdığı söylenebilir. Dilekli (2008'nin) araştırmasının sonuçları da bu bulguları destekler niteliktedir. Dilekli'nin araştırmasına göre; projelerin yararlanıcılara takım ruhu ile çalışabilme becerisi kazandırdığı, eğitime yeni öğretim yöntem ve teknikleri kazandırdığı, planlı çalışma becerisi kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar, "Ulusal Ajans etkinlikleri çok iyi planlamakta ve organize etmektedir." ifadesine ($\bar{X}=3,95$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre, projelerin sözleşme merci olan Ulusal Ajansın koordinatörlüğünün iyi olduğu söylenebilir.

Yararlanıcılar, "Bu programlara katılmak ilginç ve heyecan vericidir." ifadesine ($\bar{X} = 4,43$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre, programların projelerden faydalanan yararlanıcılar tarafından ilgi gördüğü ve proje uygulamalarının da heyecan verici olduğu üst düzey bir motivasyonla yapıldığı söylenebilir.

Yararlanıcılar, "Bu programlar öğrenmeyi teşvik etmektedir." ifadesine ($\bar{X} = 4,32$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; proje yararlanıcılarının yetişkinler olduğu düşünüldüğünde, Hayat Boyu Öğrenmenin devam ettiği ve yararlanıcılarda öğrenme arzusunu artırdığı söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Bireylerin kendine olan saygısı ve öz güvenini artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X} = 4,46$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; projede yer alan yararlanıcıların hareketliliklerde sürekli bir öğrenme ortamı içinde olmaları, ekip çalışmasının yanı sıra bireysel faaliyetlerde de bulunmaları ve uluslararası alanda faaliyet gerçekleştirmiş olmalarının da bu öz güvenin ve kendilerine olan saygının artışına sebep olduğu söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Öğretmenlerin verimliliğini artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X} = 4,19$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programlar kapsamında farklı eğitim öğretim metotlarını gözleme ve tanıma fırsatı bulan öğretmenlerin, bu yeni metotları da uygulayarak verimliliklerini arttırdığı söylenebilir. Öğretmenlerin verimliliğinde artış olması, proje yararlanıcısı öğretmenlerin motivasyonlarındaki artışla da ilintili olduğu düşünülebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Birlikte düşünebilme becerisini geliştirmektedir." ifadesine ($\bar{X} = 4,26$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; projeler bireysel çalışmadan çok ekip çalışmasını gerektirdiğinden, birlikte düşünebilme becerisini geliştirdiği söylenebilir.

Yararlanıcılar, "Türkçe kaynakların yetersiz olması, bilgiye erişimi zorlaştırmaktadır." ifadesine ($\bar{X} = 3,20$) **kararsızım** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; proje başvuru dokümanlarının ve ek belgelerin genelde yabancı dillerde hazırlanmış olması, komisyon tarafından yayınlanan belge ve dokümanların da yabancı dillerde hazırlanmış olması, bilgiye erişimi zorlaştırmaktadır denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Okul eğitiminde kaliteyi artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,97$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; proje başvuru sahiplerinin kurumsal kapasitenin gelişmesi ve yararlanıcıların bireysel gelişimindeki artışın, okul eğitiminde de kaliteyi artırdığı söylenebilir. Bu bulgu, Fitzgerald (1999)'ın bulguları ile örtüşmektedir. Fitzgerald araştırma bulgularına göre; Comenius programının, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin tutumu ve okulun eğitim kalitesi konusunda okula olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Dil öğrenimini kolaylaştırmaktadır ve dil yeteneklerimi geliştirmektedir." ifadesine ($\bar{X}=4,14$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; program yararlanıcıları dil öğrenmenin önemini, özellikle yurtdışı faaliyetlerde kavramakta ve süreç içerisindeki pratik uygulamalarla dil öğrenimi kolaylaştırmakta, ayrıca proje çalışmaları ve diyaloglar dil yeterliliklerinin gelişimine de katkı sağlamaktadır, diyebiliriz.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Avrupa vatandaşlığına temel oluşturmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,44$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunmak, farklı ülkelerden insanlarla bir arada çalışmak, yararlanıcıların Avrupa vatandaşlığına temel oluşturmaktadır, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Evrensel bir niteliğe sahiptir." ifadesine ($\bar{X}=4,11$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; program yararlanıcılarının proje faaliyetleri ile, yerelde ve uluslar arası düzeyde bütün insanlığı ilgilendiren çalışmalar yapmaları, programların evrensel bir niteliğe sahip olduğunun göstergesidir, diyebiliriz.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları " Sadece Batı medeniyetini ön plana çıkarmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=2,88$) **kararsızım** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; proje faaliyetlerinin Avrupa sınırları içinde gerçekleşiyor olması, programların sadece batı medeniyetini ön plana çıkarmaktadır, düşüncesi konusunda yararlanıcıları kararsızlığa düşürdüğü söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Yeni öğretim materyallerinin kullanımını sağlamaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,86$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; program yararlanıcıları farklı ülkelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerde, eğitim öğretim alanında kullanılan farklı

materyalleri tanımakta, geliştirmekte ve kullanmaktadır; böylece projeler yeni öğretim materyallerinin kullanımı sağlamaktadır, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Mesleki eğitim aracılığıyla istihdamı artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,32$) **kararsızım** olarak görüş bildirmişlerdir. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından özellikle Leonardo da Vinci projeleri, mesleki eğitime yönelik politikaları desteklemek ve geliştirmek için yürütölen bir programdır. Öğretmenler, yöneticiler, özellikle mesleki eğitimdeki öğrenciler ve mezun olan işsizler, kendi alanlarında staj ve çalışma ziyaretleri beceri ve yeterliliklerini artırmaktadır, fakat yararlanıcıların görüşüne göre bu çalışmaların istihdamı artırma konusunda yeterli olmadığı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu, Akın (2008)'ın araştırması ile örtüşürken Özaşık (2007)'ın araştırması ile çelişmektedir. Akın'ın araştırma bulgularına göre; Leonardo Programları, Mesleki Teknik Eğitimin gelişmesinde olumlu katkılara sahip olmuş; ancak istihdamın artırma konusunda hedef tam olarak tutturulamamıştır, sonucuna ulaşılmıştır. Özaşık'ın araştırmasında, Leonardo da Vinci Programının özellikle istihdam açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, genel anlamda projelerin başarılı sonuçlara ulaştığını göstermektedir. Yararlanıcıların proje kapsamında aldıkları eğitimler sayesinde; mesleki beceri, nitelik ve deneyim kazandıkları, hatta kazanılan deneyimlerin de istihdama yansıtılabildiği sonucuna varılmıştır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,80$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programlar yeni ve özgün fikirlerin doğmasına katkı sağlamış, rekabet gücünü artırmış ve girişimciliğin artmasına destek sağlamıştır, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Ayrımcılıkla mücadele etmektedir." ifadesine ($\bar{X}=3,68$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Erkekler ve kadınlar arasında eşitliği teşvik etmek ve cinsiyet, ırk veya etnik köken, din veya inanç, özörlölük, yaş veya cinsel tercihe dayalı tüm ayrımcılık çeşitleri ile mücadeleye katkıda bulunmak, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'nın temel politikalarındandır. Yararlanıcılar bu programların ayrımcılıkla mücadele etme yeterliliği konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Milli kültürümüz için bir tehdittir." ifadesine ($\bar{X}=2,03$) **katılmıyorum** olarak görüş

bildirmişlerdir. Irkçılık, önyargı ve yabancı düşmanlığı ile mücadele etme ihtiyacının yanı sıra Avrupa içinde kültürel ve dilsel çeşitliliğin önemi hakkında bilinçlendirmenin desteklenmesi, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları'nın temel politikalarındandır. Buna göre; yararlanıcılar, ifade edilen politikaların uyguladığını programların Milli kültürümüz için bir tehdit oluşturmadığını ifade etmişlerdir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Aktif vatandaşlığı desteklemektedir." ifadesine ($\bar{X}=3,77$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Tüm AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri ve aday ülkelerde uygulanan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları; bireylerin dâhil oldukları toplumdaki problemler ile birlikte küresel alandaki problemleri tanımlamada ve bunlarla baş etmede ve aynı zamanda yaşam kalitelerini yükseltmede aktif biçimde yer almalarını sağlayan projelerle yararlanıcıların aktif vatandaşlığını desteklemektedir. Yararlanıcılar, programların aktif vatandaşlığı destekleme konusundaki yeterliliğine olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Uygulanabilir ve ulaşılabilir hedeflere sahiptir." ifadesine ($\bar{X}=3,88$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programların, hayali çözümler yerine gerçekçi çözümler içerdiği ve proje yapan kuruluşların uygulamalarına reel katkılar sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının "Ulaşmak istediği hedefleri destekliyorum." ifadesine ($\bar{X}=3,99$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programların hedefleri öncelikleri ve amaçları yararlanıcıların beklentileri ile örtüşmektedir, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Eğitim sistemimizi olumlu yönde etkilemektedir." ifadesine ($\bar{X}=4,08$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; projeler bazında incelenen eğitim sistemlerindeki yenilikçi yaklaşımlar, yararlanıcılar tarafından Türkiye'deki eğitim uygulamalarına yansıtılabilmektedir, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Çalışanlar arasında mesleki dayanışmayı artırmaktadır." ifadesine ($\bar{X}=3,92$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; proje yararlanıcıları arasında grup bilincinin, mesleki iletişimin ve mesleki bilgi alışverişinin geliştiği söylenebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Sadece yabancı dili iyi olanların yararlandığı bir programdır" ifadesine ($\bar{X}=2,53$) **katılmıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; yabancı dili iyi olmayanlarda projelere dâhil olmaktadır ve programlardan yararlanmaktadır, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Başarılı uygulamaların paylaşılmasını sağlamaktadır." ifadesine ($\bar{X}=4,00$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Sonuçların, yenilikçi ürünlerin ve süreçlerin en iyi şekilde kullanımını teşvik etmek, eğitim ve öğretimin kalitesini iyileştirmek için Hayatboyu ğrenme Programı kapsamındaki alanlardaki iyi uygulamaları mübadele etmek Hayatboyu ğrenme Programının zel hedeflerindedir. Buna göre, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları başarılı olan uygulamaların paylaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Yenilikçi araçların ve kaynakların geliştirisini özendirmektedir." ifadesine ($\bar{X}=4,07$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programlar eğitimde geleneksel araçlardan ve yöntemlerden yenilikçi araçlara, kaynaklara ve yöntemlere geçişi özendirmektedir, denilebilir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "nemli bir motivasyon kaynağıdır." ifadesine ($\bar{X}=4,18$) **katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Buna göre; programlar tabiatı gereği hareketlilik, grup bilinci, kültürel ve dilsel yeterlilikleri ön plana çıkarması, yurtdiőında bulunma gibi birçok talebi karőılaması sebebiyle, yararlanıcıların motivasyonunu artırmaktadır, diyebiliriz. Bu bulgu, Haspolatlı (2006)'nın araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Yararlanıcıların lkeleri adına aldıkları sorumluluğun etkisiyle, motivasyonlarında, özgüvenlerinde ve iletişim becerisi yeteneklerinde artış gözlendiği tespit edilen sonuçlar arasındadır.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları "Farklı kültürlerin birbirlerine yakınlılaőtırılmasını sağlamaktadır." ifadesine ($\bar{X}=4,43$) **kesinlikle katılıyorum** olarak görüş bildirmişlerdir. Projeler birçok farklı kültürden insanın bir araya gelerek çalışmasına ortam sağladığı için, kültürlerin birbirine yakınlılaőması kaçınılmazdır. Burada kurulan arkadaőlıklar, yeni proje fikirlerinin oluşmasına ve iletişimin artmasına katkı sağlamaktadır.

Araştırmanın bu bölümüne ait bulguların bazıları, Erdoğan (2009)'ın araştırmasının bazı alt boyutları ile örtüşmektedir. Okul eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi, Eğitimde Avrupa boyutunun güçlendirilmesi, Dil öğreniminin teşvik edilmesi, Kültürler arası bilincin geliştirilmesini sağlama, Eğitim yöntem ve malzemelerinin kullanımında yenilikleri özendirilmesi alt boyutlara ilişkin yararlanıcı olan öğretmen ve yönetici görüşlerine göre; programların amaçlarına ulaştığı ve amaçların eğitim sistemimizin gelişimi açısından olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin, Öğretmen ve Yöneticilerin Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Yorumlar

Araştırmanın alt problemlerinde “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin, öğretmen ve yöneticilerin bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusu sorulmuştur. Bu doğrultuda araştırmaya katılan öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için t-testi yapılmıştır. Tablo 4.7’de öğretmen ve yönetici görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi sonuçları bulunmaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 4.7. Öğretmen ve Yöneticilerin, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılması

Maddeler	Görevi	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Comenius projeleri bilgi düzeyiniz	öğretmen	175	2,99	1,32	243	1,84	0,066
	yönetici	70	2,64	1,39	243		
Grundtvig projeleri bilgi düzeyiniz	öğretmen	175	1,78	1,18	243	1,32	0,186
	yönetici	70	1,57	1,08	243		
Leonardo da Vinci projeleri bilgi düzeyiniz	öğretmen	175	1,97	1,26	243	0,59	0,550
	yönetici	70	1,87	1,21	243		
Gençlik projeleri bilgi düzeyiniz	öğretmen	175	1,59	0,99	243	0,47	0,636
	yönetici	70	1,52	0,94	243		

(p<.05)

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi, yapılan t-testi sonucunda p>.05 olduğundan öğretmen ve yöneticilerin; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu bulguya göre; bu

projelerle sadece öğretmenlerin ilgilenmediği, yöneticilerin de öğretmenler kadar ilgilendiği ve bilgi sahibi olduğu söylenebilir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi ve Sonrası Yararlanıcıların Bilgi ve Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Araştırmanın alt problemlerinde “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası, yararlanıcıların bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusu sorulmuştur. Bu doğrultuda araştırmaya katılan öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için, t-testi yapılmıştır. Tablo 4.8’de öğretmen ve yönetici görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi sonuçları bulunmaktadır. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası, yararlanıcıların bilgi ve beceri düzeyleri arasında, toplam 7 maddede $p=.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 4.8. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Proje Uygulama Öncesi ve Sonrası Yararlanıcıların Bilgi ve Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması

Maddeler	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Proje hazırlama	245	2,73	1,16	244	8,26	0,000
Proje hazırlama	245	3,43	1,14			
Avrupalılık bilinci	245	3,24	1,01	244	4,33	0,000
Avrupalılık bilinci	245	3,48	1,07			
Mesleki ve bireysel gelişim	245	3,64	0,90	244	2,11	0,036
Mesleki ve bireysel gelişim	245	3,74	0,97			
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme	245	3,75	0,94	244	0,26	0,789
Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme	245	3,77	1,02			
Takım çalışması	245	3,88	0,95	244	1,44	0,149
Takım çalışması	245	3,96	1,01			
Avrupa vatandaşlığı	245	2,73	1,27	244	7,46	0,000
Avrupa vatandaşlığı	245	3,17	1,29			
Proje fikri sunma	245	3,29	1,15	244	5,98	0,000
Proje fikri sunma	245	3,60	1,15			
Yabancı dil	245	2,87	1,31	244	5,17	0,000
Yabancı dil	245	3,40	1,33			
Çok kültürlü öğrenme	245	3,37	1,08	244	4,24	0,000
Çok kültürlü öğrenme	245	3,61	1,13			

($p<.05$)

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası proje hazırlama konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:8.26, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, proje hazırlama bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=2,73$) kısmen iken proje uygulama sonrası, proje hazırlama bilgi ve beceri düzeyi (3,43) çok olmuştur. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama sonrası edindikleri deneyimlerle proje hazırlama konusunda bilgi ve beceri düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası Avrupalılık bilinci konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:4.33, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, Avrupalılık bilinci bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3.24$) kısmen iken; proje uygulama sonrası, Avrupalılık bilinci bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3.48$) çok olmuştur. Bu sonuca göre yararlanıcıların proje uygulama aşamasında bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunması, farklı ülkelerden insanlarla birlikte çalışması Avrupalılık bilinci konusunda bilgi ve beceri düzeylerini artırdığı söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası mesleki ve bireysel gelişim konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:2,11, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, mesleki ve bireysel gelişim bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3,64$) çok iken proje uygulama sonrası, mesleki ve bireysel gelişim bilgi ve beceri düzeyi ortalaması biraz artarak yine ($\bar{X}=3.74$) çok olmuştur. Bu sonuca göre, proje uygulama öncesi ve sonrası mesleki ve bireysel gelişim konusunda bilgi ve beceri düzeyi yeterliliklerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası Avrupa vatandaşlığı konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:7.46, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, Avrupa vatandaşlığı bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=2,73$) kısmen iken; proje uygulama sonrası, Avrupa vatandaşlığı bilgi ve beceri düzeyi ortalaması biraz artarak ($\bar{X}=3,17$) yine kısmen olmuştur. Bu sonuca göre, proje uygulama öncesi ve sonrası Avrupa vatandaşlığı konusunda bilgi ve beceri düzeyi yeterliliklerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası proje fikri sunma konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu

belirlenmiştir (sd:244, t:5,98, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, proje fikri sunma bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3,29$) kısmen iken; proje uygulama sonrası, proje fikri sunma bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3,60$) çok olmuştur. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama sonrası edindikleri deneyimlerle proje fikri sunma konusunda, bilgi ve beceri düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası yabancı dil konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:5,17, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, yabancı dil bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=2,87$) kısmen iken; proje uygulama sonrası, yabancı dil bilgi ve beceri düzeyi ortalaması ($\bar{X}=3,40$) çok olmuştur. Buna göre; yararlanıcıların proje uygulama sürecinde farklı ülkelerden insanlarla birlikte çalışması, bir Avrupa Birliği ülkesinde bulunması, sadece yabancı dil öğrenimini destekleyen projeler olması yabancı dil gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası çok kültürlü öğrenme konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (sd:244, t:4.24, p<.05). Aritmetik ortalamalara bakıldığında; proje uygulama öncesi, çok kültürlü öğrenme bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3.37$) kısmen iken; proje uygulama sonrası, çok kültürlü öğrenme bilgi ve beceri düzeyi ($\bar{X}=3.61$) çok olmuştur. Bu sonuca göre; yararlanıcıların proje uygulama aşamasında farklı ülkelerden insanlarla birlikte çalışması çok kültürlü öğrenme konusunda bilgi ve beceri düzeylerini artırdığı söylenebilir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin, Öğretmen ve Yöneticilerin Temel İlgileri ve Önem Verdikleri Konuların Karşılaştırılması

Araştırmanın alt problemlerinde “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin, öğretmen ve yöneticilerin temel ilgileri ve önem verdikleri konular arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusu sorulmuştur. Bu doğrultuda, araştırmaya katılan öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için, t-testi yapılmıştır. Tablo 4.9’da öğretmen ve yönetici görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi sonuçları bulunmaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik

Programlarına İlişkin Temel İlgilerinin ve Önem Verdikleri Konuların arasında toplam 1 maddede $p=.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 4.9. Öğretmen ve Yöneticilerin, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Temel İlgilerinin ve Önem Verdikleri Konuların Karşılaştırılması

Maddeler	Görevi	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Mesleki niteliklerimi geliştirmek	öğretmen	175	4,04	0,87	243	1,57	0,116
	yönetici	70	3,84	0,89			
Avrupalılık bilincimi geliştirmek	öğretmen	175	3,64	1,03	243	0,86	0,387
	yönetici	70	3,51	1,00			
Kültürler arası öğrenme	öğretmen	175	4,14	0,84	243	1,22	0,221
	yönetici	70	4,00	0,88			
Seyahat etmek	öğretmen	175	3,90	0,84	243	2,19	0,029
	yönetici	70	3,62	0,96			
Kişisel niteliklerimi	öğretmen	175	4,19	0,79	243	0,57	0,564
	yönetici	70	4,12	0,83			
Farklı insanlarla tanışmak	öğretmen	175	4,27	0,73	243	1,31	0,189
	yönetici	70	4,12	0,88			

($p<.05$)

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi $t(243)=1,57$, $p<.05$ olduğundan öğretmen ve yöneticilerin görüşleri arasında; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin temel ilgilerinden ve önem verdikleri konulardan seyahat etme konusunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde öğretmenlerin ($\bar{X}=3,90$) ve yöneticilerin ($\bar{X}=3,62$) çok olarak yanıt verdiği görülmüştür. Bu ifadeye göre, öğretmen ve yöneticilerin birbirine yakın görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Standart sapmalar incelendiğinde öğretmenlerin ($SS=0,84$) yöneticilere ($SS=0,96$) göre daha homojen görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin seyahat etme konusunda yöneticilerden daha istekli oldukları görülmektedir.

4.3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

4.3.1. Sonuçlar

1. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları yararlanıcılarının çoğunluğunu; 10 yıl ve üzeri kıdeme sahip, ilköğretimde çalışan, bay öğretmenler oluşturmaktadır. Yararlanıcıların; %70,6'sı Comenius, %9'u Grundtvig, %19,6'sı Leonardo da Vinci ve %0,8'i Gençlik projelerinde yer almıştır. Yararlanıcıların %38'i proje hazırlama eğitimine katılmış ve %56'sı okullarının proje hazırlama ekibinde çalışmıştır. Yararlanıcıların %94,7'sinin kendine ait bir bilgisayarı var ve %5,3'ünün yoktur. Bunların %87,8'inin interneti var; %12,2'sinin interneti yoktur. Yararlanıcıların %66,1'i Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgilere ulusal ajanstan ulaşırken %31,4'ü MEB' ten ve %2,4'ü TV'den ulaşmıştır.

2. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları projelerine ilişkin bilgi düzeylerinin az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarında en fazla bilgi sahip oldukları proje türü ortalamalara göre, Comenius projeleridir. Bunu sırasıyla Leonardo da Vinci, Grundtvig ve Gençlik projeleri takip etmektedir.

3. Yararlanıcıların, proje uygulama öncesi bilgi ve beceri düzeyi ortalaması proje uygulama sonrası artmıştır. Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin bulgulara göre; "Proje hazırlama", "Avrupalılık bilinci" , "Mesleki ve bireysel gelişim", "Avrupa vatandaşlığı", "Proje fikri sunma", "Çok kültürlü öğrenme", "Yabancı dil" alt maddelerinde, proje uygulama sonrası bilgi ve beceri düzeyi bakımından artış olmuştur. "Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı" ve "Takım çalışması" alt maddelerinde ise proje uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeylerinin birbirine çok yakın olduğunu görmekteyiz.

4. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin ilgi duydukları ve önem verdikleri konuların başında "Farklı insanlarla tanışmak" gelmektedir. Bunu sırasıyla "Kişisel niteliklerimi geliştirmek", "Kültürlerarası öğrenme", "Mesleki niteliklerimi geliştirmek", "Seyahat etmek", "Avrupalılık bilincimi geliştirmek" konuları takip etmektedir. Yararlanıcıların; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili ifade edilen konulara ilişkin, ilgi ve önem derecelerinin yüksek olduğu görülmüştür.

5. Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili görüşlerine göre; mesleki gelişimlerinin artacağına ilişkin değerlendirmelerinin bulunduğu veri toplama aracındaki ilgili maddelere, genelde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili görüşlerine göre; kişisel gelişimlerinin artacağına ilişkin değerlendirmelerinin bulunduğu veri toplama aracındaki ilgili maddelere, genelde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili görüşlerine göre; kültürler arası ilişkilerin gelişimine katkıda bulunacağına ilişkin değerlendirmelerinin bulunduğu veri toplama aracındaki ilgili maddelere, genelde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcıların Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ile ilgili görüşlerine göre; eğitim sisteminin gelişimine katkıda bulunacağına ilişkin değerlendirmelerinin bulunduğu veri toplama aracındaki ilgili maddelere, genelde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yararlanıcılar, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının yabancı dil öğrenimini kolaylaştırdığı ve teşvik ettiği yönünde görüş bildirmişler; programların evrensel bir niteliğe sahip olduğunu, ayrımcılıkla mücadele ettiğini ve milli kültürümüz için bir tehdit olarak görmediklerini ifade etmişlerdir.

6. Öğretmen ve yöneticilerin; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje türlerine (Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci, Gençlik) ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

7. Öğretmen ve yöneticilerin; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin temel bilgilerinden ve önem verdikleri konulardan seyahat etme konusunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğretmenlerin, seyahat etme konusunda yöneticilerden daha istekli oldukları görülmektedir.

8. Yararlanıcıların; proje uygulama öncesi ve sonrası “proje hazırlama, Avrupalılık bilinci, mesleki ve bireysel gelişim, Avrupa vatandaşlığı, proje fikri sunma, yabancı dil, çok kültürlü öğrenme” konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. “Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme ve takım çalışması” konusunda ise proje uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeyleri bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

4.3.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlara bağlı olarak şu öneriler sunulabilir:

1. Proje hazırlama devamlılığının sağlanması için; mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, projeye katkı sağlayacak kişilerin ve sonuçların yaygınlaştırılmasında daha etkin olacak kişi ve kurumların bu projelerde yer alması sağlanmalıdır.

2. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları için proje üreten, faaliyete geçiren ve sonuçlandıran eğitimcilerin ödüllendirilmesi yoluna gidilmelidir.

3. Milli Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları kapsamında yurt dışına giden öğretmen ve yöneticilerin aldıkları eğitim/çalışma sertifikalarını Hizmetiçi Eğitim Programı kapsamında değerlendirmelidir.

4. Ulusal Ajans özellikle eğitim kurumlarına ve öğretmenlere yönelik program tanıtım faaliyetlerini çeşitli yayın organlarıyla daha da yaygınlaştırmalıdır.

5. Okullarda sadece proje hazırlama ekiplerinin kullanabileceği bir çalışma odası ve internet - bilgisayar sağlanarak, daha aktif çalışmalarını desteklenmelidir.

6. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları projelerinden sadece bir proje türüne değil, bütün proje türlerine ağırlık verilmeli ve buna göre eğitimler düzenlenmeli, diğer proje türlerinin de yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

7. Okul bünyesinde kurulan proje hazırlama ekiplerinin, proje hazırlama eğitimlerine katılımları artırılmalıdır ve il proje ekibi ile sürekli iletişim halinde olmalıdır.

8. Proje hazırlama eğitimlerinin daha fazla öğretmeni kapsayacak şekilde, yeniden düzenlenmesi gerekmektedir ve bu projelerden daha fazla öğretmen ve yönetici yararlanmalıdır.

9. MEB Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlemelidir. Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının tanıtımına yönelik daha fazla etkinlik göstermelidir.

10. Eğitim kurumları; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına yönelik üniversite, Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili kurumlar ile ilişkilerini geliştirmelidir.

11. Projeye katılacak personelin; en azından başlangıç seviyesinde dil eğitimi alması, öğretmen ve yöneticilerin projede elde edebilecekleri kazanımları artıracaktır.

KAYNAKLAR

- Akın, B. (2008). *2000-2006 Döneminde Avrupa Birliği'nden ve Türkiye'den Örnek Projelerle Leonardo Programının Mesleki Teknik Eğitimi Geliştirmesindeki Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aşar, B. (2006). *Avrupa Birliği'ne Tam Üyelik Sürecinde Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının İncelenmesi ve Türk Eğitim Sisteminin Bu Programlardan Yararlanma Düzeyinin Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Avrupa Dil Ödülü Teklif Çağrısı, (2011).
- Avrupa Komisyonu Gençlik Program Kılavuzu, (2011-2012).
- Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in 1720/2006/EC sayılı kararı, (2006), Md.1., Md.25.
- Aytaç, K. (2008). *Avrupa Eğitim Tarihi Genel Bir Bakış*. Doğu Batı Yayınları, Ankara.
- Bahadır, H. (2007). *Comenius Projelerinden Faydalanma Konusunda Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Beernaert, Y. (1997). Teacher Education and Lifelong Learning Higher. *Education in Europe*, 3(22): 329-347.
- Braak, A.L., Garofolo, J.V. ve Libotton, A. (2002). ATEE Interactive Coordination and Educational Monitoring of Socrates Comenius Action 3 Projects. *European Journal of Teacher Education*, Vol: 25, No:1.
- Bulut, M. (2004). *Avrupa Birliği Eğitim Programları*. İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 2004-64, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 9. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Cansevdi, H. (2004). *Avrupa Birliği'nin Bilim, Araştırma ve Eğitim Politikaları ve Türkiye'nin Uyumu*. İKV Yayınları, İstanbul.
- Diamantopoulou, A. (2006). *The European Dimension in Greek Education in the context of the European Union*. *Comparative Education*, (42)131-151.
- Dilekli, Y. (2008). *Aksaray İlinde 2006 ve 2007 Yıllarında Uygulanan Comenius Projelerinin Öğrenci, Öğretmen, Okullar ve Dersler Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Duman, T. (2001a). Avrupa Birliği Eğitim Programları Sokrates Programı. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 149. Ankara.
- (2001b). Avrupa Birliği Eğitim Programları Leonardo da Vinci Programı. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 150. Ankara.

- Erdoğan, Ö.D. (2009). *Comenius Programının Amaçlarına Ulaşma Düzeyinin Programa Katılan Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Erözkan, A. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Lisans Yayıncılık, İstanbul, ss.105-106.
- Fitzgerald, J.E. (1999). *The Participation Of Pre-Primary And Primary Schools in the Eu Socrates-Comenius Action One Programme for School Education*. Irish Educational Studies, Vol: 18, pp. 116-128.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1): 66-80.
- Güldü, H. (2008). Avrupa Gönüllü Hizmeti ve Akreditasyon Süreci. *ABEGPM Eğitim ve Gençlik Dergisi*, (7)16-18.
- Gülşen, A.İ. (2008). *Okul Yöneticilerine Göre Avrupa Birliği Comenius Programı Okul Ortaklıkları Projelerinin Etkililiği*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hasdemir, F. (2006-2007). AB Eğitim ve Gençlik Programları Üzerine Röportaj. *Ataum Haber Dergisi*, Ankara.
- Haspolat, E. (2006). *Avrupa Birliği Eğitim Programı Comenius I ve Eğitim Kurumları Proje Koordinatörlerinin Program Hakkındaki Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Haspolat, E. ve Özkılıç, R. (2007). Comenius Okul Ortaklığı Proje Koordinatörlerinin Proje Süreçleri Konusundaki Görüşleri. *Eurasian Journal Of Educational Research*, (27)163-167.
- Haspolat, E. ve Özkılıç, R. (2008). Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim Programlarına Katılım Süreci. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1): 151-172.
- Hayatboyu Öğrenme Programı 2007-2013 Başvuru Kılavuzu, (2006).
- Hayatboyu Öğrenme Programı Etki Değerlendirme Araştırması, (2010).
- Hayatboyu Öğrenme Programı Ulusal Teklif Çağrısı, (2012).
- İlhan, A.Ç. (2003). *Avrupa Birliği ve Eğitim*. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 192, Ankara.
- Jean Monnet Burs Programı Sunumu, (2011).
- Karasar, N. (2000). *Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Karlık, R. (2005). Avrupa Birliği ve Türkiye. Beta Basım, İstanbul.
- Kısakürek, M. A. (2006). *AB Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemi Sunum*. Ankara.
- Lembet, Z. (2008). *Avrupa Birliği Eğitim ve Değişim Programları'nın Yabancı Dil Öğreniminde Kültürel Etkileşime Olan Katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Meydan, B. (2003). *Avrupa Birliği*. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Sayı 35. Ankara.
- Mindek, C. (2007). *Hayatboyu Öğrenme Programı*. İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları, No: 203, İstanbul.
- Öğüt, A. (2003). *Bilgi Çağında Yönetim*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

- Özaşık, A. (2007). *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları: Leonardo da Vinci Programı Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, F. (2009). *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ve Türkiye*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Postacı, A. (2004). *Bütünleşme Sürecinde Avrupa Birliği Politikaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Proje Sahipleri İçin Genel Bilgiler. (2005). *Leonardo da Vinci AB Mesleki Eğitim Programı II. Aşama 2000-2006*. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı Yayını, Ankara.
- Rekkedal, T. ve Dye, A.(2006). *The Norwegian School of Information Technology and NKI Distance Education*. International Review of Research in Open and Distance Learning, 8(2): 1-21.
- Rençber, A. (2005), *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları: Genel Eğitim Programı Çerçevesinde Yüksek Öğretim Alanında AB Programı (Erasmus)*. Devlet Bütçe Uzmanlığı Araştırma Raporu, Ankara.
- Sağlam, N. (2008). Comenius Bölgesel Ortaklıkları, ABEGPM Eğitim ve Gençlik Dergisi, (9)15.
- Sellin, B. (1999). EC And EU Education And Vocational Training Programmes From 1974 To 1999: An Attempt At A Critical And Historical Review. *Vocational Training European Journal*, 3(12).
- Socrates Başvuru Rehberi. (2000). Ulusal Ajans Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara.
- Terzi, Ç. (2005). *Uyum Sürecinde Türkiye Eğitim Politikalarının Avrupa Birliği Eğitim Politikaları Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- TOBB Raporu, (2002). Avrupa Birliği Nedir?
- Top, V. (2006). *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Topsakal, C. (2003). *Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Bu Politikalara Türk Eğitim Sisteminin Uyumunu*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tuzcu, G. (2002). Avrupa Birliğine Geçiş Sürecinde Türk Eğitiminin Planlanması. *Milli Eğitim Dergisi*, (150)155-156, Ankara.
- Türkoğlu, S. ve Türkoğlu, R. (2006). Comenius I Okul Ortaklıkları Projelerine Başvuruda Bulunan Okul Yönetici ve Koordinatör Öğretmenlerin Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12): 125–154.
- Ünsal, H. (2008). Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Üyeliği Sürecinde Türk Ulusal Ajansı. *Sosyo Ekonomi Dergisi*, (1)33.
- Yayan, M. (2003). AB Eğitim Programları ve Türkiye'nin Yararlanma Kabiliyeti. *Milli Eğitim Dergisi*, (158)60-65, Ankara.
- Yıldırım, Y. (2007). *Türk Eğitim Sisteminin Avrupa Birliği Eğitim Politikalarına Uyumunu*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

<http://digm.meb.gov.tr>
http://ec.europa.eu/education/index_en.htm
http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/grundtvig/index_en.html
http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi
<http://www.abgs.gov.tr>
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=111&l=1>
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=91&l=1>
http://www.avrupa.info.tr/Bir_Bakista_AB/Tarihce.html
<http://www.eu.int>
<http://www.ikv.org.tr>
<http://www.ua.gov.tr>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=204>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=204>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=212>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=642>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=748>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=775>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=775>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1179>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1381>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1382>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1386>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1387>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1403>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1486>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1718>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=1919>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=216>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=288>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=289>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=340>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=641>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=733>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=734>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=75>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=79>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=78>
<http://www.ua.gov.tr/index.cfm?k=817>

EKLER

EK A: Anket

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin ğretmen ve Yönetici Görüşlerini Belirleme Anketi

Değerli Katılımcı;

Bu anket, "Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programları Projelerine İlişkin Yönetici Ve ğretmen Görüşleri" konulu bir araştırmaya bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Anket aracılığıyla ğretmen ve yöneticilerin AB Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılacaktır. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Ankete vereceğiniz cevaplar sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Anketi, ilgili bölümlere ilişkin açıklamaları okuyarak doldurunuz. Çalışmanın geçerliliği için lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için bizimle iletişime geçebilirsiniz. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " " işareti koyarak belirtiniz. Değerli yardımlarınız için teşekkür ederiz.

Fatma ÇİFTÇİ

Gaziantep Üniversitesi

Eğitim Yönetimi, Teftisi, Planlaması ve Ekonomisi Programı

Yüksek Lisans ğrencisi

Tel: 0 505 561 57 50

BÖLÜM I

- Göreviniz?
1. Öğretmen 2. Yönetici
- Görev yaptığınız okul türü?
1. Okul Öncesi 2. İlköğretim 3. Ortaöğretim 4. Mesleki Eğitim
- Hizmet yılınız?
1. 0-5 Yıl 2. 6-10 Yıl 3. 11-15 Yıl 4. 16-20 5. 21 ve üzeri
- En son mezun olduğunuz okul?
1. Eğitim Enstitüsü 2. Lisans 3. Lisansüstü 4. Doktora
- Cinsiyetiniz?
1. Bay 2. Bayan
- Yaşınız?
1. 30'dan küçük 2. 31-40 3. 41 ve üstü
- Kendinize ait bilgisayarınız var mı?
1. Evet 2. Hayır
- Kendinize ait internet bağlantınız var mı?
1. Evet 2. Hayır
- Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programları Projeleri dışında Avrupa Birliğine ait herhangi bir ülkede bulundunuz mu?
1. Evet 2. Hayır

BÖLÜM II

10. AB Eğitim ve Gençlik Programlarının hangisinden yararlandığınızı belirtiniz?

1. Comenius 2. Grundtvig 3. Leonardo da Vinci 4. Gençlik (Youth)

AB Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgi ve beceri düzeylerinizi belirtiniz. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " ☒ " işareti koyarak belirtiniz.					
	Çok az (1)	Az (2)	Orta (3)	İyi (4)	Çok iyi (5)
11. Comenius	☐	☐	☐	☐	☐
12. Grundtvig	☐	☐	☐	☐	☐
13. Leonardo da Vinci	☐	☐	☐	☐	☐
14. Gençlik (Youth)	☐	☐	☐	☐	☐

15. Proje hazırlama ile ilgili eğitim etkinliklerine katıldınız mı?

1. Evet 2. Kısmen 3. Hayır

16. Okul bünyesinde proje hazırlama grubunda yer aldınız mı?

1. Evet 2. Kısmen 3. Hayır

17. AB Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin bilgilere en çok nerelerden ulaşıyorsunuz?

1. Ulusal Ajans Web 2. MEB 3. TV

18. Aşağıdaki AB Eğitim ve Gençlik Programlarından en çok hangisinden yararlanmak istersiniz?

1. Comenius 2. Grundtvig 3. Leonardo da Vinci 4. Gençlik (Youth)

Lütfen nedenini belirtiniz?

.....
.....
.....

BÖLÜM III

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama öncesi aşağıda belirtilen uygulamalar için bilgi ve beceri düzeyinizi belirtin. Lütfen aşağıdaki oranlamayı kullanın. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " ☐ " işareti koyarak belirtiniz.					
	Hiç (1)	Az (2)	Kısmen (3)	Çok (4)	Tamamen (5)
19. Proje hazırlama	☐	☐	☐	☐	☐
20. Avrupalılık bilinci	☐	☐	☐	☐	☐
21. Mesleki ve bireysel gelişim	☐	☐	☐	☐	☐
22. Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı	☐	☐	☐	☐	☐
23. Takım çalışması	☐	☐	☐	☐	☐
24. Avrupa vatandaşlığı	☐	☐	☐	☐	☐
25. Proje fikri sunma	☐	☐	☐	☐	☐
26. Yabancı dil	☐	☐	☐	☐	☐
27. Çok kültürlü öğrenme	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer	☐	☐	☐	☐	☐
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları proje uygulama sonrası aşağıda belirtilen uygulamalar için bilgi ve beceri düzeyinizi belirtin. Lütfen aşağıdaki oranlamayı kullanın. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " ☐ " işareti koyarak belirtiniz.					
	Hiç (1)	Az (2)	Kısmen (3)	Çok (4)	Tamamen (5)
28. Proje hazırlama	☐	☐	☐	☐	☐
29. Avrupalılık bilinci	☐	☐	☐	☐	☐
30. Mesleki ve bireysel gelişim	☐	☐	☐	☐	☐
31. Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı	☐	☐	☐	☐	☐
32. Takım çalışması	☐	☐	☐	☐	☐
33. Avrupa vatandaşlığı	☐	☐	☐	☐	☐
34. Proje fikri sunma	☐	☐	☐	☐	☐
35. Yabancı dil	☐	☐	☐	☐	☐
36. Çok kültürlü öğrenme	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer	☐	☐	☐	☐	☐
Lütfen aşağıdaki ölçeği kullanarak ABEGP ile ilgili temel ilgilerinizin ve önem verdiğiniz konuların neler olduğunu belirtiniz. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " ☐ " işareti koyarak belirtiniz.					
	Hiç (1)	Az (2)	Kısmen (3)	Çok (4)	Tamamen (5)
37. Mesleki niteliklerimi geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
38. Avrupalılık bilincimi geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
39. Kültürlerarası öğrenme	☐	☐	☐	☐	☐
40. Seyahat etmek	☐	☐	☐	☐	☐
41. Kişisel niteliklerimi geliştirmek	☐	☐	☐	☐	☐
42. Farklı insanlarla tanışmak	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer	☐	☐	☐	☐	☐

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları size neleri çağrıştırmaktadır (Lütfen belirtiniz)

.....

.....

.....

BÖLÜM IV

Aşağıda, "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına" ilişkin, bir dizi değerlendirme ölçütleri yer almaktadır. Lütfen, size göre en uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Cevaplarınızı ilgili onay kutusuna " ☒ " işareti koyarak belirtiniz.İlginize teşekkürler.						
Madde No	DAVRANIŞLAR	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
43.	Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
44.	Avrupalılık boyutunu güçlendirmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
45.	Etkili takım çalışması becerileri kazandırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
46.	Eğitim-öğretime yönelik yeni bakış açıları kazandırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
47.	Ulusal Ajans etkinlikleri çok iyi planlamakta ve organize etmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
48.	Bu programlara katılmak ilginç ve heyecan vericidir.	☐	☐	☐	☐	☐
49.	Bu programlar öğrenmeyi teşvik etmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
50.	Bireylerin kendine olan saygı ve öz güvenini artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
51.	Öğretmenlerin verimliliğini artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
52.	Birlikte düşünebilme becerisini geliştirmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
53.	Türkçe kaynakların yetersiz olması, bilgiye erişimi zorlaştırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
54.	Okul eğitiminde kaliteyi artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
55.	Dil öğrenimini kolaylaştırmaktadır ve dil yeteneklerini geliştirmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
56.	Avrupa vatandaşlığına temel oluşturmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
57.	Evrensel bir niteliğe sahiptir.	☐	☐	☐	☐	☐
58.	Sadece Batı medeniyetini ön plana çıkarmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
59.	Yeni öğretim materyallerinin kullanımını sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
60.	Mesleki eğitim aracılığıyla istihdamı artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
61.	Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
62.	Ayrımcılıkla mücadele etmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
63.	Milli kültürümüz için bir tehdittir.	☐	☐	☐	☐	☐
64.	Aktif vatandaşlığı desteklemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
65.	Uygulanabilir ve ulaşılabilir hedeflere sahiptir.	☐	☐	☐	☐	☐
66.	Ulaşmak istediği hedefleri destekliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
67.	Eğitim sistemimizi olumlu yönde etkilemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
68.	Çalışanlar arasında mesleki dayanışmayı artırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
69.	Sadece yabancı dili iyi olanların yararlandığı bir programdır.	☐	☐	☐	☐	☐
70.	Başarılı uygulamaların paylaşılmasını sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
71.	Yenilikçi araçların ve kaynakların geliştirilmesini özendirilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
72.	Önemli bir motivasyon kaynağıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
73.	Farklı kültürlerin birbirlerine yakınlaştırılmasını sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
74.	Eğitim sistemimize hiçbir katkısı yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐

KATKILARINIZ İÇİN ÇOK TEŞEKKÜR EDERİM

EK B: Kahramanmaraş İl Geneli Projesi Kabul Edilmiş Okullar

2005 - 2009 YILLARI ARASI KAHRAMANMARAŞ İL GENELİ KABUL EDİLMİŞ PROJELER

COMENIUS PROJELERİ

YIL	KURUM ADI	PROJE ADI
2005	KURTULUŞ İLKÖĞRETİM OKULU	Green Europe
2005	RABİAARIKAN İLKÖĞRETİM OKULU	Writing and Playing an Intercultural Script 2006
2006	KURTULUŞ İLKÖĞRETİM OKULU	Green Europe
2006	DOĞUKENT İLKÖĞRETİM OKULU	Healthy and Active Europe
2006	İBRAHİM ÇALIK LİSESİ	Flora & Botany
2006	80.YIL İLKÖĞRETİM OKULU	Be Smart Take Part , Sports, Music, Arts, Theatre Activities Without Border
2006	ATATÜRK ANADOLU LİSESİ	Being a Teenager
2006	ÇUKUROVA ELEKTRİK ANADOLU LİSESİ	Europäisches Familienbild
2007	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	ACE- Arts and Culture in Europe
2007	GAZİ İLKÖĞRETİM OKULU	My Ideal European School
2007	ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	Holding Hands in Europe by New Teaching Methods and New Technologies
2007	AYŞE GÜMÜŞER İLKÖĞRETİM OKULU	The Kite Fest
2007	İBRAHİM ÇALIK LİSESİ	Flora & Botany
2007	ÇUKUROVA ELEKTRİK ANADOLU LİSESİ	Europäisches Familienbild
2007	DOĞUKENT İLKÖĞRETİM OKULU	Healthy and Active Europe
2007	KURTULUŞ İLKÖĞRETİM OKULU	Green Europe. Charline Thistle - a Tree or a Flower?
2008	AFŞİN ANADOLU LİSESİ	Play Fair, Win Health
2008	DULKADİROĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	Socrates to the Discovery of Europe
2008	DUMLUPINAR İLKÖĞRETİM OKULU	Creating Active European Citizens
2008	K.MARAŞ BİNEVLER İLKÖĞRETİM OKULU	"Let's Create a Better World"

2008	KAHRAMANMARAŞ İLKÖĞRETİM OKULU	The Mermaids Travels
2008	K.MARAŞ KIZ MESLEK, ANADOLU KIZ VE ANADOLU TEKSTİL MESLEK LİSESİ	Toward Equal Right to Learn Skills for All Students International
2008	KAHRAMANMARAŞ LİSESİ	One Europe - Only a Natural Boundary Between Us
2008	NARLI İLKÖĞRETİM OKULU	Living Around Europe
2008	REŞİT GÜMÜŞER İLKÖĞRETİM OKULU	Treasures
2008	SÜLEYMAN DEMİREL FEN LİSESİ	Energy & Energy Maximalization
2008	ŞEHİT MİLLİŞ NURİ İLKÖĞRETİM OKULU	Local Cultural Museums in the Schools
2008	TÜRKOĞLU ANADOLU LİSESİ	Environment, Citizenship, Culture-Our Options: Many Voices, One Vision-Building European Community
2008	MEHMET GÜMÜŞER ANADOLU LİSESİ	Die Wurzeln Europäischer Identität in Volksdichtung und Deren Einfluss Heute; Studium und Vergleich Von Volkslegenden, Erzählungen, Fabeln und Märchen
2009	DÜZBAĞ LİSESİ	Pupils Building European identity by Creating a Pan-European City
2009	KAHRAMANMARAŞ ERDEM BAYAZIT ANADOLU LİSESİ	Top School Calendar Events
2009	GÖKKUŞAĞI KREŞ VE ANAOKULU	To Eat! With Spoon and Fork
2009	AYAKLICAOLUK İLKÖĞRETİM OKULU	Be Active and Creative in Your Free Time
2009	PAZARCIK - MEHMET AKİF ERSOY İLKÖĞRETİM OKULU	Standards of the Quality in the Education
2009	80.YIL İLKÖĞRETİM OKULU	Theatre - Magic and Life
2009	MİMAR SİNAN İLKÖĞRETİM OKULU	We - The Children Have a Right to, Learning and Developing Our Interests
2009	ÇUKUROVA ELEKTRİK ANADOLU LİSESİ	Let's Make a Difference
2009	TUFANPAŞA İLKÖĞRETİM OKULU	We Chose Friendship

LEONARDO da VINCI PROJELERİ

YIL	KURUM ADI	PROJE ADI
2005	KAHRAMANMARAŞ ANADOLU TEKNİK LİSESİ, TEKNİK LİSE VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	Meslek Liselerinde Teknik İngilizce
2005	KAHRAMANMARAŞ ANADOLU TEKNİK LİSESİ, TEKNİK LİSE VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	Atölye Yönetimi ve Organizasyonu
2005	ELBİSTAN TİCARET MESLEK LİSESİ	Veritabanı Programı (Access) ve Yerel Ağ (Lan) Kullanımı
2006	K.MARAŞ TEKSTİL ANADOLU TEKNİK ANADOLU TEKSTİL MESLEK VE TEKSTİL MESLEK LİSESİ	Linux İşletim Sistemi
2006	TURGUT REİS ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Tekstil Makineleri İçin Profesyonel Arıza Bulma Teknikleri
2006	KARAEİBİSTAN ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Optik Kabloleme Teknikleri Ve Modelleme
2006	ELBİSTAN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Motor Yenileştirme Tekniklerinin İncelenmesi
2007	ELBİSTAN TİCARET MESLEK LİSESİ	Web Hosting ve İnternet Güvenliği
2007	AFŞİN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Alman Çatı Modelleri Yapım Teknikleri Ve Yenilikler
2007	ELBİSTAN TEKNİK VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	Motor Hız Kontrolü Uygulamaları
2007	K.MARAŞ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	İtalyada Giysi Tasarımı Eğitiminin İncelenmesi
2007	HARTLAP ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Bıçak Üretim Teknolojileri
2007	KAHRAMANMARAŞ ANADOLU TEKNİK LİSESİ TEKNİK LİSE VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	Okul ve İşletmelerde Meslek Eğitiminde Yenilikçi Uygulamalar
2007	ELBİSTAN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Temel Eğitimdeki Öğrencilerin Kişisel Bilgi ve Yeteneklere Göre Mesleki Yönlendirme Uygulamaları

2007	KAHRAMANMARAŞ TİCARET MESLEK VE ANADOLU TİCARET MESLEK LİSESİ	Okulda Linux İşletim Sistemi Eğitimi
2007	ELBİSTAN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Tıg ve Gaz Altı Kaynak Teknolojisi Öğretim Metodlarının İncelenmesi
2007	TURGUT REİS ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Elektrik Hatları Üzerinde Ağ Kurulumu ve Yönetimi
2008	YEŞİLYÖRE ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Asp.Net ile Web Sayfaları Tasarımı
2008	KAHRAMANMARAŞ ANADOLU OTELCİLİK VE TURİZM MESLEK LİSESİ	İspanyol Mutfağında ve Otel Turizminde Yeni Akımlar
2008	KALIDA- KAHRAMANMARAŞ LİDER İŞADAMLARI DERNEĞİ	Türkiye'de Gıda
2008	AFŞİN BELEDİYESİ	Lale Devri Çocuklarıyız Biz
2008	K.MARAŞ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Engellilerin Meslekî Yeterlilikleri ve İstihdam Edilebilirliklerinin Geliştirilmesi İçin Uzman Eğitimi
2008	TURGUT REİS ÇOK PROGRAMLI LİSESİ	Akıllı Ev ve Otomasyon Sistemleri
2008	KAHRAMANMARAŞ KIZ MESLEK, ANADOLU KIZ MESLEK, ANADOLU TEKSTİL MESLEK LİSESİ	Innovative Methods and Marketing Techniques in Traditional Handcrafts for Disadvantageous Groups
2008	K.MARAŞ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Medikal Materyallerin Dönüşümü
2009	AFŞİN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ	Buhar ve Akışkan Sıvı Taşıyıcı Borulara Uygulanan Kaynak Teknikleri

GRUNDTVIG PROJELERİ

2006 - 2007	İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	Optimal Parents for the Future
2008	KAHRAMANMARAŞ ANADOLU TEKNİK LİSESİ, TEKNİK LİSE VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	Generating the Spirit of Entrepreneurship in Young Adult Europeans
2009	ANDIRIN HALK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ	Let's Do It Creatively... For the Benefit of Adult Learners
2009	BİLSEK BİLGİ İLETİŞİM SANAT, EĞİTİM VE KÜLTÜR GENÇLİK KULÜBÜ DERNEĞİ	Language Unites Europe

EK C: Araştırma İle İlgili İzin Yazısı

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.46.01.01-605.01

16.11.2011* 36244

Konu :Anket Uygulaması.

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) 27.10.2011 tarih ve 339 sayılı yazı.

b) 28.02.2007 tarihli ve 1084 sayılı Bakanlık Makamının Onayı ile uygun görülen Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda yapılacak Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda yapılacak araştırma ve araştırma desteğine yönelik izin ve uygulama yönergesi gereğince; Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma SUÇATI ÇİFTÇİ'nin, "Kahramanmaraş İlinde Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Projelerine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu anket çalışmasını, İl Millî Müdürlüğüne bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görevli yönetici/öğretmenlere uygulamak isteği, Müdürlüğümüz Araştırma ve Değerlendirme Komisyonunca incelenmiş olup, ilgi (b) Yönergenin 5. maddesinin (h) bendi gereği uygulamasını arz ederim.

H. Hasan KOZAN
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR

16/11/2011

Tahsin NAS

Vali a.

Millî Eğitim Müdürü

16./11/2011 Şef :A. GÜNEŞ

Millî Eğitim Müdürlüğü – ARGE Birimi Yeni Şehir Mahallesi
Cahit Zarifoğlu Caddesi – 46040 Kahramanmaraş
Telefon: (344) 2235017 -170 Faks: (344) 2235463
e-mail: arge46@meb.gov.tr İrtibat: A.GÜNEŞ (Şef)

ÖZGEÇMİŞ

Fatma ÇİFTÇİ 1983 yılında Hakkari-Yüksekova’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Kahramanmaraş’ta tamamladı. 2001 yılında Anadolu Kız Meslek Lisesinden mezun oldu. 2005 yılında Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarım Eğitimi Bölümü, Giyim Endüstrisi Öğretmenliği’nden mezun oldu. 2008 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlama ve Ekonomisi Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladı. 2006-2010 yılları arasında Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı farklı yaygın eğitim kurumlarında Giyim Endüstrisi Öğretmeni olarak çalıştı. 2010 yılında halen kadrosunun bulunduğu Kahramanmaraş Kız Teknik ve Meslek Lisesine tayin oldu. 2008 yılından beri kadrosu tayin olduğu okullarda olmakla beraber Kahramanmaraş İl Milli Eğitim Müdürlüğü ARGE Bölümünde fiilen görev yapmaktadır. ARGE de çeşitli ulusal ve uluslararası projelerde yer almıştır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nde Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen “Avrupa Birliği Projelerinin Akıbetinin Araştırılması Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi” kapsamında Proje Uygulamada İyi Örnekler kitabın yazılmasına katkıda bulunmuştur. Orta derecede İngilizce bilmektedir. Hayat Boyu İlerleme Derneği üyesidir. Fatma ÇİFTÇİ evli ve bir çocuk annesidir.

VITAE

Fatma ÇİFTÇİ was born in Hakkari – Yüksekova in 1983. She completed primary and secondary education in Kahramanmaraş. In 2005, she graduated from Gazi University Faculty of Vocational Training, Clothing Industry and Fashion Design Education Department, Clothing Industry Teaching Programme. In 2008, she started MA study at Gaziantep University, Social Sciences Institute Educational Sciences Department, on “Management, Supervision, Planning and Economy of Education”. She worked as Clothing Industry teacher at various educational institutions which are bound to Kahramanmaraş Provincial Directorate of Education in 2006-2010. In 2010, she was assigned in Kahramanmaraş Vocational High School for Girls. Since 2008, she has been actually working at R&D department within Kahramanmaraş Provincial Directorate of Education. She has been involved in a number of national and international project implementations. She also contributed composition of the book titled “Good Experiences in Project Implementations” within “Research on Results and Impacts of EU Projects” project, promoted by Eastern Mediterranean Development Agency. She has got English language communication skill at intermediate level. She is a member of Hayat Boyu İlerleme Derneği (Lifelong Progress Association) – HAYATBILDER. She is married and mother of 1 child.